

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı :75718882-220.03.03-
Konu :2016 Yılı Camiler ve Din Görevlileri
Haftası Yarışmaları

..... VALİLİĞİNE
(İl Müftülüğü)

İlgi : 12.02.2016 tarihli ve 75718882-220.03.02-015 sayılı olur ve ekleri.

2016 yılında kutlanacak olan Camiler ve Din Görevlileri Haftası münasebetiyle,

- A. Kur'an kursu öğreticileri, imam hatip ve müezzin kayyımlar arasında **Hafızlık, Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma, Ezanı Güzel Okuma ve Etkili Hutbe Sunumu**,
B. Kadın Kur'an kursu öğreticileri arasında **Hafızlık ve Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma**,
C. Başkanlığımız taşra teşkilatında görevli bütün personel arasında **Hutbe ve Şiir Yazma**, yarışmalarının ekli şartnameler çerçevesinde düzenlenmesi ilgi olurla uygun görülmüştür.

Bu itibarla ekte gönderilen yarışma şartnamelerinin bütün personele imza karşılığı tebliğ edilmesi, duyuru metninin müftülük ilan panolarına asılması, aylık mutat toplantıda konunun ayrıntılı bir şekilde bütün personele duyurulması ve yarışma programının uygulanmasında gereken iş birliğinin sağlanması hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Doç. Dr. Yaşar YİĞİT
Başkan a.
Din Hizmetleri Genel Müdürü

EK :
Yarışma şartnameleri (54 s. – e-posta ile gönderilmiştir.)

DAĞITIM :
81 İl Valiliğine (İl Müftülüğü)
İlgili Valiliklere (Dini Yüksek İhtisas Merkezi
Müdürlüğü)
İlgili Valiliklere (Eğitim Merkezi Müdürlüğü)
Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürlüğüne

2016 YILI CAMİLER VE DİN GÖREVLİLERİ HAFTASI MÜNASEBETİYLE DÜZENLENECEK YARIŞMALARLA İLGİLİ ŞARTNAME

EK-1

Başkanlığımız Taşra teşkilatında görevli Kur'an kursu öğreticisi, imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlarında görev yapan **erkek personel** arasında Hafızlık, Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma, Ezanı Güzel Okuma ve Etkili Hutbe Sunumu; Kur'an kursu öğreticisi unvanlarında görev yapan **kadın personel** arasında Hafızlık ve Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma Yarışmaları düzenlenmektedir.

1. AMAÇ:

Camiler ve Din Görevlileri Haftası Kutlama Etkinlikleri çerçevesinde personelimizin yeteneklerini geliştirmek, planlı çalışma alışkanlığı kazanmalarını, kişisel gelişimlerinin ve kendilerini yetiştirmelerinin devamlılığını ve mesleklerini cesaretle yapacak şekilde kendilerine güven duymalarını sağlamaktır.

2. YARIŞMAYA KATILMA ŞARTLARI:

Erkek Görevliler: Hafızlık, Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma, Ezanı Güzel Okuma ve Etkili Hutbe Sunumu Yarışmalarına Başkanlığımız taşra teşkilatında görevli asıl, vekil ve sözleşmeli imam-hatip, müezzin-kayyım ve Kur'an kursu öğreticisi unvanlarında görev yapan erkek personel,

Kadın Görevliler: Hafızlık ve Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma Yarışmalarına Başkanlığımız taşra teşkilatında görevli asıl ve sözleşmeli Kur'an kursu öğreticisi unvanlarında görev yapan kadın personel katılabilecektir.

3. MÜRACAAT:

Şartları uygun olan personelimiz, **01–31 Mart 2016** tarihleri arasında bağlı buldukları müftülöklere müracaat edebileceklerdir. Eğitim merkezlerindeki kısa süreli kursiyerlerin müracaatları eğitim merkezi müdürlüğüne kabul edilecek ve müracaat dilekçeleri kursiyerin bağlı bulunduğu müftülüğe gönderilecektir. İhtisas ve kıraat bölümü kursiyerlerinin müracaatları ise ilgili eğitim merkezi müdürlüğüne alınacaktır.

Yarışmalara katılma şartlarını taşıyan personel, bu şartnamede belirtilen yarışmalardan kendisinin belirleyeceği bir dalda yarışmaya müracaat edebilecek, aynı yıl içerisinde birden fazla yarışmaya müracaatı kabul edilmeyecektir.

Erkek Görevliler: Hafızlık, Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma, Ezanı Güzel Okuma ve Etkili Hutbe Sunumu (Hutbe Okuma) Yarışmalarının önceki yıllarda yapılan Türkiye finallerine katılarak birinci, ikinci ve üçüncü olan personelin,

Kadın Görevliler: Hafızlık ve Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma Yarışmalarının önceki yıllarda yapılan Türkiye finallerine katılarak birinci, ikinci ve üçüncü olan personelin müracaatları kabul edilmeyecektir.

4. UYGULAMA:

- 1) **Hafızlık** yarışmasında değerlendirme; ilgili kurullarca hıfzı kontrol, eda-seda ve tecvit üzerinden yapılacaktır.
- 2) **Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma** yarışmasında değerlendirme; ilgili kurullarca güzel okuma (eda), tecvit, terennüm (makam) ve güzel ses üzerinden yapılacaktır.
- 3) **Ezanı Güzel Okuma** yarışmasında değerlendirme; ilgili kurullarca fonetik/diksiyon/tecvit, güzel okuma (eda), makam ve güzel ses üzerinden yapılacaktır.
- 4) **Etkili Hutbe Sunumu** yarışmasında değerlendirme; metni doğru okuma, fonetik/diksiyon (ses tonu, vurgu), beden dili (jest, mimik), dinleyenleri etkileme ve göz teması ile minber kullanımı ve kendine güven kriterleri üzerinden yapılacaktır. Yarışmada Ek-13'te sunulan Arapça hutbe metni esas alınacaktır. İl/ilçe/bölge ve final yarışmalarında okunacak hutbeler Ek-14'te gönderilen hutbeler arasından yarışmacı sayısınca seçici kurul tarafından belirlenecektir. Belirlenen hutbelerin her birinden altışar nüsha hazırlanarak zarflanacak ve zarflar numaralandırılacaktır. Yarışma sırasında kura ile belirlenen sıra numarası aynı zamanda yarışmacının okuyacağı hutbeyi belirleyen zarf numarası olarak kabul edilecektir. Zarftan çıkan nüshalar yarışmacı ve seçici kurul üyelerine sırası geldiğinde verilecektir.

- 5) **Erkek Görevliler:** Hafızlık, Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma, Ezanı Güzel Okuma ve Etkili Hutbe Sunumu Yarışmalarına, il ve ilçe bazında başlanacak ve yarışmaya katılım şartlarına sahip istekli bütün personelin katılması sağlanacaktır. İl ve ilçe birincileri belirlenecek, bunlar arasında il merkezinde yapılacak yarışma sonucunda bölge yarışmasında ili temsil edecek olan il birincisi tespit edilecektir. Bölgelerde düzenlenecek yarışmada Türkiye final yarışmasında bölgeyi temsil edecek bölge birincisi belirlenecektir.
- 6) **Kadın Görevliler:** Hafızlık ve Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma Yarışmalarına, il bazında başlanacak ve yarışmaya katılım şartlarına sahip istekli bütün personelin katılması sağlanacaktır. İlçelerden müracaat edenler ildeki yarışmaya katılacaktır. İl birincileri böylece belirlenecektir. Büyükşehir statüsünde olan illerin yalnızca metropol ilçelerinde İlçe Seçici Kurulu oluşturulabilecek ve ilçe birincileri, bağlı oldukları il müftülüklerine bildirilecektir. Büyükşehirlerde metropol ilçe birincileri ile diğer ilçelerden müracaat edenler arasından il birincisi belirlenecektir. Bölgelerde düzenlenecek yarışmada Türkiye final yarışmasında bölgeyi temsil edecek **bölge birincisi** tespit edilecektir.
- 7) **İhtisas ve Kıraat Bölümü Kursiyerleri:** Birden fazla müracaat olması halinde ilgili eğitim merkezi müdürlüğünce belirlenecek seçici kurul marifetiyle bu şartnamede belirtilen usuller çerçevesinde yarışma yapılacak, yarışmada birinci olan kursiyerin ismi il birincisinin belirleneceği yarışmaya katılması temin edilmek üzere il müftülüğüne bildirilecektir.
- 8) İl, ilçe ve bölge merkezlerindeki yarışmalar halkın huzurunda ve daha çok katılımın sağlanması amacıyla cami içinde veya cami dışında uygun salonlarda yapılacaktır. Yarışma yeri, tarihi ve saati çeşitli yollarla vatandaşlarımıza duyurulacaktır.
- 9) Yarışmalar için mümkün mertebe öğle ve/veya ikindi namazlarından sonraki saatler tercih edilecektir.
- 10) İl, ilçe ve bölge merkezlerindeki Etkili Hutbe Sunumu Yarışmalarına izleyici olarak özellikle din görevlilerinin tamamının katılımları sağlanacaktır.

5. SEÇİCİ KURULLAR:

5.1- Erkek Görevliler: Hafızlık, Kur'an-ı Kerimi ve Ezanı Güzel Okuma Yarışmaları;

1) İl ve İlçe Seçici Kurulları:

İl merkezlerinde ve görevli sayısı 30'dan fazla olan ilçe merkezlerinde; il veya ilçe müftüsünün başkanlığında, bir müftü yardımcısı, bir ilçe müftüsü, ilahiyat fakültesinden bir öğretim üyesi/görevlisi, eğitim merkezinden bir eğitim görevlisi, bir şube müdürü, imam hatip lisesi meslek dersi öğretmenlerinden bir kişi, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi öğretmenlerinden bir kişi, başvaiz/uzman vaiz/vaizlerden bir kişi, aşere – takrip icazeti almış bir hafız ve rehber öğreticilerden bir kişi (yoksa hafız) olmak üzere en az beş kişiden oluşur.

Kur'an kursu öğreticisi, imam-hatip, müezzin kayyım unvanlarındaki toplam görevli sayısı 30'dan az olan ilçe merkezlerinde seçici kurul oluşturulmaz ve bu ilçelerde yarışmalara katılmaya istekli olanlar il merkezindeki/metropol ilçedeki yarışmaya katılırlar.

İlçede bir dalda gerçekleştirilen yarışmaya sadece bir personelin müracaat etmesi durumunda seçici kurul oluşturulmaz. Bu personel il birincisinin belirleneceği yarışmaya katılmak üzere ile bildirilir.

2) İl Seçici Kurulları:

İl genelindeki seçmelerin yapılmasında il seçici kurulu; il müftüsünün başkanlığında, bir müftü yardımcısı, bir ilçe müftüsü, ilahiyat fakültesinden bir öğretim üyesi/görevlisi, eğitim merkezinden bir eğitim görevlisi, imam hatip lisesinden bir meslek dersi öğretmeni, başvaiz/uzman vaiz/vaizlerden bir kişi, aşere – takrip icazeti almış bir hafız ve bir rehber öğreticiden (yoksa hafız) olmak üzere en az beş kişiden oluşur.

3) Bölge Seçici Kurulları:

Yarışmanın yapılacağı ilin müftüsünün başkanlığında; bir müftü yardımcısı, bir ilçe müftüsü, ilahiyat fakültesi öğretim üyelerinden/görevlilerinden iki kişi, eğitim merkezinden iki eğitim görevlisi, imam hatip lisesinden bir meslek dersi öğretmeni ve aşere – takrip icazeti almış bir hafız (yoksa hafız) olmak üzere en az beş kişiden oluşur.

5.2- Erkek Görevliler: Etkili Hutbe Sunumu Yarışması;

1) İl ve İlçe Seçici Kurulları:

İl ve ilçe merkezlerinde; il veya ilçe müftüsünün başkanlığında, bir müftü yardımcısı, bir ilçe müftüsü, ilahiyat fakültesinden bir öğretim üyesi/görevlisi, fen edebiyat/eğitim fakültesinin Türk dili ve edebiyatı/Türkçe öğretmenliği bölümlerinden bir öğretim üyesi/görevlisi, eğitim merkezinden bir eğitim görevlisi, bir şube müdürü, imam hatip lisesi meslek dersi öğretmenlerinden bir kişi, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi öğretmenlerinden bir kişi, Türk dili ve edebiyatı veya Türkçe öğretmenlerinden bir kişi, başvaiz/uzman vaiz/vaizlerden bir kişi olmak üzere en az beş kişiden oluşur.

İlçede yarışmaya sadece bir personelin müracaat etmesi durumunda seçici kurul oluşturulmaz. Bu personel il birincisinin belirleneceği yarışmaya katılmak üzere ile bildirilir.

2) İl Seçici Kurulları:

İl genelindeki seçmelerin yapılmasında il seçici kurulu; il müftüsünün başkanlığında, bir müftü yardımcısı, bir ilçe müftüsü, ilahiyat fakültesinden bir öğretim üyesi/görevlisi, fen edebiyat/eğitim fakültesinin Türk dili ve edebiyatı/Türkçe öğretmenliği bölümlerinden bir öğretim üyesi/görevlisi, eğitim merkezinden bir eğitim görevlisi, imam hatip lisesi meslek dersi öğretmenlerinden bir kişi, Türk dili ve edebiyatı veya Türkçe öğretmenlerinden bir kişi, başvaiz/uzman vaiz/vaizlerden bir kişi olmak üzere en az beş kişiden oluşur.

3) Bölge Seçici Kurulları:

Yarışmanın yapılacağı ilin müftüsünün başkanlığında; bir müftü yardımcısı, bir ilçe müftüsü, ilahiyat fakültesi öğretim üyelerinden/görevlilerinden iki kişi, fen edebiyat/eğitim fakültesinin Türk dili ve edebiyatı/Türkçe öğretmenliği bölümlerinden bir öğretim üyesi/görevlisi, eğitim merkezinden iki eğitim görevlisi, imam hatip lisesinden bir meslek dersi öğretmeni, Türk dili ve edebiyatı veya Türkçe öğretmenlerinden bir kişi olmak üzere en az beş kişiden oluşur.

5.3- Kadın Görevliler: Hafızlık ve Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma Yarışmaları;

1) İl Seçici Kurulları:

İl merkezlerinde il müftüsünün başkanlığında, bir müftü yardımcısı, bir ilçe müftüsü, ilahiyat fakültesinden bir öğretim üyesi/görevlisi, eğitim merkezinden bir eğitim görevlisi, bir şube müdürü, imam hatip lisesinden bir meslek dersi öğretmeni, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi öğretmenlerinden bir kişi, başvaiz/uzman vaiz/vaizlerden bir kişi, din hizmetleri uzmanı, aşere - takrip icazeti almış bir hafız (yoksa hafız) ve bir rehber öğretici olmak üzere en az beş kişiden oluşur. Kurul, varsa ikisi veya üçü kadın personel arasından seçilir.

2) Metropol İlçe Seçici Kurulları:

İlçe merkezlerinde ilçe müftüsünün başkanlığında, bir ilçe müftüsü, ilahiyat fakültesi öğretim üyelerinden/görevlilerinden bir kişi, eğitim merkezinden bir eğitim görevlisi, bir şube müdürü, imam hatip lisesinden bir meslek dersi öğretmeni, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi öğretmenlerinden bir kişi, başvaiz/uzman vaiz/vaizlerden bir kişi, din hizmetleri uzmanı, aşere - takrip icazeti almış bir hafız (yoksa hafız) ve bir rehber öğretici olmak üzere en az beş kişiden oluşur. Kurul, varsa ikisi veya üçü kadın personel arasından seçilir.

3) Bölge Seçici Kurulları:

Yarışmanın yapılacağı il'in müftüsünün başkanlığında, bir müftü yardımcısı, ilahiyat fakültesi öğretim üyelerinden/görevlilerinden iki kişi, eğitim merkezinden iki eğitim görevlisi, imam hatip lisesinden bir meslek dersi öğretmeni, baş/uzman/vaizlerden bir kişi, din hizmetleri uzmanı ve aşere-takrip icazeti almış bir hafız (yoksa hafız) olmak üzere en az beş kişiden oluşur. Kurul, varsa ikisi veya üçü kadın personel arasından seçilir.

5.4- Eğitim Merkezi Seçici Kurulları:

Eğitim merkezlerinde; müdürün başkanlığında, bir müftü yardımcısı, bir ilçe müftüsü, ilahiyat fakültesinden bir öğretim üyesi/görevlisi, eğitim merkezinden iki eğitim görevlisi, bir şube müdürü, imam hatip lisesi meslek dersi öğretmenlerinden bir kişi, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi öğretmenlerinden bir kişi, başvaiz/uzman vaiz/vaizlerden bir kişi, aşere – takrip icazeti almış bir hafız ve rehber öğreticilerden bir kişi (yoksa hafız) olmak üzere en az beş kişiden oluşur.

5.5- Yüksek Seçici Kurul:

Diyanet İşleri Başkanlığınca tespit edilecektir.

5.6- Seçici Kurullar İle İlgili Diğer Hususlar:

- 1) Hafızlık ve Kur'an-ı Kerim Güzel Okuma Yarışmaları seçici kurullarında hafız olanlar tercih edilecek, bulunmaması halinde diğer görevlilerden oluşturulacaktır.
- 2) Ezanı Güzel Okuma Yarışmaları seçici kurullarında Dini Musiki Hizmet İçi Eğitim Kurslarından geçmiş öğretmenler, müftüler ve hafızlar tercih edilecektir. Bu özelliklere sahip görevli bulunmaması halinde söz konusu kurullar Dini Musiki'ye yatkın, bu alanda birikimi ve çalışması olan diğer görevlilerden oluşturulacaktır.
- 3) Etkili Hutbe Sunumu Yarışmaları seçici kurullarında dini hitabet ve diksiyon eğitimi almış olanlar tercih edilecektir. Bu özelliklere sahip görevli bulunmaması halinde söz konusu kurullar diğer görevlilerden oluşturulacaktır.
- 4) Her yarışma için ayrı bir seçici kurul oluşturulacaktır. Yeterli sayıda görevli bulunmaması halinde, bir görevliye birden fazla seçici kurulda görev verilebilecektir. **Kur'an-ı Kerim** ve **Ezanı Güzel Okuma** yarışmasını tek seçici kurul yapabilecektir.

6. DEĞERLENDİRME ESASLARI:

1. Hafızlık Yarışmasında İlçe, İl ve Bölge Seçici Kurulları şu hususlara dikkat eder:

1) GENEL İLKELER:

1. Yarışma sırası kura ile belirlenecektir.
2. Her adaya üç soru sorulacaktır.
3. Önceden hazırlanan sorular kura ile belirlenecektir.

2) SORULAR:

- 1- Birinci soru sayfa başından sayfa sonuna kadar olacak (soru 1.-10. cüzlerden sorulacak),
- 2- İkinci soru sayfa geçişli olacak (sayfa sonundan diğer sayfaya geçebilecek ve soru 11.-20. cüzlerden sorulacak),
- 3- Üçüncü soru sure geçişli olacak (soru 21.-30. cüzlerden sorulacak),
- 4- Yarışmacıya her soru için beşer dakikalık süre tanınacaktır.

3) OKUYUŞ TARZI:

1. Okuyuşlarda aday tedvir veya tahkik usullerinden birini seçebilecektir.
2. Aday hadr usulüyle okumak istiyorsa müsaade edilecek ancak puan kırılacaktır.

4) NOT BAREMİ:

1. Hıfzda her soru 20 puandır (20x3=60).
2. Tecvid ve meharici huruf 25 puandır.
3. Eda-Seda 15 puandır.

5) DEĞERLENDİRME:

1. Aday takılır veya müşabehata kaçarsa geriden almasına iki defa imkân verilecektir. Birinci tekrarda okuyabilirse bir puan, ikinci tekrarda okuyabilirse iki puan düşülecektir.
2. Aday takılır ve kurul tarafından hatırlatma yapılıncaya devam edebilirse beş puan düşülecektir.
3. Aday takılır, hatırlatmaya rağmen devam edemezse o soruyu okuyamamış sayılacak ve bu soruya puan verilmeyecektir.
4. Hadr usulünde okursa her sorudan beş puan düşülecektir.

6) TECVİT:

1. Medd-i tabii, idğam meâl-ğunne gibi her tecvit konusu ihlalinde yarım puan düşülecektir.
2. Her meharic-i huruf hatasından bir puan düşülecektir.
3. Her hareke hatasından bir puan düşülecektir.

7) EDA-SEDA:

Puanlamada okuyucunun eda ve sedası yönünden değerlendirme, Seçici Kurul Üyelerinin takdirine bırakılmıştır.

2. Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma Yarışmasında İlçe, İl ve Bölge Seçici Kurulları şu hususlara dikkat eder:

1) GENEL İLKELER:

1. Sorular önceden eşit uzunlukta hazırlanacak ve bir sayfadan fazla olmayacaktır.
2. Yarışma sırası ve sorusu kura ile belirlenecek ve 10 dakikalık hazırlık süresi tanınacaktır.
3. Yarışmacıların yarışma okuyuşu 10 dakikayı geçmeyecektir.

2) OKUYUŞ TARZI:

Tahkik usulünde okunacaktır.

3) NOT BAREMİ:

1. Tecvit, meharic-i huruf ve sıfat-ı huruf 50 puandır.
2. Eda-seda, makam ve terennüm 50 puandır.

4) DEĞERLENDİRME:

1. Her tecvit kuralı ihlalinde bir puan düşülecektir.
2. Her meharic-i huruf ihlalinde bir puan düşülecektir.
3. Her vakıf, vasl ve ibtida hatasında bir puan düşülecektir.
4. Manayı bozacak şekilde kelimeyi veya harekeyi yanlış okuma ile oluşan galattan iki puan düşülecektir.
5. Aday hadr veya tedvir usulünde okursa beş puan düşülecektir.
6. Eda-seda-makam ve terennüm yönünden değerlendirme Seçici Kurul üyesinin takdirine bırakılmıştır.

3. Ezanı Güzel Okuma Yarışması İlçe, İl ve Bölge Seçici Kurulları şu hususlara dikkat eder:

1) GENEL İLKELER:

1. Yarışma sırası kura ile belirlenecektir.
2. Yarışmacıya bir ezan okutulacak, aynı ezanda iki makam uygulanacaktır.
3. Okuyucular, uygulayacakları iki makamı Saba, Uşşak, Rast, Segâh ve Hicaz makamlarından seçerek kendileri belirleyecekler, ilk makamdan seçtiği diğer makama geçiş yapacaktır.
4. 10 dakikalık süre tanınacaktır.
5. Yarışmacının hatalarından dolayı müdahale edilmeyecektir.

2) NOT BAREMİ:

1. Eda ve seda (sahne duruşu) 25 puan,
2. Fonetik/diksiyon/tecvit 25 puan,
3. Güzel ses 25 puan,
4. Makamı uygulama 25 puandır.

3) DEĞERLENDİRME:

1. Her fonetik/diksiyon/tecvit kuralını ihlalden beş puan düşülecektir.
2. Makamı uygulayamadığı takdirde beş puan düşülecektir.
3. İki makam arasındaki geçişte, ara bir makam kullanılarak geçiş yapıldığı takdirde üç puan düşülecektir.
4. Eda ve seda (sahne duruşu), güzel ses ve sesi seçtiği makama uygun kullanıp kullanmadığının değerlendirilmesi Seçici Kurul üyesinin takdirine bırakılmıştır.

4. Etkili Hutbe Sunumu Yarışması İlçe, İl ve Bölge Seçici Kurulları şu hususlara dikkat eder:

1) GENEL İLKELER:

1. Yarışma sırası ve okunacak hutbe, kura ile belirlenecek ve 15 dakikalık hazırlık süresi tanınacaktır.
2. Etkili Hutbe Sunumu yarışmasına basamak duaları ve ikinci Arapça hutbe kısmı dahil değildir. Yarışmaya birinci Arapça hutbe duası ile başlanacak, Türkçe hutbe metni okunduktan sonra okunacak kısa Arapça bölümle yarışma tamamlanacaktır.
3. Yarışmacı minbere sarık ve cübbe giyerek çıkacaktır. Her yarışmacı kendi sarık ve cübbesini yarışmaya getirecektir.
4. Hutbe duaları usulüne uygun olarak makamsız ve tegannisiz okunacaktır.
5. Hutbe, irticalen veya yazılı bir metinden okunabilecektir.
6. Yarışmacılara 15 dakikalık süre tanınacaktır.
7. Yarışmacının hatalarından dolayı müdahale edilmeyecektir.

2) NOT BAREMİ:

1. Metni doğru okuma 30 puan,
2. Fonetik/diksiyon (ses tonu, vurgu) 30 puan,
3. Beden dili (jest, mimik) 20 puan,
4. Dinleyenleri etkileme ve göz teması 10 puan,
5. Minber kullanımı ve kendine güven 10 puandır.

3) DEĞERLENDİRME:

1. Her metin hatasından (kelimenin yanlış telaffuzu, kekeleme, takılma, gereksiz ve yersiz tekrar vs.) üç puan düşülecektir.
2. Her fonetik/diksiyon hatasından:
 - a. Vurguların yerli yerince yapılmaması durumunda iki puan,
 - b. Ses tonunun cami ve cemaatin durumuna göre kullanılmaması halinde üç puan düşülecektir.
3. Beden dili (jest, mimik) ile ilgili abartılı jest ve mimikler kullanılması halinde üç puan düşülecektir.
4. Cemaatle göz iletişimi; yeterli ölçüde kurulamadığında beş puan, hiç kurulamaması durumunda on puan düşülecektir.
5. Minber kullanımı, kendine güven ve dinleyenleri etkileme hususlarının değerlendirilmesi Seçici Kurul üyesinin takdirine bırakılmıştır.

5. Yarışmacıların puanı, yarışma Seçici Kurul Üyeleri tarafından verilen puanların aritmetik ortalamasıdır. Eşitlik olması halinde sırasıyla (not baremindeki) değerlendirmeye esas olan hususlardaki puanlara bakılacak, eşitlik bozulmadığı takdirde kur'a çekimine gidilecektir.

7. YARIŞMA TAKVİMİ, BÖLGE MERKEZLERİ VE BU MERKEZLERE DÂHİL İLLER:

Yarışma takvimleri, bölge merkezleri ile bu bölgelere dâhil iller (Ek-1,2,3,4,5,6,7,8,9)'da, duyuru metinleri ise (Ek-10,11,12)'de belirtilmiştir.

8. ÖDÜLLER:

Yarışmalarda başarılı olan personele il müftülüklerince teşvik ödülleri verilebilir. Türkiye 1. 2. ve 3.'lerine Başkanlıkça Camiler ve Din Görevlileri Haftası resmi açılış merasiminde aşağıdaki ödüller verilecektir.

A- Hafızlık Final Yarışmalarında dereceye girenlerden:

Birinciye	10.000 ₺
İkinciye	9.000 ₺
Üçüncüye	8.000 ₺

B- Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma Yarışmalarında dereceye girenlerden:

Birinciye	6.000 ₺
İkinciye	5.000 ₺
Üçüncüye	4.000 ₺

C- Ezanı Güzel Okuma Yarışmalarında dereceye girenlerden:

Birinciye	5.000 ₺
İkinciye	4.000 ₺
Üçüncüye	3.000 ₺

Ç- Etkili Hutbe Sunumu Yarışmasında dereceye girenlerden:

Birinciye	5.000 ₺
İkinciye	4.000 ₺
Üçüncüye	3.000 ₺

9. DİĞER ŞARTLAR:

- 1) İlgili Kurullarca yapılan değerlendirme sonuçları ve kararları bir tutanakla tespit edilerek özel dosyasında saklanır.
- 2) İl ve bölge yarışmalarının yapılacağı il müftülükleri, yarışmalarla ilgili koordineyi sağlayacak, ayrıca yarışmacı personelle Seçici Kurul Üyelerinin iâşe ve ibatelerini de karşılayacaktır.
- 3) Yarışmaların sonuçları, yarışmaları takip eden hafta içinde il müftülüğüne, bölge final yarışma merkezine, bölge yarışmalarının sonuçları ise aynı süre içerisinde Diyanet İşleri Başkanlığına bildirilecektir.
- 4) Yarışma sonuçları, tutanakların Seçici Kurulda görevli bütün üyelerce imzalanmasından sonra ilan edilecektir. Dereceye giren personele mahallince hazırlanan ödüller protokol sırasına göre yetkililerce verilecektir.
- 5) İlden bölge merkezlerine yarışmacı olarak gidecek personele ve bölge birincisi olarak Türkiye finallerine katılacak personele görevlendirme onayı alınacak ve mahalli saymanlıkça yol hariç bir gün süreyle yolluk ve yevmiyeleri ödenecektir.
- 6) Türkiye finalleri Diyanet İşleri Başkanlığı'nca görüntülü olarak kayda alınacak, Başkanlık bunları yayınlama, çoğaltma ve satma hakkına sahip olacaktır. Final yarışmalarına katılanlara verilen ödüller, "telif hakkı ödemesi" yerine sayılacaktır.
- 7) Yarışmalara katılan personel, bu şartname hükümlerini ve seçici kurul kararlarını kabul etmiş sayılacaktır. Şartnamede belirtilmeyen hususlarda veya tereddüt halinde Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kararları geçerlidir.

8) İl/İlçe ve bölge seçici kurullarında,

- 1) Üye olarak görevlendirilenlerden kurumlarınca yolluk ve yevmiye ödenmeyenlere azami net **100-(Yüz) ₺** ile iâşe, ibate ve yol masrafları,
- 2) Yüksek Seçici Kurullarda başkan ve üye olarak görevlendirilenlerden kurumlarınca yolluk ve yevmiye ödenmeyenlere azami net **150-(Yüzelli) ₺** ile iâşe, ibate ve yol masrafları, Türkiye Diyanet Vakfınca/Şubelerce karşılanır.

ERKEK DİN GÖREVLİLERİ HAFIZLIK VE KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA YARIŞMALARI TAKVİMİ

1) HAFIZLIK YARIŞMASI:

- a) İl ve ilçelerdeki yarışmalar ve bunların değerlendirilmesi, seçici kurullar tarafından **25 Nisan 2016 Pazartesi** günü çalışma saati bitimine kadar sonuçlandırılacaktır. Yarışmalarda birinci olan personelin isimleri aynı tarihte İl Seçici Kurullarına bildirilecektir. İlçe sayısı beş ve beşten az olan illerde İlçe Seçici Kurulları ikinci ve üçüncü olanları da bildirecektir.
- b) İl Seçici Kurulları, il birincilerinin seçimi ile ilgili bütün işlemleri **10 Mayıs 2016 Salı** günü çalışma saati bitimine kadar sonuçlandırılacaktır. Yarışmalarda birinci olan personelin isimlerini yarışmayı takip eden hafta içinde bölge final yarışma merkezi, il müftülüğüne (Bölge Seçici Kurullarına) bildireceklerdir.
- c) Bölge Seçici Kurulları, bölge yarışmalarını **12 Haziran 2016 Pazar** günü (Ek-4)'te belirtilen bölge merkezlerinde yapacak, yarışmalarda birinci olanın ismini aynı tarihte Başkanlığa göndereceklerdir.
- d) Yüksek Seçici Kurul XIII. Türkiye Hafızlık Final Yarışmasını **20 Temmuz 2016 Çarşamba** günü **Afyonkarahisar**'da yapacaktır.

HAFIZLIK YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi:	01–31 Mart 2016 tarihleri arası
İl ve ilçelerdeki yarışmaların son tarihi:	25 Nisan 2016
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	10 Mayıs 2016
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	12 Haziran 2016
Türkiye finalinin yapılacağı tarih :	20 Temmuz 2016

2) KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA YARIŞMASI:

- a) İl ve ilçelerdeki yarışmalar ve bunların değerlendirilmesi, Seçici Kurullar tarafından **02 Mayıs 2016 Pazartesi** günü çalışma saati bitimine kadar sonuçlandırılacaktır. Yarışmalarda birinci olan personelin isimleri aynı tarihte İl Seçici Kurullarına bildirilecektir. İlçe sayısı beş ve beşten az olan illerde İlçe Seçici Kurulları ikinci ve üçüncü olanları da bildirecektir.
- b) İl Seçici Kurulları, il birincilerinin seçimi ile ilgili bütün işlemleri **17 Mayıs 2016 Salı** günü çalışma saati bitimine kadar sonuçlandırılacaktır. Yarışmalarda birinci olan personelin isimlerini aynı tarihte bölge final yarışması merkezi, il müftülüğüne (Bölge Seçici Kurullarına) bildirecektir.
- c) Bölge Seçici Kurulları, bölge yarışmalarını **19 Haziran 2016 Pazar** günü (Ek-5)'te belirtilen bölge merkezlerinde yapacak, yarışmalarda birinci olanların isimlerini aynı tarihte Başkanlığa bildirecektir.
- d) Yüksek Seçici Kurul XIII. Türkiye Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma Final Yarışmasını **30 Temmuz 2016 Cumartesi** günü **Zonguldak**'ta yapacaktır.

KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi :	01–31 Mart 2016 tarihleri arası
İl ve ilçelerdeki yarışmaların son tarihi:	02 Mayıs 2016
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	17 Mayıs 2016
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	19 Haziran 2016
Türkiye finalinin yapılacağı tarih :	30 Temmuz 2016

ERKEK DİN GÖREVLİLERİ EZANI GÜZEL OKUMA VE ETKİN HUTBE SUNUMU YARIŞMALARI TAKVİMİ

1) EZANI GÜZEL OKUMA YARIŞMASI:

- a) İl ve ilçelerdeki yarışmalar ve bunların değerlendirilmesi, seçici kurullar tarafından **09 Mayıs 2016 Pazartesi** günü çalışma saati bitimine kadar sonuçlandırılacaktır. Yarışmalarda birinci olan personelin isimleri aynı tarihte İl Seçici Kurullarına bildirilecektir. İlçe sayısı beş ve beşten az olan illerde İlçe Seçici Kurulları ikinci ve üçüncü olanları da bildirecektir.
- b) İl Seçici Kurulları, il birincilerinin seçimi ile ilgili bütün işlemleri **24 Mayıs 2016 Salı** günü çalışma saati bitimine kadar sonuçlandırılacaktır. Yarışmalarda birinci olan personelin isimlerini aynı tarihte Bölge final yarışması merkezi, il müftülüğüne (Bölge Seçici Kurullarına) bildirecektir.
- c) Bölge Seçici Kurulları, bölge yarışmalarını **26 Haziran 2016 Pazar** günü (Ek-6)'te belirtilen bölge merkezlerinde yapacak, yarışmalarda birinci olanların isimlerini aynı tarihte Başkanlığa bildirecektir.
- d) Yüksek Seçici Kurul **XIII. Türkiye Ezanı Güzel Okuma Final Yarışmasını 24 Temmuz 2016 Pazar** günü **Adana**'da yapacaktır.

EZANI GÜZEL OKUMA YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi :	01–31 Mart 2016 tarihleri arası
İl ve ilçelerdeki yarışmaların son tarihi:	09 Mayıs 2016
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	24 Mayıs 2016
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	26 Haziran 2016
Türkiye finalinin yapılacağı tarih :	24 Temmuz 2016

2) ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMASI:

- a) İl ve ilçelerdeki yarışmalar ve bunların değerlendirilmesi, seçici kurullar tarafından **16 Mayıs 2016 Pazartesi** günü çalışma saati bitimine kadar sonuçlandırılacaktır. Yarışmalarda birinci olan personelin isimleri aynı tarihte İl Seçici Kurullarına bildirilecektir. İlçe sayısı beş ve beşten az olan illerde İlçe Seçici Kurulları ikinci ve üçüncü olanları da bildirecektir.
- b) İl Seçici Kurulları, il birincilerinin seçimi ile ilgili bütün işlemleri **31 Mayıs 2016 Salı** günü çalışma saati bitimine kadar sonuçlandırılacaktır. Yarışmalarda birinci olan personelin isimlerini aynı tarihte Bölge final yarışması merkezi, il müftülüğüne (Bölge Seçici Kurullarına) bildirecektir.
- c) Bölge Seçici Kurulları, bölge yarışmalarını **03 Temmuz 2016 Pazar** günü (Ek-7)'te belirtilen bölge merkezlerinde yapacak, yarışmalarda birinci olanların isimlerini aynı tarihte Başkanlığa bildirecektir.
- d) Yüksek Seçici Kurul **II. Türkiye Etkili Hutbe Sunumu Final Yarışmasını 24 Temmuz 2016 Pazar** günü **Tokat**'da yapacaktır.

ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi :	01–31 Mart 2016 tarihleri arası
İl ve ilçelerdeki yarışmaların son tarihi:	16 Mayıs 2016
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	31 Mayıs 2016
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	03 Temmuz 2016
Türkiye finalinin yapılacağı tarih :	24 Temmuz 2016

KADIN DİN GÖREVLİLERİ KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA VE HAFIZLIK YARIŞMALARI TAKVİMİ

1) HAFIZLIK YARIŞMASI:

- a) İl Seçici Kurulları, il birincilerinin seçimi ile ilgili bütün işlemleri **04 Mayıs 2016 Çarşamba** günü çalışma saati bitimine kadar sonuçlandıracaktır. Yarışmalarda birinci olan personelin isimlerini yarışmayı takip eden hafta içinde bölge final yarışma merkezi il müftülüğüne (Bölge Seçici Kurullarına) bildireceklerdir.
- b) Bölge Seçici Kurulları, bölge yarışmalarını **21 Mayıs 2016 Cumartesi** günü (Ek-8)'de belirtilen bölge merkezlerinde yapacak, yarışmalarda birinci olanın ismini aynı tarihte Başkanlığa göndereceklerdir.
- c) Yüksek Seçici Kurul VIII. Türkiye Hafızlık Final Yarışmasını **20 Temmuz 2016 Çarşamba** günü **Kırıkkale**'de yapacaktır.

HAFIZLIK YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi:	01–31 Mart 2016 tarihleri arası
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	04 Mayıs 2016
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	21 Mayıs 2016
Türkiye finalinin yapılacağı tarih:	20 Temmuz 2016

2) KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA YARIŞMASI:

- a) İl Seçici Kurulları, il birincilerinin seçimi ile ilgili bütün işlemleri **11 Mayıs 2016 Çarşamba** günü çalışma saati bitimine kadar sonuçlandıracaktır. Yarışmalarda birinci olan personelin isimlerini aynı tarihte bölge final yarışması merkezi il müftülüğüne (Bölge Seçici Kurullarına) bildirecektir.
- b) Bölge Seçici Kurulları, bölge yarışmalarını **29 Mayıs 2016 Pazar** günü (Ek-9)'da belirtilen bölge merkezlerinde yapacak, yarışmalarda birinci olanların isimlerini aynı tarihte Başkanlığa bildirecektir.
- c) Yüksek Seçici Kurul VIII. Türkiye Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma Final Yarışmasını **30 Temmuz 2016 Cumartesi** günü **Aksaray**'da yapacaktır.

KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi :	01–31 Mart 2016 tarihleri arası
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	11 Mayıs 2016
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	29 Mayıs 2016
Türkiye finalinin yapılacağı tarih :	30 Temmuz 2016

ERKEK DİN GÖREVLİLERİ HAFIZLIK YARIŞMASI BÖLGE MERKEZLERİ VE BU BÖLGELERDE YARIŞMAYA KATILACAK İLLER
(Bölge Yarışma Tarihi 12 Haziran 2016)

**1. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: MALATYA**

- 1- DİYARBAKIR
- 2- ADIYAMAN
- 3- MARDİN
- 4- BATMAN
- 5- ŞANLIURFA
- 6- GAZİANTEP
- 7- MALATYA
- 8- ELAZIĞ

**2. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: CORUM**

- 1- SAMSUN
- 2- GİRESUN
- 3- ORDU
- 4- SİNOP
- 5- AMASYA
- 6- ÇORUM
- 7- TOKAT
- 8- TRABZON
- 9- RİZE

**3. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: ADANA**

- 1- ADANA
- 2- OSMANİYE
- 3- KİLİS
- 4- HATAY
- 5- K.MARAŞ
- 6- MERSİN
- 7- KARAMAN

**4. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: ERZURUM**

- 1- AĞRI
- 2- ERZİNCAN
- 3- KARS
- 4- BAYBURT
- 5- ERZURUM
- 6- ARTVİN
- 7- TUNCELİ
- 8- ARDAHAN
- 9- GÜMÜŞHANE

**5. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: KAYSERİ**

- 1- SİVAS
- 2- NEVŞEHİR
- 3- KIRŞEHİR
- 4- YOZGAT
- 5- NİĞDE
- 6- KAYSERİ
- 7- AKSARAY
- 8- KONYA

**6. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: EDİRNE**

- 1- ÇANAKKALE
- 2- YALOVA
- 3- BURSA
- 4- KIRKLARELİ
- 5- TEKİRDAĞ
- 6- EDİRNE
- 7- BALIKESİR
- 8- KÜTAHYA
- 9- KOCAELİ
- 10-SAKARYA
- 11-BİLECİK

**7. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: MUĞLA**

- 1- AYDIN
- 2- ANTALYA
- 3- UŞAK
- 4- MANİSA
- 5- ISPARTA
- 6- İZMİR
- 7- BURDUR
- 8- MUĞLA
- 9- DENİZLİ
- 10-AFYONKARAHİSAR

**8. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: ÇANKIRI**

- 1- KIRIKKALE
- 2- ÇANKIRI
- 3- KARABÜK
- 4- BOLU
- 5- KASTAMONU
- 6- ANKARA
- 7- ESKİŞEHİR
- 8- ZONGULDAK
- 9- DÜZCE
- 10-BARTIN

**9. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: VAN**

- 1- HAKKARİ
- 2- ŞIRNAK
- 3- SİİRT
- 4- VAN
- 5- IĞDIR
- 6- BİTLİS
- 7- MUŞ
- 8- BİNGÖL

**10. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: İSTANBUL**

TÜRKİYE HAFIZLIK FİNAL YARIŞMASI FİNAL MERKEZİ: AFYONKARAHİSAR

TÜRKİYE HAFIZLIK FİNAL YARIŞMASI TARİHİ: 20 TEMMUZ 2016

**ERKEK DİN GÖREVLİLERİ KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA YARIŞMASI BÖLGE
MERKEZLERİ VE BU BÖLGELERDE YARIŞMAYA KATILACAK İLLER
(Bölge Yarışma Tarihi 19 Haziran 2016)**

**1. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: SANLIURFA**

- 1- DİYARBAKIR
- 2- ADIYAMAN
- 3- MARDİN
- 4- BATMAN
- 5- ŞANLIURFA
- 6- GAZİANTEP
- 7- MALATYA
- 8- ELAZIĞ

**2. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: RİZE**

- 1- SAMSUN
- 2- GİRESUN
- 3- ORDU
- 4- SİNOP
- 5- AMASYA
- 6- ÇORUM
- 7- TOKAT
- 8- TRABZON
- 9- RİZE

**3. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: KARAMAN**

- 1- ADANA
- 2- OSMANİYE
- 3- KİLİS
- 4- HATAY
- 5- K.MARAŞ
- 6- MERSİN
- 7- KARAMAN

**4. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: AĞRI**

- 1- AĞRI
- 2- ERZİNCAN
- 3- KARS
- 4- BAYBURT
- 5- ERZURUM
- 6- ARTVİN
- 7- TUNCELİ
- 8- ARDAHAN
- 9- GÜMÜŞHANE

**5. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: KIRŞEHİR**

- 1- SİVAS
- 2- NEVŞEHİR
- 3- KIRŞEHİR
- 4- YOZGAT
- 5- NİĞDE
- 6- KAYSERİ
- 7- AKSARAY
- 8- KONYA

**6. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: SAKARYA**

- 1- ÇANAKKALE
- 2- YALOVA
- 3- BURSA
- 4- KIRKLARELİ
- 5- TEKİRDAĞ
- 6- EDİRNE
- 7- BALIKESİR
- 8- KÜTAHYA
- 9- KOCAELİ
- 10- SAKARYA
- 11- BİLECİK

**7. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: DENİZLİ**

- 1- AYDIN
- 2- ANTALYA
- 3- UŞAK
- 4- MANİSA
- 5- ISPARTA
- 6- İZMİR
- 7- BURDUR
- 8- MUĞLA
- 9- DENİZLİ
- 10- AFYONKARAHİSAR

**8. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: KARABÜK**

- 1- KIRIKKALE
- 2- ÇANKIRI
- 3- KARABÜK
- 4- BOLU
- 5- KASTAMONU
- 6- ANKARA
- 7- ESKİŞEHİR
- 8- ZONGULDAK
- 9- DÜZCE
- 10- BARTIN

**9. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: İĞDIR**

- 1- HAKKARİ
- 2- ŞIRNAK
- 3- SİİRT
- 4- VAN
- 5- İĞDIR
- 6- BİTLİS
- 7- MUŞ
- 8- BİNGÖL

**10. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: İSTANBUL**

- 1- İSTANBUL

TÜRKİYE KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA FİNAL MERKEZİ: ZONGULDAK

TÜRKİYE KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA FİNAL YARIŞMASI TARİHİ: 30 TEMMUZ 2016

**ERKEK DİN GÖREVLİLERİ EZANI GÜZEL OKUMA YARIŞMASI BÖLGE MERKEZLERİ VE
BU BÖLGELERDE YARIŞMAYA KATILACAK İLLER**
(Bölge Yarışma Tarihi: 26 Haziran 2016)

**1. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: BATMAN**

- 1- DİYARBAKIR
- 2- ADIYAMAN
- 3- MARDİN
- 4- BATMAN
- 5- ŞANLIURFA
- 6- GAZİANTEP
- 7- MALATYA
- 8- ELAZIĞ

**2. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: GİRESUN**

- 1- SAMSUN
- 2- GİRESUN
- 3- ORDU
- 4- SİNOP
- 5- AMASYA
- 6- ÇORUM
- 7- TOKAT
- 8- TRABZON
- 9- RİZE

**3. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: MERSİN**

- 1- ADANA
- 2- OSMANİYE
- 3- KİLİS
- 4- HATAY
- 5- K.MARAŞ
- 6- MERSİN
- 7- KARAMAN

**4. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: ARDAHAN**

- 1- AĞRI
- 2- ERZİNCAN
- 3- KARS
- 4- BAYBURT
- 5- ERZURUM
- 6- ARTVİN
- 7- TUNCELİ
- 8- ARDAHAN
- 9- GÜMÜŞHANE

**5. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: NEVŞEHİR**

- 1- SİVAS
- 2- NEVŞEHİR
- 3- KIRŞEHİR
- 4- YOZGAT
- 5- NİĞDE
- 6- KAYSERİ
- 7- AKSARAY
- 8- KONYA

**6. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: TEKİRDAĞ**

- 1- ÇANAKKALE
- 2- YALOVA
- 3- BURSA
- 4- KIRKLARELİ
- 5- TEKİRDAĞ
- 6- EDİRNE
- 7- BALIKESİR
- 8- KÜTAHYA
- 9- KOCAELİ
- 10-SAKARYA
- 11-BİLECİK

**7. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: BURDUR**

- 1- AYDIN
- 2- ANTALYA
- 3- UŞAK
- 4- MANİSA
- 5- ISPARTA
- 6- İZMİR
- 7- BURDUR
- 8- MUĞLA
- 9- DENİZLİ
- 10-AFYONKARAHİSAR

**8. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: BARTIN**

- 1- KIRIKKALE
- 2- ÇANKIRI
- 3- KARABÜK
- 4- BOLU
- 5- KASTAMONU
- 6- ANKARA
- 7- ESKİŞEHİR
- 8- ZONGULDAK
- 9- DÜZCE
- 10-BARTIN

**9. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: BİNGÖL**

- 1- HAKKÂRİ
- 2- ŞIRNAK
- 3- SİİRT
- 4- VAN
- 5- İĞDIR
- 6- BİTLİS
- 7- MUŞ
- 8- BİNGÖL

**10. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: İSTANBUL**

- 1- İSTANBUL

TÜRKİYE EZANI GÜZEL OKUMA FİNAL MERKEZİ: ADANA

TÜRKİYE EZANI GÜZEL OKUMA FİNAL YARIŞMASI TARİHİ: 24 TEMMUZ 2016

**ERKEK DİN GÖREVLİLERİ ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMASI BÖLGE MERKEZLERİ
VE BU BÖLGELERDE YARIŞMAYA KATILACAK İLLER**
(Bölge Yarışma Tarihi 03 Temmuz 2016)

**1. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: ADİYAMAN**

- 1- DİYARBAKIR
- 2- ADİYAMAN
- 3- MARDİN
- 4- BATMAN
- 5- ŞANLIURFA
- 6- GAZİANTEP
- 7- MALATYA
- 8- ELAZIĞ

**2. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: AMASYA**

- 1- SAMSUN
- 2- GİRESUN
- 3- ORDU
- 4- SİNOP
- 5- AMASYA
- 6- ÇORUM
- 7- TOKAT
- 8- TRABZON
- 9- RİZE

**3. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: KİLİS**

- 1- ADANA
- 2- OSMANİYE
- 3- KİLİS
- 4- HATAY
- 5- K.MARAŞ
- 6- MERSİN
- 7- KARAMAN

**4. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: KARS**

- 1- AĞRI
- 2- ERZİNCAN
- 3- KARS
- 4- BAYBURT
- 5- ERZURUM
- 6- ARTVİN
- 7- TUNCELİ
- 8- ARDAHAN
- 9- GÜMÜŞHANE

**5. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: SİVAS**

- 1- SİVAS
- 2- NEVŞEHİR
- 3- KIRŞEHİR
- 4- YOZGAT
- 5- NİĞDE
- 6- KAYSERİ
- 7- AKSARAY
- 8- KONYA

**6. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: KÜTAHYA**

- 1- ÇANAKKALE
- 2- YALOVA
- 3- BURSA
- 4- KIRKLARELİ
- 5- TEKİRDAĞ
- 6- EDİRNE
- 7- BALIKESİR
- 8- KÜTAHYA
- 9- KOCAELİ
- 10- SAKARYA
- 11- BİLECİK

**7. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: ANTALYA**

- 1- AYDIN
- 2- ANTALYA
- 3- UŞAK
- 4- MANİSA
- 5- ISPARTA
- 6- İZMİR
- 7- BURDUR
- 8- MUĞLA
- 9- DENİZLİ
- 10- AFYONKARAHİSAR

**8. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: ESKİŞEHİR**

- 1- KIRIKKALE
- 2- ÇANKIRI
- 3- KARABÜK
- 4- BOLU
- 5- KASTAMONU
- 6- ANKARA
- 7- ESKİŞEHİR
- 8- ZONGULDAK
- 9- DÜZCE
- 10- BARTIN

**9. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: MUŞ**

- 1- HAKKÂRİ
- 2- ŞIRNAK
- 3- SİİRT
- 4- VAN
- 5- IĞDIR
- 6- BİTLİS
- 7- MUŞ
- 8- BİNGÖL

**10. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: İSTANBUL**

- 1- İSTANBUL

TÜRKİYE ETKİN HUTBE SUNUMU FİNAL MERKEZİ: TOKAT

TÜRKİYE ETKİN HUTBE SUNUMU FİNAL YARIŞMASI TARİHİ: 24 TEMMUZ 2016

KADIN DİN GÖREVLİLERİ HAFIZLIK YARIŞMASI BÖLGE MERKEZLERİ VE BU BÖLGELERDE YARIŞMAYA KATILACAK İLLER

(Bölge Yarışma Tarihi **21 Mayıs 2016**)

**1. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: MARDİN**

- 1- DİYARBAKIR
- 2- ADIYAMAN
- 3- MARDİN
- 4- BATMAN
- 5- ŞANLIURFA
- 6- GAZİANTEP
- 7- MALATYA
- 8- ELAZIĞ

**2. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: SİNOP**

- 1- SAMSUN
- 2- GİRESUN
- 3- ORDU
- 4- SİNOP
- 5- AMASYA
- 6- ÇORUM
- 7- TOKAT
- 8- TRABZON
- 9- RİZE

**3. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: K.MARAŞ**

- 1- ADANA
- 2- OSMANİYE
- 3- KİLİS
- 4- HATAY
- 5- K.MARAŞ
- 6- MERSİN
- 7- KARAMAN

**4. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: BAYBURT**

- 1- AĞRI
- 2- ERZİNCAN
- 3- KARS
- 4- BAYBURT
- 5- ERZURUM
- 6- ARTVİN
- 7- TUNCELİ
- 8- ARDAHAN
- 9- GÜMÜŞHANE

**5. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: KONYA**

- 1- SİVAS
- 2- NEVŞEHİR
- 3- KIRŞEHİR
- 4- YOZGAT
- 5- NİĞDE
- 6- KAYSERİ
- 7- AKSARAY
- 8- KONYA

**6. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: KOCAELİ**

- 1- ÇANAKKALE
- 2- YALOVA
- 3- BURSA
- 4- KIRKLARELİ
- 5- TEKİRDAĞ
- 6- EDİRNE
- 7- BALIKESİR
- 8- KÜTAHYA
- 9- KOCAELİ
- 10-SAKARYA
- 11-BİLECİK

**7. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: UŞAK**

- 1- AYDIN
- 2- ANTALYA
- 3- UŞAK
- 4- MANİSA
- 5- ISPARTA
- 6- İZMİR
- 7- BURDUR
- 8- MUĞLA
- 9- DENİZLİ
- 10-AFYONKARAHİSAR

**8. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: BOLU**

- 1- KIRIKKALE
- 2- ÇANKIRI
- 3- KARABÜK
- 4- BOLU
- 5- KASTAMONU
- 6- ANKARA
- 7- ESKİŞEHİR
- 8- ZONGULDAK
- 9- DÜZCE
- 10-BARTIN

**9. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: SİİRT**

- 1- HAKKÂRİ
- 2- ŞIRNAK
- 3- SİİRT
- 4- VAN
- 5- İĞDIR
- 6- BİTLİS
- 7- MUŞ
- 8- BİNGÖL

**10. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: İSTANBUL**

- 1- İSTANBUL

TÜRKİYE HAFIZLIK FİNAL YARIŞMASI FİNAL MERKEZİ: KIRIKKALE

TÜRKİYE HAFIZLIK FİNAL YARIŞMASI TARİHİ: 20 TEMMUZ 2016

KADIN DİN GÖREVLİLERİ KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA YARIŞMASI BÖLGE MERKEZLERİ VE BU BÖLGELERDE YARIŞMAYA KATILACAK İLLER

(Bölge Yarışma Tarihi **29 Mayıs 2016**)

**1. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: GAZİANTEP**

- 1- DİYARBAKIR
- 2- ADIYAMAN
- 3- MARDİN
- 4- BATMAN
- 5- ŞANLIURFA
- 6- GAZİANTEP
- 7- MALATYA
- 8- ELAZIĞ

**2. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: SAMSUN**

- 1- SAMSUN
- 2- GİRESUN
- 3- ORDU
- 4- SİNOP
- 5- AMASYA
- 6- ÇORUM
- 7- TOKAT
- 8- TRABZON
- 9- RİZE

**3. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: OSMANİYE**

- 1- ADANA
- 2- OSMANİYE
- 3- KİLİS
- 4- HATAY
- 5- K.MARAŞ
- 6- MERSİN
- 7- KARAMAN

**4. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: ARTVİN**

- 1- AĞRI
- 2- ERZİNCAN
- 3- KARS
- 4- BAYBURT
- 5- ERZURUM
- 6- ARTVİN
- 7- TUNCELİ
- 8- ARDAHAN
- 9- GÜMÜŞHANE

**5. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: YOZGAT**

- 1- SİVAS
- 2- NEVŞEHİR
- 3- KIRŞEHİR
- 4- YOZGAT
- 5- NİĞDE
- 6- KAYSERİ
- 7- AKSARAY
- 8- KONYA

**6. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ:**

- KIRKLARELİ**
- 1- ÇANAKKALE
 - 2- YALOVA
 - 3- BURSA
 - 4- KIRKLARELİ
 - 5- TEKİRDAĞ
 - 6- EDİRNE
 - 7- BALIKESİR
 - 8- KÜTAHYA
 - 9- KOCAELİ
 - 10-SAKARYA
 - 11-BİLECİK

**7. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: MANİSA**

- 1- AYDIN
- 2- ANTALYA
- 3- UŞAK
- 4- MANİSA
- 5- ISPARTA
- 6- İZMİR
- 7- BURDUR
- 8- MUĞLA
- 9- DENİZLİ
- 10-AFYONKARAHİSAR

**8. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: DÜZCE**

- 1- KIRIKKALE
- 2- ÇANKIRI
- 3- KARABÜK
- 4- BOLU
- 5- KASTAMONU
- 6- ANKARA
- 7- ESKİŞEHİR
- 8- ZONGULDAK
- 9- DÜZCE
- 10-BARTIN

**9. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: BİTLİS**

- 1- HAKKARİ
- 2- ŞIRNAK
- 3- SİİRT
- 4- VAN
- 5- İĞDIR
- 6- BİTLİS
- 7- MUŞ
- 8- BİNGÖL

**10. BÖLGE YARIŞMA
MERKEZİ: İSTANBUL**

- 1- İSTANBUL

TÜRKİYE KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA FİNAL MERKEZİ: AKSARAY

TÜRKİYE KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA FİNAL YARIŞMASI TARİHİ: 30 TEMMUZ 2016

D U Y U R U

2016 YILI CAMİLER VE DİN GÖREVLİLERİ HAFTASI MÜNASEBETİYLE ERKEK DİN GÖREVLİLERİ ARASINDA YAPILACAK HAFIZLIK VE KUR'AN-I KERİMİ OKUMA YARIŞMALARINI İLE İLGİLİ TAKVİM

HAFIZLIK YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi:	01-31 Mart 2016 tarihleri arası
İl ve ilçelerdeki yarışmaların son tarihi:	25 Nisan 2016
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	10 Mayıs 2016
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	12 Haziran 2016
Türkiye finalinin yapılacağı tarih :	20 Temmuz 2016
Türkiye finalinin yapılacağı yer:	Afyonkarahisar

Hafızlık Final Yarışması Ödülleri:

Birinciye	10.000 ₺
İkinciye	9.000 ₺
Üçüncüye	8.000 ₺

KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi :	01-31 Mart 2016 tarihleri arası
İl ve ilçelerdeki yarışmaların son tarihi:	02 Mayıs 2016
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	17 Mayıs 2016
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	19 Haziran 2016
Türkiye finalinin yapılacağı tarih:	30 Temmuz 2016
Türkiye finalinin yapılacağı yer:	Zonguldak

Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma Yarışması Ödülleri:

Birinciye	6.000 ₺
İkinciye	5.000 ₺
Üçüncüye	4.000 ₺

Müracaatlar Müftülüğümüze yapılacaktır. Yarışmalara ait şartname Müftülüğümüzce imza karşılığı tebliğ edilecektir.

ERKEK DİN GÖREVLİLERİMİZE DUYURULUR

D U Y U R U

2016 YILI CAMİLER VE DİN GÖREVLİLERİ HAFTASI MÜNASEBETİYLE ERKEK DİN GÖREVLİLERİ ARASINDA YAPILACAK EZANI GÜZEL OKUMA VE ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMALARI İLE İLGİLİ TAKVİM

EZANI GÜZEL OKUMA YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi :	01–31 Mart 2016 tarihleri arası
İl ve ilçelerdeki yarışmaların son tarihi:	09 Mayıs 2016
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	24 Mayıs 2016
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	26 Haziran 2016
Türkiye finalinin yapılacağı tarih :	24 Temmuz 2016
Türkiye finalinin yapılacağı yer:	Adana

Ezani Güzel Okuma Yarışması Ödülleri:

Birinciye	5.000 ₺
İkinciye	4.000 ₺
Üçüncüye	3.000 ₺

ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi :	01–31 Mart 2016 tarihleri arası
İl ve ilçelerdeki yarışmaların son tarihi:	16 Mayıs 2016
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	31 Mayıs 2016
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	03 Temmuz 2016
Türkiye finalinin yapılacağı tarih :	24 Temmuz 2016
Türkiye finalinin yapılacağı yer:	Tokat

Etkili Hutbe Sunumu Yarışması Ödülleri:

Birinciye	5.000 ₺
İkinciye	4.000 ₺
Üçüncüye	3.000 ₺

Müracaatlar Müftülüğümüze yapılacaktır. Yarışmalara ait şartname Müftülüğümüzce imza karşılığı tebliğ edilecektir.

ERKEK DİN GÖREVLİLERİMİZE DUYURULUR

D U Y U R U

2016 YILI CAMİLER VE DİN GÖREVLİLERİ HAFTASI MÜNASEBETİYLE KADIN DİN GÖREVLİLERİ ARASINDA YAPILACAK HAFIZLIK VE KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA YARIŞMALARI İLE İLGİLİ TAKVİM

KADIN DİN GÖREVLİLERİ HAFIZLIK YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi:	01-31 Mart 2016 tarihleri arası
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	04 Mayıs 2016
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	21 Mayıs 2016
Türkiye finalinin yapılacağı tarih:	20 Temmuz 2016
Türkiye finalinin yapılacağı yer:	Kırıkkale

Hafızlık Final Yarışması Ödülleri:

Birinciye	10.000 ₺
İkinciye	9.000 ₺
Üçüncüye	8.000 ₺

KADIN DİN GÖREVLİLERİ KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA YARIŞMASI TAKVİMİ

Müracaat tarihi :	01-31 Mart 2016 tarihleri arası
İl birincilerinin belirlenmesinin son tarihi:	11 Mayıs 2016
Bölge yarışmalarının yapılacağı tarih:	29 Mayıs 2016
Türkiye finalinin yapılacağı tarih :	30 Temmuz 2016
Türkiye finalinin yapılacağı yer:	Aksaray

Kur'an-ı Kerimi Güzel Okuma Yarışması Ödülleri

Birinciye	6.000 ₺
İkinciye	5.000 ₺
Üçüncüye	4.000 ₺

Müracaatlar Müftülüğümüze yapılacaktır. Yarışmalara ait şartname Müftülüğümüzce imza karşılığı tebliğ edilecektir.

KADIN DİN GÖREVLİLERİMİZE DUYURULUR

2016 YILI CAMİLER VE DİN GÖREVLİLERİ HAFTASI MÜNASEBETİYLE DÜZENLENECEK HUTBE VE ŞİİR YAZMA YARIŞMALARIYLA İLGİLİ ŞARTNAME

1. AMAÇ:

Camiler ve Din Görevlileri Haftası kutlama etkinlikleri çerçevesinde personelimizin yeteneklerini geliştirmelerini, planlı çalışma alışkanlığı kazanmalarını ve mesleklerini cesaretle yapacak şekilde kendilerine güven duymalarını sağlamaktır.

2. YARIŞMA KONULARI:

A. Hutbe yazma yarışması konuları:

- 1) Cami ve Kitap
- 2) Dinde Orta Yol: İtidal
- 3) Tevhid ve Vahdet
- 4) Cami ve Vahdet
- 5) Müslümanca Yaşama Sanatı
- 6) Cami ve Ümmet Bilinci
- 7) Cami ve Medeniyet

B. Şiir yazma yarışma konuları:

Cami, cemaat, ibadet, namaz, kitap, birlik beraberlik ve dini temalı diğer konular.

3. YARIŞMALARA KATILMA ŞARTLARI:

Başkanlığımız taşra teşkilatında görevli asıl-vekil ve sözleşmeli, erkek-kadın bütün personel katılabilecektir. Yarışmaya katılacak eserler özgün olacak; çeviri, uyarılma ve derleme olmayacaktır. Özellikle hutbe yazma yarışması bütün illerimizde açılacak, müftülerimiz, personelini özellikle hutbe yazma yarışmasına katılmaya teşvik edecek, her il hutbe yazma yarışması birincisi olan hutbeyi belirleyerek Başkanlığımıza zamanında gönderecektir.

4. MÜRACAAT:

Hutbe ve Şiir Yazma Yarışmasına şartları tutan personel, eserlerini imzalamış olarak **10 Haziran 2016 Cuma** günü mesai bitimine kadar bağlı buldukları müftülüklere teslim edecektir. Önceki yıllarda Türkiye finallerine katılarak birinci, ikinci ve üçüncü olan personelin müracaatları kabul edilmeyecektir.

5. UYGULAMA:

- 1) Hutbe ve Şiir Yazma yarışmasında değerlendirme, ilgili kurulca edebi unsurlar, temanın işleniş tarzı, Türkçe ve gramer kuralları üzerinden yapılacaktır.
- 2) Yarışmaların değerlendirilmesi yalnızca il merkezinde yapılacak ve il genelindeki isteyen bütün görevliler yukarıda belirtilen hutbe ve şiir yazma konularından seçtiği bir konuda yarışmaya katılacaktır.
- 3) Eğitim merkezlerindeki hutbe ve şiir yazma yarışmasına katılacak kursiyer ve personelin çalışmaları, eğitim merkezinin bulunduğu il müftülüğüne gönderilecek ve il birincisinin belirleneceği yarışmada il seçici kurulu tarafından değerlendirilecektir.
- 4) İl birincisi olanlar Türkiye genelinde yapılacak yarışmada ili temsil edecektir.

6. SEÇİCİ KURUL:

a) İl Seçici Kurulu,

İl genelindeki seçmelerin ve değerlendirmelerin yapılacağı Hutbe ve Şiir Yazma Yarışması İl Seçici Kurulu; il müftüsünün başkanlığında, bir müftü yardımcısı, baş/uzman/vaizlerden bir kişi, ilahiyat fakültesi öğretim üyesi/görevlisi bir kişi, eğitim merkezinden bir eğitim görevlisi, hutbe ve şiir yazma

konusunda temayüz etmiş imam–hatip lisesi meslek dersi veya din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni iki kişi ile iki edebiyat öğretmeninden olmak üzere en az beş kişiden oluşur.

b) Yüksek Seçici Kurul,

Diyanet İşleri Başkanlığınca tespit edilecektir.

7. DEĞERLENDİRME ESASLARI

A- Hutbe Yazma Yarışmasında İl Seçici Kurulları şu hususlara dikkat eder:

- a) Hutbe metninin özgün olmasına, 12 punto ve Times New Roman karakteri ile yazılmasına ve A4 kâğıdın bir sayfasını geçmemesine,
- b) Ayet ve hadislerin kaynaklarının dipnotlarda gösterilip gösterilmediğine,
- c) Henüz netleşmemiş görüşlere yer verilerek gereksiz tartışmalara ve huzursuzluğa sebep olacak hususlara yer verilmemesine dikkat edilecektir.

Değerlendirme;

1- Temanın kısa, anlaşılır ve düzgün cümlelerle işleniş tarzı	20 puan,
2- Edebi unsurlar (giriş, gelişme, sonuç, dip not vb.)	30 puan,
3- Türkçe ve yazım kuralları	20 puan,
4- Konuya hakimiyet, yeterli araştırma ve inceleme	20 puan,
5- Ön yargıya ve politik görüşlere yer vermeme	10 puan.
Toplam	100 puan.

B- Şiir Yazma Yarışmasında İl Seçici Kurulu şu hususlara dikkat eder:

- a) Şiir metninin özgün olmasına, 12 punto ve Times New Roman karakteri ile yazılmasına ve A4 kâğıdına yazılmasına,
- b) Şiirlerin 3 kıtadan az ve 10 kıta'dan fazla olmamasına dikkat edilecektir.

Değerlendirme;

1- Temanın işleniş tarzı	20 puan,
2- Edebi unsurlar	30 puan,
3- Türkçe ve yazım kuralları	20 puan,
4- Konuya hakimiyet	20 puan,
5- Ön yargıya ve politik görüşlere yer vermeme	10 puan.
Toplam	100 puan.

Yarışmacıların puanı, yarışma Seçici Kurul Üyeleri tarafından verilen puanların aritmetik ortalamasıdır. Eşitlik olması halinde sırayla değerlendirmeye esas olan hususlardaki puanlara bakılacak, eşitlik bozulmadığı takdirde kur'a çekimine gidilecektir.

8. YARIŞMA TAKVİMİ:

Hutbe ve Şiir Yazma Yarışmalarına katılacak görevliler, eserlerini **10 Haziran 2016** Cuma günü mesai bitimine kadar eğitim merkezi müdürlüğü, il ve ilçe müftülüklerine; eğitim merkezi müdürlükleri ve ilçe müftülükleri de **20 Haziran 2016** Pazartesi günü mesai bitimine kadar il müftülüğüne teslim edecektir.

İl müftülükleri de Seçici Kurullarını toplayarak gerekli çalışmalarını yapacak, il birincilerini **22 Temmuz 2016 Cuma** günü mesai bitimine kadar belirleyecekler ve metinleri **05 Ağustos 2016 Cuma** günü mesai bitimine kadar Din Hizmetleri Genel Müdürlüğüne göndereceklerdir.

Yüksek Seçici Kurul, eserleri **16 Eylül 2016 Cuma** gününe kadar sonuçlandıracak ve Türkiye 1., 2. ve 3.'üncüsünü belirleyecektir.

9. ÖDÜLLER:

Yarışmalarda başarılı olan personele il müftülüklerince teşvik ödülleri verilebilir. Başkanlıkça Hutbe Yazma ve Şiir Yazma yarışmalarında dereceye girenlerden:

Birinciye	5.000 ₺
İkinciye	4.000 ₺
Üçüncüye	3.000 ₺

DİĞER ŞARTLAR:

- 1) İlgili kurullarca yapılan değerlendirme sonuçları ve kararları bir tutanakla tespit edilerek özel dosyasında saklanır.
- 2) Yarışma sonuçları tutanakların seçici kurulda görevli bütün üyelerce imzalanmasından sonra ilan edilecektir.
- 3) Diyanet İşleri Başkanlığına gönderilen eserler, iade edilmeyecek ve Başkanlık bunları yayınlama hakkına sahip olacaktır. Eser sahiplerine verilen ödüller, telif hakkı yerine sayılacaktır. İl Seçici Kurulu değerlendirmeleri sonucunda birinci olan eserler dışındakiler bir yıl süreyle il müftülüğünde muhafaza edilecek, süre sonunda imha edilecektir.
- 4) Yarışmalara katılan personel, bu şartname hükümlerini ve seçici kurul kararlarını kabul etmiş sayılır. Şartnamede belirtilmeyen hususlarda veya tereddüt halinde Diyanet İşleri Başkanlığının kararları geçerlidir.
İl Seçici Kurullarında üye olarak görevlendirilenlerden kurumlarınca yolluk ve yevmiye ödenmeyenlere azami net **100-(Yüz) ₺** ile iâşe, ibate ve yol masrafları, Yüksek Seçici Kurullarda başkan ve üye olarak görevlendirilenlerden kurumlarınca yolluk ve yevmiye ödenmeyenlere azami net **150-(Yüzelli) ₺** ile iâşe, ibate ve yol masrafları, Türkiye Diyanet Vakfınca/Şubelerce karşılanır.

D U Y U R U

2016 YILI CAMİLER VE DİN GÖREVLİLERİ HAFTASI MÜNASEBETİYLE TAŞRA TEŞKİLATINDA GÖREVLİ PERSONEL ARASINDA YAPILACAK HUTBE VE ŞİİR YAZMA YARIŞMALARINI İLE İLGİLİ TAKVİM

Yarışmaya katılacak görevliler, eserlerini **10 Haziran 2016 Cuma** günü mesai bitimine kadar il ve ilçe müftülüklerine, ilçe müftülükleri de **20 Haziran 2016 Pazartesi** günü mesai bitimine kadar il müftülüklerine teslim edecektir.

İl müftülükleri seçici kurullarını toplayıp gerekli çalışmalarını yaparak, il birincilerini **22 Temmuz 2016 Cuma** günü mesai bitimine kadar belirleyecekler ve metinleri **05 Ağustos 2016 Cuma** günü mesai bitimine kadar Din Hizmetleri Genel Müdürlüğüne göndereceklerdir.

Yüksek Seçici Kurul, eserlerin incelenmesini **16 Eylül 2016 Cuma** gününe kadar sonuçlandıracak ve Türkiye 1., 2. ve 3'üncüsünü belirleyecektir.

YARIŞMA KONULARI:

A. Hutbe yazma yarışması konuları:

- 1) Cami ve Kitap
- 2) Dinde Orta Yol: İtidal
- 3) Tevhid ve Vahdet
- 4) Cami ve Vahdet
- 5) Müslümanca Yaşama Sanatı
- 6) Cami ve Ümmet Bilinci
- 7) Cami ve Medeniyet

B. Şiir yazma yarışma konuları:

Cami, cemaat, ibadet, namaz, kitap, birlik beraberlik ve dini temalı diğer konular.

C. Hutbe ve Şiir yazma Yarışmaları Ödülleri:

Birinciye	5.000 ₺
İkinciye	4.000 ₺
Üçüncüye	3.000 ₺

Müracaatlar Müftülüğümüze yapılacaktır. Yarışmalara ait şartname Müftülüğümüzce imza karşılığı tebliğ edilecektir.

TÜM PERSONELİMİZE DUYURULUR

ETKİLİ HUTBE SUNUMU YARIŞMASINDA OKUNABİLECEK STANDART HUTBE DUALARI

Birinci hutbede aşağıdaki dualardan birisi okunarak yarışmaya başlanır:

1)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ* نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ* أَمَّا بَعْدُ فَيَا عِبَادَ اللَّهِ! اتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوهُ* إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ* قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ

ANLAMI: “Hamd Allah’a mahsustur. Peygamberimiz Hz. Muhammed’e, Ehline ve ashabına salât ve selam olsun. Allah’tan başka hiçbir ilah olmadığına onun ortağı olmadığına şahitlik ederiz. Ve yine şahadet ederiz ki Efendimiz Hz. Muhammed Allah’ın kulu ve Rasulüdür. Ey Allah’ın Kulları, Allah’a karşı gelmekten sakının ve ona itaat edin. Şüphesiz Allah takva sahipleri ile beraberdir. Allahü Teala Kuranı keriminde şöyle buyuruyor”

2)

الْحَمْدُ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا* مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ* نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ* اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ* أَمَّا بَعْدُ فَيَا عِبَادَ اللَّهِ! اتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوهُ* إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ* قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ

Yukarıdaki hutbe dualarından biri okunduktan sonra;

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ* بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Denerek hutbe konusuyla ilgili bir ayet okunur. Sonra,

وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

Denerek hutbe konusuyla ilgili bir hadis okunur.

Birinci hutbenin bitiminde aşağıdaki dualardan birisi okunur;

1)

إِنَّا أَحْسَنَ الْكَلَامِ وَأَبْلَغَ النَّيْطَامِ كَلَامُ اللَّهِ الْمَلِكِ الْعَزِيزِ الْعَلَامِ* كَمَا قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْكَلَامِ* وَإِذَا قُرَأَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ.
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ* بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ*
إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ*

2)

وَقَالَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
الثَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ. اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ. وَ أَسْأَلُ اللَّهَ لِي وَ لَكُمْ التَّوْفِيقَ

ANLAMI: “Peygamberimiz (s.a.v.) buyuruyor ki; “Günahından tövbe eden hiç günah işlememiş gibidir.” Yüce Allah’tan size ve kendime Allah’tan mağfiret ve muvaffakiyet dilerim.”

Not: Yarışmaya basamak duaları ve ikinci Arapça hutbe bölümü dahil değildir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ دَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ

وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَخْطَأَ خَطِيئَةً نَكَتَتْ فِي قَلْبِهِ نُكْتَةً سَوْدَاءَ فَإِذَا هُوَ نَزَعَ وَاسْتَعْفَرَ

وَتَابَ سَقِلَ قَلْبُهُ ...

KALBİN CİLÂSİ: TÖVBE VE İSTİĞFAR

Kardeşlerim!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz, kendisine karşı gelmekten sakınan kulları hakkında şöyle buyurur: **“Onlar, bir kötülük yaptıklarında, ya da kendilerine zulmettiklerinde Allah’ı hatırlayıp günahlarından dolayı hemen tövbe-istiğfar ederler. Zaten günahları Allah’tan başka kim bağışlayabilir ki! Bir de onlar, işledikleri kötülüklerde, bile bile ısrar etmezler.”**¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) tövbe ve istiğfarın önemini şöyle bildirmektedir: **“Kul, bir hata işlediğinde kalbinde siyah bir nokta belirir. Şayet o, günahı terk eder, bağışlanma diler, tövbe edip Allah’a dönerse kalbi cilâlanır. Eğer bunları yapmaz, günah ve hataya devam ederse siyah nokta büyür ve neticede bütün kalbini kaplar...”**²

Aziz Müminler!

Rabbimizin bizlerden istediği daima iyiye, güzele, hayra yönelmektir. Kendisi ve Resûlü’nün emir ve yasakları doğrultusunda bir hayat sürmektir. Böylece dünya ve ahiret saadetine erişmektir. Ne var ki, hepimiz insanız. Her an günaha sürüklenme riskiyle karşı karşıyayız. Dolayısıyla Rabbimizin bize bir lütfu olan tövbe ve istiğfara hepimiz muhtacdır.

Tövbe ve istiğfar, insanın Rabbinden bağışlanma dilemesidir. Acziyetini dile getirmesidir. Merhametlilerin en merhametlisi olan Yüce Allah’a iltica etmesidir. Tövbe ve istiğfar, insan olmamız hasebiyle elimizden, dilimizden, gözümüzden velhasıl bütün bedenimizden sadır olan günahlardan temizlenme vesilesidir.

Tövbe ve istiğfar, adeta hayata yeniden başlamamız için Rabbimizin bizlere bir ikramı ve açtığı rahmet kapısıdır.³

O Rabbimiz ki, Tevvâb’tır; tövbeleri çokça kabul eder. Afüvv’dür; engin rahmetine sığınanları affeder. Gafûr’dur; dileyeni ve dilediğini bağışlar. O, kendisine yönelen zihinleri, elleri, yüzleri boş çevirmez. Gönülden kendisine teslim olanı asla mahcup etmez. Engin rahmet ve merhametinden ona lütufta bulunur. Yeter ki insan samimiyetle O’na yönelsin; en içten yakarışlarla, taat ve ibadetle, en güzel zikirlerle O’nu yüceltsin.

Kardeşlerim!

Yüce Rabbimiz, Kerim Kitabımızda daha ilk insanın dilinden tövbe ve istiğfarı bize öğretirken aynı zamanda bunun önemine işaret eder. Şöyle ki: Âdem (a.s) ve eşi Havva validemiz, bir hata işlediler. Ardından hemen Allah’a tövbe ettiler. **“Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik. Eğer bizi bağışlamaz ve bize acımazsan mutlaka ziyan edenlerden oluruz.”** diyerek bağışlanma dilediler. Allah da onların bu tövbesini kabul etti.⁴

İnsanlığın bu ilk imtihanındaki aktörlerden biri olan İblis ise kibirlenerek Allah’ın emrine itaatten yüz çevirdi. Hatasını kabullenme yerine meşrulaştırma gayreti içerisine girdi ve Allah’ın rahmetinden kovuldu. İşte bu iki örnekle Rabbimiz, insanlık âlemine aslında şu mesajı verdi: Hatalar, günahlar, tövbe edilmesi durumunda insanı Âdem yapar. Hata ve günahlarda ısrar ise insanı Allah’ın rahmetinden uzaklaştırır.

Kardeşlerim!

Tövbe kapısı ardına kadar açıktır. Ecelimiz gelene kadar da açık kalacaktır.⁵ Öyleyse bize düşen, her daim bu kapının eşliğinden içeride durmaktır. Allah’ın rahmet deryasından yudumlamanın yollarını aramaktır. Her daim samimiyetle, pişmanlıkla, kararlılıkla O’nun merhamet ve keremine sığınmaktır. Gündelik hayatımızın problemleri içinde bitap düşen gönüllerimizi, türlü düşüncelere mahkum zihinlerimizi, türlü kelimelerle israf ettiğimiz dillerimizi zikirle, tövbe ve istiğfarla diri tutup arındırmaktır.

O halde geliniz, içinde bulunduğumuz mübarek üç ayları fırsat bilelim. Allah’ın rahmetinin oluk gibi üzerimize aktığı bu günleri iyi değerlendirelim. Taatimizle, teslimiyetimizle, salih amellerimizle, gönlümüzün derinliklerinden gelen tövbelerimizi, istiğfarlarımızı, bağışlanma dileklerimizizi yalnız O’na arz edelim. Hatalarımızdan, kusurlarımızdan, günahlarımızdan bir daha dönmek üzere yüz çevirelim. Üç ayların sonuna tertemiz, günahsız, Rahman’ın rızasına erişmiş olarak ulaşmaya gayret edelim. Efendimiz (s.a.s)’in bize öğrettiği şu tövbe ve istiğfar ifadelerini dilimizden hiç düşürmeyelim:

“Allah’ım, sensin benim Rabbim, senden başka ilâh yok. Beni yarattın ben de senin kulunum. Ben gücüm yettiğince sana verdiğim sözün ve senin vaadin üzereyim. Yaptıklarımın şerrinden sana sığınırım. Üzerimdeki nimetini itiraf ediyorum. Ve günahımı da itiraf ediyorum. Beni bağışla. Çünkü günahları senden başka affedecek hiç kimse yoktur.”⁶

¹ Âl-i İmrân, 3/135.

² Tirmizî, Tefsîru’l-Kur’ân, 83.

³ İbn Mâce, Zühd, 30.

⁴ Bakara, 2/35-38; A’raf, 7/19-23.

⁵ Nisâ, 4/17-18.

⁶ Tirmizî, Deavât, 15.

بِسْمِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِیْ خَلَقَ ۝۱ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝۲ اِقْرَأْ وَرَبُّكَ

الْاَكْرَمُ ۝۳ الَّذِیْ عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝۴ عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ

قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَنْ خَرَجَ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ فَهُوَ فِي سَبِيْلِ اللهِ حَتَّى يَرْجِعَ

YARATAN RABBİNİN ADIYLA OKU!

Aziz Müminler!

Okuduğum ayet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Yaratan Rabbinin adıyla oku. O, insani ana rahmine tutunan, dölleniş bir yumurtadan yarattı. Oku! Kalemle yazmayı öğreten, insana bilmediğini bildiren Rabbın sonsuz kerem sahibidir.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “İlim için yola koyulan kimse, dönünceye kadar Allah yolundadır.”²

Kardeşlerim!

İnsanlığın zihin ve gönül dünyasının karardığı, değerlerin tüketildiği, şefkat ve merhametin arandığı, yaratılış amacından uzaklaştığı dönemler olmuştur. İşte böyle bir dönemde Âlemlerin Rabbi, Efendimiz (s.a.s)’e “oku” diye hitap etmiştir. Evet, Rahmet Peygamberi, insani, kâinatı ve varlığı her boyutuyla okumaya, anlamaya ve idrake davet edilmiştir.

Kıymetli Kardeşlerim!

Mükerrerem ve değerli bir varlık olan insan, akıl nimetiyle tezyin edilmiştir. Akıl, insan için en büyük nimetlerdendir. Nedenlerimize, niçinlerimize, buhranlarımıza onunla cevap buluruz. Doğruyu-yanlış, hakkı-batılı, iyiyi-kötüyü, hayrı-şerri onunla idrak ederiz. Rabbimizin mesajlarını onunla anlar ve onu hayatımıza kılavuz yaparız. Bu yönüyle insan Rabbine, çevresine ve kendisine karşı sorumlu bir varlıktır. Bu sorumluluğun yerine getirilmesinde bilgi, ilim önemli bir yere sahiptir.

Bilgi, insanlığın yolunu aydınlatan, hayatın ve ebedi yurdun hakikatini gösteren ve insanlığa her alanda rehberlik eden çok değerli bir hazinedir. Onun içindir ki, hayat kitabımız Kur’an, “oku” ile başladı. Oku ile başlayan Kerim Kitap, “Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?”³ diye çağlar öncesinden insanlığa haykırdı; bilginin, ilmin, insanlık için vazgeçilmez olduğunu gündeme taşıdı. Kerim Kitabımızın mesajlarıyla müzeyyen kılınmış Efendimiz (s.a.s) de, ilme talip olanlara Allah’ın cennete giden yolu kolaylaştıracağını müjdeledi.⁴

Kardeşlerim!

İlim ve bilgiyi önemseyip değerli kıldıkça medeniyetimiz, insanlık tarihinde taraflı tarafsız herkesin takdir ettiği önemli izler bırakmıştır. Medeniyetimizde âlim; din ile hayat, akılla vahiy, kâinatla insan, insanla Kur’an arasındaki ilişkiyi kuran bilge kimsedir. Böyle bir alimin gayesi, ilimle hikmeti, hikmetle irfanı, ahlakla adabı, hak ile hakikati, tüm insanlığa takdim etmektir. Alim, söz konusu güzellikleri, sadece takdimle kalmaz; kendi şahsında da bu güzellikleri yaşar ve temsil eder.

Değerli Kardeşlerim!

İnsanlık, zamanla zenginleşme ve tabiata hükmetme noktasında bilginin gücünü keşfetti. Ancak kimileri, zaman zaman bilginin gücünü ve etkisini insanlığın hayrına değil, şerrine kullanmayı yeğledi. Böyleleri, yaratılış amacını, insani ve insani değerleri unuttu; ahlâkî kaygılardan sıyrılarak bilgi de dahil, sahip olunan her şeyin insana verilmiş bir emanet olduğu bilincinden uzaklaştı. Bilgiyi, iyilik ve güzelliklerin değil, kötülük ve düşmanlıkların vasıtası haline getirenler ve istismar edenler, bilgi ahlakından yoksunlaştı. Bilgi, ahlaktan yoksunlaştıkça da insanlık pek çok değerini kaybetti.

Bilginin hayat veren değil, can alan bir güç olarak kullanılması tüm ibretiyle karşımızda durmaktadır. Bugün, koca şehirler ve yüzbinlerce canlar, aynı anda yok edilebilmektedir. Eğitim, ilim ve irfanın mana ve gayesinden uzaklaştırılıp mahrum bırakılan nice genç, bağınazlık, cehalet, şiddet ve terörün yolunda savrulup yok olmaktadır. Anne babalar, hayalleri kursaklarında ağlamak zorunda bırakılmaktadır. Kıyıya vuran günahsız minik bedenler, bize insanlığın vicdanının can çekiştiğini haykırmaktadır. Okul bahçelerini şenlendirmesi gereken sesler, okyanusun ıssız sularında imdat çığlıklarına dönüşmektedir.

Aziz Kardeşlerim!

Bütün bu yaşananlar, insanlık ailesi olarak yaratılış amacımızı yeniden idrak etmemizi; neyi, niçin ve hangi amaçla öğrenip hayatımıza yansıtığımızı düşünmemizi gerekli kılmaktadır. Unutmayalım ki; bilhassa bugün İslam coğrafyasındaki olumsuzlukların sona ermesi ve inananlar olarak dünyaya yeni medeniyetler takdim edebilmemizin yolu, İslam’ın ilme verdiği önemi iyi kavramak ve bunu hayata yansıtılmaktan geçmektedir. Bu hususta yarınlarımızın teminatı olan gençlerimizin ilim, irfan, hikmet ve ahlakla mücehhez, çevresine, topluma ve insanlığa faydalı bireyler olarak yetişmelerinde gençlerimize, ailelerimize ve öğretmenlerimize büyük sorumluluklar düşmektedir.

Kardeşlerim!

İlim ve irfan yuvası okullarımız, bu hafta itibarıyla yeni bir eğitim-öğretim dönemine daha başladı. Bu vesileyle yeni eğitim-öğretim yılımızın öğretmenlerimize, evlatlarımıza, tüm ailelere ve milletimize hayırlar getirmesini Rabbimden diliyorum.

Hutbemi Peygamberimiz (s.a.s)’in ilmin önemini ortaya koyan şu duasıyla bitirmek istiyorum:

“Allah’ım! Fayda vermeyen ilimden, kabul edilmeyen duadan, korkmayan kalpten, doymayan nefisten sana sığınırım.”⁵

¹ Alak, 96/1-5.

² Tirmizi, İlim, 2.

³ Zümer, 39/9.

⁴ Tirmizi, İlim, 19.

⁵ Tirmizi, Deavât, 68.

Hazırlayan : Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü
İli : Genel
Tarih : 02.10.2015

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَجَعَلْ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وِدًا ﴿٩٦﴾

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ يُحِبُّكَ وَالْعَمَلَ الَّذِي يُبَلِّغُنِي حُبَّكَ

اللَّهُمَّ اجْعَلْ حُبَّكَ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنْ نَفْسِي وَأَهْلِي ...

HAKİKİ SEVGİ: ALLAH'I SEVMEK, ALLAH İÇİN SEVMEK

Kardeşlerim!

Bir gün Peygamber Efendimiz (s.a.s)'e biri gelerek, "Kıyamet ne zaman kopacak?" diye sordu. Resûlullah (s.a.s), "Kıyamet için ne hazırladın?" karşılığını verdi. Adam, "Allah ile Resûlû'nün sevgisini!" dedi. Bunun üzerine Kutlu Elçi, "Sen sevdiğinizle berabersin!" buyurdu.¹

Merhamet Peygamberi, müminleri müjdeliyordu bu cevabıyla; gönüllerini hakiki sevgiyle, Allah ve Peygamber sevgisiyle dolduran ve bu sevgiyle yaşayan müminleri... O, böylelerinin de Allah ve Resûlû tarafından sevileceğini haber veriyordu.

Kıymetli Kardeşlerim!

En güzel dualardan örnekler sunan Efendimiz (s.a.s), bir defasında da şöyle yakarıyordu Rabbimize:

"Allah'ım senden seni sevmeyi, seni seven kişiyi sevmeyi, senin sevgine ulaştıran ameli yapmayı isterim. Allah'ım senin sevgini bana kendimden, ailemden daha sevimli eyle..."²

Rahmet Peygamberi (s.a.s), bu dua ile bütün mahlukata karşı sevgi ve muhabbetle muamele etmemizi öğütüyordu bizlere.

Kardeşlerim!

Sevgi, Yüce Yaratan'ın, mahlukata bahsettiği ilahi bir lütuftur, nimettir. Sevgiyi kullarının kalplerine yerleştiren Rabbimiz, özü itibarıyla bütün sevgilerin kaynağıdır. O, Vedûd'dur; hem seven hem sevilendir. Bu sevgi sayesinde O, tüm varlıklara rızık verir. Bu sınırsız sevgi ve merhameti ile biz kullarına yardımcı olur ve bizi bağışlar.

Alemlerin Rabbi, "Mağfireti çok, sevgisi engin olandır."³ Sınırsız lütfü ve kerem sahibidir. O, kulunu sevdiğinde kendisinden istediğini ona verir. Kendi rahmetine sığındığında onu korur. Bağışlanma dilediğinde onu affeder. Yeter ki kul, istemeyi bilsin; Rabbine iltica eylesin. Yönünü O'na dönsün, gönlünü O'na açabilsin.

Kardeşlerim!

Müminin yüreği her daim Allah sevgisi ile titrer. Bu sevgi, sadece kalpte hissedilen bir duygu olarak kalmaz; tutum ve davranışlara, söz ve düşüncelere yansır. Kalbini Allah sevgisi kuşatan bir mümin, rahmeti kuşanır. O emindir; ondan endişe edilmez. Onun dili kötü ve çirkin sözlerle karşı kilitli, hayra ise açıktır. Bu özelliklere sahip bir mümin, "İman edip, salih amel işleyenler var ya, Rahmân olan Allah onları (gönüllere) sevdirecektir."⁴ âyetinin müjdesine mazhar olur. Rabbi, önce kendi sever onu, sonra da mahlukatına sevdirebilir. Rahman, böylelerini hakiki sevgilere erdirir.

Kardeşlerim!

Ne hazindir ki, günümüzde insanlık sevgisizlik girdabına kapıldı. Sevgi, canlı cansız bütün yaratılmışlardan esirgenir oldu. Allah'ın gönüllerimize yerleştirdiği, Resulü'nün bizlere öğrettiği sevgi çokları tarafından unutuldu. Sevgiden nasibini alamayan kalpler kaskatı kesildi ve bencilleşti. Günümüzde niceleri, hazzı ve huzuru maddede arar oldu. Bunun neticesinde de ilahi bir lütfü olan sevgi yalana, çıkara, içi boş sözlerle kurban edilir hale geldi. Kalplerinde sevgi, şefkat ve merhamete yer olmayanların iyilik, yardımseverlik, fedakârlık ve merhamet hisleri de körelti.

Kardeşlerim!

Allah sevgisinden, şefkatten, merhametten, manevi değerlerden yoksun yetişenlerin ibretlik akıbetlerini insanlık son zamanlarda hep birlikte müşahade ediyor. Böyleleri, kendisi, ailesi, çevresi, toplumu ve bütün insanlığa zarar vermekten geri durmuyor. İslam'ın rahmet yüklü mesajlarını özümsemeyenlerin sergiledikleri şiddet, terör, vahşet, katliam olayları, insanlığın geleceğini tehdit ediyor.

Kardeşlerim!

Bu olumsuzlukların yegâne reçetesi artık İslam'ın sevgi, şefkat, merhamet, adalet yüklü mesajlarına sınımsız sarılmaktır. Yüce dinimizin insanlığa takdim ettiği örnek ümmet olmak için çaba sarf etmektir. "Yaratılanı Yaratan'dan ötürü sevmek" düsturunu benimseyebilmektir. İnanmış gönüller olarak bizim sevgilerimizin kaynağı ilahi sevgidir. Bunun tezahürü ise birbirimizi çıkarsız, rıyasız ve hesapsızca sevebilmektir. Kendimiz için istediğimizi kardeşimiz için de isteyebilmektir. Fitne, fesat, kaos, huzursuzluk ortamı oluşturarak kardeşliğimizi, birlik, dirlik ve beraberliğimizi, ülfet ve muhabbetimizi yok etmek isteyenlere asla fırsat vermemektir.

Bizler, hakiki bir sevgi ile Rabbimizi ve birbirimizi sevdiğimizde, günümüzün sevgi yoksulu dünyası içi boşaltılmış, samimiyetten uzak sevgi ve saygılara mahkum olmaktan kurtulacaktır. Merhamet ikliminden yoksun olanların acımasızca akıttığı kanlar, ürettiği vahşetler işte o zaman duracaktır. Körelmiş zihinlerin, kararmış kalplerin neden olduğu savaşlar ancak o zaman son bulacaktır. Düşmanlıklar yerini kardeşliğe bırakacak, nefret şefkate dönüşecektir.

Kardeşlerim!

Unutmayalım ki; Allah'ı sevenlere, Allah için birbirini sevenlere asla korku ve hüznü yoktur. Böyleleri, dünyada huzur ve barış içinde bir ömür süreceklerdir. Ve onlar, Rabbimizin şu büyük müjdesine nail olacaklardır: "Sırf benim için birbirini seven, benim rızam için toplanan, benim rızam uğrunda birbirini ziyaret eden ve sadece benim rızam için sadaka verip iyilik edenler, benim sevgimi hak ederler"⁵

¹ Müslim, Birr ve Sıla, 161.

² Tirmizî, Deavât, 72.

³ Bürûc, 85/14.

⁴ Meryem, 19/96.

⁵ Muvattâ, Şa'r, 16.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ (6) وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ (7) وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ

(8) فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ (9)

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَنْ قَبِضَ يَتِيمًا بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ إِلَىٰ طَعَامِهِ وَهَرَابِهِ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ النَّبْتَةَ

إِلَّا أَنْ يَعْمَلَ ذَنْبًا لَا يَغْفَرُ لَهُ

CENNET KAPILARININ ANAHTARI: YETİMLER

Kardeşlerim!

Peygamberimiz (s.a.s)'in amcası Ebû Tâlib'in oğlu Cafer (r.a), Mûte Şavasında düşmanla kahramanca çarpışarak şehit düşmüştü. Bu kutlu sahabi, ardında üç yetim bırakmıştı. Allah Resûlü (s.a.s), “kardeşim” dediği Cafer'in derin bir hüznün çökmüş evine geldi. Kendisi de bir yetim olan Kutlu Nebi, ailenin yürek burkan haline dayanamadı. Bir anneyi, bir babayı, bir eşi, bir dostu kaybetmek, artık onun hatıralarıyla yaşamak kolay mıydı? Ancak, hayat bir imtihandı ve imtihan geride kalanlar için hala devam ediyordu. Resulullah (s.a.s), “**Bugünden sonra kardeşime ağlamak yok.**” diye söze başladı ve “**Getirin bana kardeşimin çocuklarını.**” dedi. Cafer'in yetimleri, tıpkı annelerini kaybetmiş kuş yavruları gibi Efendimizin karşısına dizildiler.¹ Allah Resûlü, onları öpüp kokladı, başına bastı, başlarını okşadı, teselli etti; ömrü boyunca Cafer'in yetimlerine kol kanat gerdi ve onlar için her fırsatta dua etti.² Çünkü yetimlerin halini anlayabilecek, yüreklerini okuyabilecek yegâne şahıstı Allah Resûlü.

Kardeşlerim!

Sadece Cafer'in evlatları değildi Rahmet Elçisi'nin tükenmez şefkatinden nasiplenen yetimler. Enes, Beşir, Sehl ve Süheyl, Ebû Ümamenin yetimleri ve daha birçokları. Onlar, belki hayatın yükünü sırtlayan minik bedenli yetimlerdi. Ancak, onların her biri Resulullah'ın baba sıcaklığını, Hz. Aişe'nin anne şefkatini hissettiler.

Peygamberimiz, şefkatle yetimin başını okşayan kimseye, elinin değdiği saçlar sayısınca sevap yazılacağını belirtti;³ yetime kol kanat gerenin de cennette kendisiyle yan yana olacağını müjdeledi.⁴ Bu bilinçle Efendimiz (s.a.s), her daim yetimlerin üzerine titredi.

Çünkü “**Rabbin seni yetim bulup barındırmadı mı?**”⁵ diyerek ona önce yetimliğini hatırlattı Alemlerin Rabbi; ardından “**Sakin yetime kötü davranma!**” buyurdu. Rabbiniz, yetime sahip çıkmayı kullukta eşiği olarak nitelendirdi. Yetimin hakkını gasp edip malına el uzatanların da aslında karınlarını ateşle doldurduklarını bildirdi.

Kıymetli Kardeşlerim!

Yetimler, önceliklidir. Çünkü onlar, bizlere Allah'ın birer emanetidir. Bu çocukların bazıları şehit çocuklarıdır, bazıları annesini ya da babasını hastalığa, kazaya kurban vermiştir. Kimileri de daha çocukluklarını yaşayamadan şehirleri yıktığı kadar ruhları ve yarınları da yıkan savaşın soğuk yüzüyle karşılaşmıştır. Yerlerinden, yurtlarından, aile

sıcaklığından mahrum kalmışlardır. Anneleri, babaları artık yanlarında değildir... Onlar himaye edilmeyi herkesten çok hak ederler. Onlar Efendimizin yanındaki Enes olmayı arzularlar. Onlar, tıpkı yetim kalan Beşir gibi Allah Resûlü'nden müjde almayı umut ederler.

Yetimler, belki merhametten yoksun bir evde, belki bir yetiştirme yurdunda, belki de bir sokak başında kendilerine uzanacak bir şefkat, bir merhamet eli beklerler. Kendilerini hayata bağlayacak, yarına dair ümitlerini diri tutacak bir ışık gözlerler. Onlar, hepimizin yetimleridir. Her birimiz onlardan sorumluyuz. Kendilerine sahip çıkıp, yüklerini hafifletmekle mükellefiz. Onların, kendileriyle barışık, dinine, milletine ve bütün insanlığa faydalı bireyler olarak yetişmeleri konusunda her birimize düşen görevler var. Hemen yanı başımızda zararlı alışkanlıkların pençesine tutulmuş her bir yetim, kimsesiz, yalnız ve garibin içler acısı hali hepimizin derdi olmalıdır.

Kardeşlerim!

Mübarek Ramazan ayının ortasında bulunuyoruz. Bu günler, Rabbinizin mağfiretinin üzerimize sağanak sağanak yağdığı günlerdir. Böylesi bir zamanda teslimiyetimizle, ibadetlerimizle, iyiliklerimizle Allah'ın mağfiretine nail olmanın yollarını aramalıyız. Oruçlarımızı günahlara kalkan, imsakimizi kötülöklere kilit, iftarımızı güzelliklere anahtar yapabilmeliyiz. Yaşadığımız her dem evlerden evlere, gönüllerden gönüllere iyilik taşımak için seferber olmalıyız.

Aziz Müminler!

Unutulmamalıdır ki, iyilik sadece bir fakirin eline üç beş kuruş para sıkıştırmak değildir. İyilik aynı zamanda yalnızca arkadaş, yorguna dayanak, garibe sığınak, muhtaca imdat olmaktır. Hiçbir çocuk sokakta kalmamasın, hiçbir yetim himayesiz kalmamasın, hiçbir mülteci, muhacir aç açık kalmamasın diyerek başkaları için koşturabilmektir iyilik. “Kardeşimi ne kadar düşünürsem, kendime o kadar iyilik etmiş olurum” bilinciyle dünyayı birbirimize yaşanılır kılmaktır iyilik.

Öyleyse geliniz kardeşlerim, hep birlikte bu kutlu ayda sapsiz olmadıklarını hissettirmek için yetim, kimsesiz, himayesiz, yuvasız yavrularımıza gönüllerimizi, ellerimizi ve sofralarımızı açalım. Gelin bu Ramazan ve her zaman tüm muhacir kardeşlerimizle, mazlumlarla, mağdurlarla, yalnızlarla iftarlarımızı paylaşalım.

Sözlerimi Resûlullah Efendimiz (s.a.s)'in şu hadisi ile bitirmek istiyorum: “**Kim, Müslümanlar arasında bir yetimi yiyecek ve içeceğini üstlenecek şekilde sahiplenirse Allah onu mutlaka cennete koyacaktır. Ancak affedilmeyecek bir günah işlemiş ise o başka.**”⁶

¹ Nesâî, Zinet, 57.

² İbn Hanbel, I, 205.

³ İbn Hanbel, V, 250.

⁴ Buhârî, Talâk, 25.

⁵ Duhâ, 93/6.

⁶ Tirmizî, Birr ve Sıla, 14.

Hazırlayan : Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü

İl : Genel

Tarih : 03.07.2015

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا

يَغْتَابَ بَعْضُكُم بَعْضًا...

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

... وَلَا تَحَسَّسُوا، وَلَا تَجَسَّسُوا، وَلَا تَحَاسَلُوا، وَلَا تَنَابَرُوا، وَلَا تَبَاغَضُوا،

وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا.

KARDEŞLİĞİ KÖRELTEN AFETLER: TECESSÜS, SU-İ ZAN...

Kardeşlerim!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Ey iman edenler! Zannın çoğundan kaçın. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Kimse kimseyi arkasından çekirtmesin...”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “... Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Birbirinizin özel hallerinin peşine düşmeyin. Birbirinize haset etmeyin. Birbirinize sırt çevirmeyin. Birbirinize karşı kin beslemeyin. Ey Allah’ın kulları, kardeş olun!”²

Kardeşlerim!

Dinimizde insanın haysiyetini rencide eden ve onurunu zedeleyen her türlü tutum ve davranış haram kılınmıştır. Çünkü insanı insan yapan en büyük değer, onun izzeti ve itibarıdır. İnsanın, kendisi ve diğer insanların saygınlığını her daim göz önünde bulundurarak hareket etmesi, insanca bir yaşamın gereğidir.

Yüce Yaratan’ın mükerrem kıldığı insanoğlu, iman ile kemale ulaşır. Peygamberimiz (s.a.s), bu imanın bir sonucu olarak müminin “güvenilir insan” olduğunu söyler. Kutlu Nebi’nin tarifine göre mümin, gıybetle, arkadan çekirtmekle, olur olmaz sözlerle dilini zehirli bir ok haline getirmez; zihnini su-i zanla kirletmez; ayıp ve kusurları ortaya dökmez; insanlarla alay etmez; kendisinin ve başkalarının saygınlığına gölge düşürecek davranışlar sergilemez.

Kardeşlerim!

Yüce dinimiz, müminler arasındaki kardeşliği bizlere eşsiz örneklerle takdim eder. Bu kardeşlik, bir beden ahenk içinde çalışan organları gibi yekvücut bir kardeşliktir. Bu kardeşlik, bir binanın birbirine kenetlenmiş yapı taşları gibi sapsağlam bir kardeşliktir. Bu kardeşlikte kardeşimizin canı bizim canımızdır, kardeşimizin onur ve haysiyeti bizim onur ve haysiyetimizdir; onun yokluğu yokluğumuz, varlığı varlığımızdır. Bu kardeşlikte kardeşin canı, malı, izzet ve şerefi saygındır, dokunulmazdır. Kardeşimiz,

nazargâh-ı ilâhi olan bir gönle sahiptir. Ve bu gönül, en ufak bir îma ile dahi incitilmeyecek kadar değerlidir.

Kardeşlerim!

Günlük hayatımızda zihinlerimiz türlü haberlerle yorgun düşmektedir. Kulaklarımız, arzu edilen edilmeyen nice sözler işitmektedir. Kimi zaman dillerimizden, farkında olmadan yerli yersiz ifadeler dökülebilmektedir. Ancak, Peygamberimiz (s.a.s), her duyduğunu söylemesinin kişiye günah olarak yeteceğini,³ insanların, düşünmeksizin ağızlarından çıkan sözler sebebiyle cehenneme sürüklenebileceklerini bildirmiştir.⁴ Allah Resûlü (s.a.s), konuşurken çok titiz davranmış ve hiç kimse hakkında isim zikrederek kötü söz söylememiştir. Bunun yerine, insanların olumsuz davranışlarını gördüğü zaman onları düzeltmek için, “İnsanlara ne oluyor da şöyle şöyle yapıyorlar?” gibi genel ifadeler kullanmıştır. Efendimiz (s.a.s), gıybet, dedikodu, su-i zan, laf taşıma, özel halleri araştırma gibi mümine yakışmayan durumlardan uzak durmayı, “Ya hayır söylemeyi ya da susmayı” emretmiştir.

Aziz Müminler!

Yüce Rabbimiz, “Hakkında bilgin bulunmayan şeyin ardına düşme. Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur.”⁵ buyurmaktadır. Bu âyet bizlere sorumluluğumuzu, her bir işimizin, sözümüzün, bir gün hesabının sorulacağını hatırlatmaktadır. Bu gerçeğe rağmen günümüzde birtakım asılsız haberler yüzünden haysiyetler zedelenebilmekte, aileler dağılabilmekte, kardeşlik ve dostluklar zarar görebilmektedir. Unutulmamalıdır ki, doğruluğunu araştırma gereği duymadan bu tür haberlerin peşine düşenler de en az bunları çıkarıp yayanlar kadar sorumludur.

Kardeşlerim!

Gıybet, yalan, iftira ve kötü zan gibi ahlaki zaaf, insanlar arasındaki güven, sevgi ve saygıyı yok eder; kin, nefret, düşmanlık gibi İslam’ın ruhuyla asla bağdaşmayan durumlara neden olur.

Unutmayalım ki, her şeyin en ince ölçüyle tartılacağı, hiçbir pişmanlığın fayda vermeyeceği o büyük günde her sözümüzden ve zannımızdan sorgulanacağız. Yine unutmayalım ki; o gün ebedi nimetlere kavuşacak olanlar, zihnine, gönlüne, diline, eline, hâsılı bütün bedenine sahip çıkan ve hayata mümince bakanlardır.

¹ Hucurât, 49/12.

² Buhârî, Edeb, 57.

³ Ebu Davud, Edeb, 80.

⁴ Müslim, Birr ve Sıla, 105.

⁵ İsrâ, 17/36.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ وَقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

...أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ

الْجَسَدُ كُلُّهُ. أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ.

BEDEN ÜLKESİNİN SULTANI: KALP

Kardeşlerim!

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamber Efendimiz (s.a.s)'in, sıkça dile getirdiği dualardan biri şöyleydi: “**Ey kalpleri hâlden hâle çeviren Rabbim! Benim kalbimi dinin üzere sabit kıl!**”¹

Kardeşlerim!

Efendimiz, bu duasında Yüce Allah'tan kalbini iman ve istikamet üzere sabit kılmasını dilemişti. Zira kalp, iman ve istikamet merkezi, başlangıç ve bitiş yeridir. İman ve İslam'ın bir tezahürü olan her hayırlı ve faydalı işe öncelikle kalpte niyet edilir. İşte böylesi bir öneme sahip olan kalp, Peygamberimiz (s.a.s) tarafından beden ülkesinin sultanı diye takdim edilir.²

Kardeşlerim!

Kalp, sadece vücutta kan dolaşımını ve hayatın devamını sağlayan bir organ, küçük bir et parçası değildir şüphesiz. Kalp manevi hayatımıza yön veren ve akıbetimizi belirleyecek olan bir merkezdir. Kalp, iman ve küfrün, sevgi ve nefretin, cesaret ve korkaklığın, iyilik ve kötülüğün, kısacası bütün duyguların kaynağıdır. Güzellikler de çirkinlikler de hep kalpte başlar kalpte biter. Hayrın ve faydalı düşüncelerin barınağı olan bir kalpten ancak güzellikler yansır. Çirkinliklerle kirletilmiş, olumsuzlukların esiri haline getirilmiş bir kalpten yansıtacak olan da kötülüklerdir. Efendimiz (s.a.s), bu gerçeği “**Dikkat edin! Vücutta öyle bir et parçası vardır ki o iyi olursa bütün vücut iyi olur. O bozulursa bütün vücut bozulur. Dikkat edin! O, kalptir.**”³ hadisiyle dile getirmiştir.

Kardeşlerim!

Mümin, kalbini güzelliklere, hayra ve insanlığın faydasına açan, kötülüklerle sınıksız kapatan kişidir. Mümin, kalb-i selim sahibidir. Selim kalp, Allah'a gönülden teslim olmuş bir kalptir. Bu kalp, ışığını imandan, güzelliğini salih amellerden alır. Selim bir kalpte dünyevi hiçbir kaygı, tasa ve kedere esir olma yoktur; yalnızca Allah'a dayanıp güvenme vardır. Bu kalpte onur ve haysiyeti zedeleme yoktur; izzet ve saygınlık vardır. Selim olan kalpte sorumsuzluk, bencillik, kin, nefret, zulüm yoktur; paylaşma, diğerkâmlık, sevgi, saygı, hoşgörü vardır. Bu kalpte şiddet, husumet değil, şefkat, merhamet, ülfet, muhabbet vardır. Bu kalpte hayâsızlık değil, iffet, erdem, fazilet vardır. Bu kalpte “ben” değil, “biz” vardır; birlikte ağlayıp birlikte gülme vardır. Bu kalpte kibir değil tevazu, yalan ve eğrilik değil

sadakat, kabalık değil nezaket, katılık değil letafet, korku değil cesaret vardır.

Selim bir kalbe sahip olan mümin bilir ki; kendisi, borçluya, hastaya, yaşlıya, darda kalmışa, mazluma, mağdura yardım eli uzatılmasını isteyen bir medeniyetin mensubudur. Bu kalbin sahibi bilir ki; o, Abdullah, Enes, Beşir gibi yetimlere, öksüzlere baba şefkatiyle muamele eden bir Peygamberin ümmetidir. Selim bir kalbin sahibi bilir ki; onun “**Asıl elde tuttuğum değil, dağıttığım bizimdir.**”⁴ buyuran, komşuyu gözeten, yoksula kol kanat geren bir peygamberi vardır.

Kardeşlerim!

Üzülerek belirtmek gerekir ki bugün hırs, tamah, daha çok kazanma, daha çok haz alma ve daha hızlı yaşama arzusu insanlığı adeta kuşattı. Bugünlere ve yarınlara yön veren beden ülkesinin sultanı kalpler bedenlere esir oldu. Bugün insanlık, topyekûn bir merhametsizlik, vicdansızlık ve vurdumduymazlık sorunu yaşıyor. Nice mazlumların feryadına, yardım çılgınlıklarına kulak tıkıyor. Nice canlar, şiddete, zulme, teröre kurban gidiyor. Niceleri evsiz, yurtsuz, yuvasız bırakılıyor. Denizler, her geçen gün mülteci mezarlığına dönüşüyor. Kıyıya vuran minik bedenler, aslında vicdanların kıyıya vurduğunu, her gün insanlığın irtifa ve itibar kaybettiğini haykırıyor.

Kardeşlerim!

Bugün kalplerin pasını, katılığını, hastalığını silmek için bir gönül terbiyesine ve merhamet seferberliğine ihtiyacımız var. Bugün bize ahirette gerçek manada fayda sağlayacak olan kalb-i selime çok ama çok ihtiyacımız var. O halde geliniz, “**O gün, ne mal ne de evlat fayda verir. Ancak Allah'a kalb-i selim ile gelenler fayda bulur.**”⁵ âyetini bir kez daha derinden tefekkür edelim. Fıtratımızda var olan selim kalbimizi, zihnimize, dilimize, salih amellerimizle daha da tezyin edelim. Kalbimiz, her daim Rabbimizin rızasını arasın, O'nun ve Resulü'nün sevgisiyle dolsun. Kalbimiz, güzelliklerin merkezi olsun ve etrafımıza güzellikler saçsın. Gönüllere sevinç, huzur ve mutluluk taşınsın.

Hutbemi Kur'an-ı Kerim'in ve Efendimiz (s.a.s)'in bize öğrettiği şu dualarla bitirmek istiyorum:

“**Rabbimiz! Bizi doğru yola erıştirdikten sonra kalplerimizi saptırma! Bize tarafından bir rahmet bağışla! Hiç kuşku yok ki, lütfu bol olan yalnız sensin.**”⁶

“**Allah'ım! Kulağımın kötülüğünden, gözümün kötülüğünden, dilimin kötülüğünden, kalbimin kötülüğünden sana sığınırım.**”⁷

¹ Tirmîzi, Daavât, 89

² Abdurrezzâk, *el-Musannef*, XI, 221.

³ Buhârî, İman, 39.

⁴ Tirmîzi, Sıfatü'l Kıyâme, 35.

⁵ Suarâ, 26/88-89

⁶ Âl-i İmrân, 3/8.

⁷ Nesâî, İstiâze, 4.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحَسَنِ عِبَادَتِكَ

ŞÜKÜR NİMETLERİ ARTIRIR

Kardeşlerim!

Rabbimiz, okumuş olduğum ayet-i kerimede şöyle buyuruyor: “Beni anın ki Ben de sizi anayım. Bana şükredin, nankörlük etmeyin.”¹

Peygamberimiz (s.a.s)’in dilinden ise şükür konusunda şu dua dökülüyor: “Allahum! Seni anıp zikretmek, nimetine şükretmek, sana en güzel şekilde kulluk etmek için bana yardım eyle!”²

Kardeşlerim!

Elbette ki şükür konusunda sadece bu niyaz ile yetinmemiştir Allah Resulü (s.a.s). O, her daim Rabbinin ikramlarına hamd ve şükürle yaşamıştır. O’nun verdiği nimetlere duyduğu minnettarlıkla, her daim Rabbine yönelmiştir. Allah’ın mağfiretine, ebedi nimetlerine mazhar olmasına rağmen sabahlara kadar ibadetle meşgul olmasının sebebini soran Aişe validemize Kutlu Elçi’nin verdiği şu cevap ne kadar da anlamlıdır: “Allah’a şükreden bir kul olmayayım mı ey Âişe?”³

Kıymetli Kardeşlerim!

Âlemlerin Rabbi, bizi mükerrem bir varlık olarak yarattı. Varlık âleminin sayısız nimetlerini önümüze serdi. Bizi, bütün bu nimetlerden yararlanabileceğimiz duyu ve yeteneklerle donattı. Sonra da, hangimiz daha hayırlı ve güzel işler yapacak diye bizi sınamak için dünyaya gönderdi. Bizler, bu dünyada birer misafiriz. Misafiri olduğumuz bu âlemin her yerinde Allah’ın nimetlerini görüyoruz. Her lokmada O’nun ikramlarını tadıyor, her nefeste O’nun bize bağışladığı hayatı yaşıyoruz.

Kardeşlerim!

Bir an için duralım ve son birkaç saatimizi düşünelim. Bu birkaç saat içinde sahip olduğumuz nimetleri şöyle bir hatırlayalım. O nimetlerin her biri ile nasıl bulduğumuzun muhasebesini yapalım. O nimet, toprağın derinliklerinden çıkan bir ağacın meyvesi ise, Allah onu çeşitli aşamalardan geçirerek bizim için yaratmıştır. Eğer o, bir damla su ise, Allah onu okyanuslardan bulutlara, bulutlardan yeryüzüne indirmiş, nihayet bardağımıza kadar bizim için getirmiştir. Eğer o bir ışık ise, Allah onu göklerin derinliklerindeki güneşten bize göndermiştir. Yüce Rabbimizin ikramını gördükten sonra, bir bakalım, bütün benliğimizi kaplayan o şükran duygusu bizi nerelere götürecektir! İşte o zaman Rabbimizin bize bağışladığı bunca nimet arasında şükretmenin ayrı bir yeri olduğunu göreceğiz.

Aziz Mü'minler!

Şüphesiz her nimetin, bir şükürü ve beraberinde getirdiği sorumluluklar vardır. İyi bilelim ki, şükretmek

sadece “Elhamdülillah, Ya Rabbi çok şükür” demekten ibaret değildir. Şükür, her nimeti, Allah’ın razı olacağı şekilde değerlendirmektir. Bedenimizin, aldığımız her nefesin, aklımızın, gençliğimizin, zenginliğimizin, ilmimizin ve nihayet bütün bir ömrümüzün kendine has bir şükürü vardır.

Bedenimizin şükürü, onu yaratılış hikmet ve amacına uygun olarak kullanmaktır; zararlı alışkanlıklar ve boş uğraşlarla onu israf etmemektir. Aklımızın ve ilmimizin şükürü, bildiğimiz hakikatleri öncelikle kendi hayatımızda tatbik etmek ve başkalarına da öğretmektir. Gençliğimizin şükürü, sahip olduğumuz enerjiyi hak, hakikat, adalet ve insanlığa hizmet uğrunda tüketmektir. Zenginliğimizin şükürü, paylaşmaktır; infakta bulunmaktır; muhtaç, mağdur, mazlum kardeşlerimize el uzatmaktır. Ömrümüzün şükürü, onu bize lütfeden Rabbimizin rızasını kazanacak bir hayat sürmektir.

Değerli Kardeşlerim!

Allah, herkese şükretmesine vesile olabilecek imkanlar lütfetmiştir. Bu imkanlar farklılık gösterebilir. Yeter ki bu farklılıklar karşısında tamahkâr değil, kanaatkâr, engin bir ruha sahip olabilelim. Kaldı ki Resul-i Ekrem (s.a.s) Efendimiz de sahip olmamız gereken bu ulvi meziyete şu hadisiyle işaret etmektedir: “Maddi anlamda durumu sizden daha kötü olanlara bakın; daha iyi olanlara bakmayın. Bu, Allah’ın size verdiği nimetleri küçümsememeniz bakımından daha uygun olur.”⁴

Öyleyse şükür bir gönül, bir yürek, bir kanaat işidir. Şükür, kulluk bilincinin en güzel tezahürlerinden biridir. Nice varlığa rağmen dili ve gönlü şükür yoksunu kimselerin varlığı bir hakikattir. Buna karşılık maddi anlamda çok fazla kazanımı olmayan ama şükürle müzeyyen bir dil ve gönül ehli kimselerin varlığı insanlık adına hepimizi mutlu etmektedir.

Kardeşlerim!

Unutmamak gerekir ki; şükür, nimetleri artırır. İsyân ve nankörlük ise mahrumiyete sürükler. Yüce Mevlamız, bu hususu bize şöyle haber verir: “Andolsun şükrederseniz elbette size nimetimi artırırım. Eğer nankörlük ederseniz hiç şüphesiz azabım çok şiddetlidir.”⁵

Hutbemi, Kur’an-ı Kerim’de İbrahim (a.s)’in dilinden bizlere öğretilen iman, sadakat, teslimiyet ve şükür ifadeleri ile bitirmek istiyorum: “Allah, beni yaratan ve bana doğru yolu gösterendir. O, beni yediren ve içirendir. Hastalandığımda da bana şifayı Allah verir. O, benim canımı alacak ve sonra diriltecek olandır. O, hesap gününde, hatalarımı bağışlayacağını umduğumdur. Rabbim! Bana hikmet ver ve beni sâlihlerin arasına kat!”⁶

¹ Bakara 2/152.

² Ebû Dâvûd, Vitir 26.

³ Buhârî, Teheccüd, 6; Müslim, Sıfâtü'l-Münâfıkîn, 81.

⁴ Müslim, Zühd ve Rekâik, 9.

⁵ İbrahim, 14/7.

⁶ Şuarâ, 26/78-83.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْرِمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ

الْمُعْتَدِينَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

إِنَّ الدِّينَ يُسْرٌ، وَلَنْ يُشَادَّ الدِّينَ أَحَدٌ إِلَّا غَلَبَهُ، فَسَدِّقُوا وَقَارِبُوا وَأَبْشِرُوا

ALLAH, AŞIRI GİDENLERİ SEVMEZ Kardeşlerim!

Sahabeden üç kişi Resûl-i Ekrem (s.a.s)'in eşlerine gelerek onun ibadet hayatı hakkında sorular sordular. Peygamber Efendimizin ibadet hayatı kendilerine anlatılınca, içlerinden biri, "Bundan böyle geceleri daima namaz kılacağım." dedi. Diğeri, her daim oruç tutacağını, üçüncüsü de hiç evlenmeyeceğini söyledi. Onlar böyle konuşurken Rahmet Elçisi (s.a.s) çıkageldi ve şöyle diyerek aşırılıktan kaçınmaları hususunda onları uyardı: "Allah'a yemin ederim ki, ben aranızda Allah'tan en çok korkan ve O'na en bağlı olanım. Bazen nafile oruç tutarım bazen tutmam. Hem namazımı kılar hem uykumu uyurum; hem de evlenirim. Her kim benim sünnetimden yüz çevirirse, o benden değildir."¹

Aziz Müminler!

Rabbimizin kâinata koymuş olduğu mizan son derece hassas bir denge üzerindedir. Bu dengeden ufaklık bir sapma bile evrende korkunç felakatlere yol açabilmektedir. Küçük kâinat diye nitelenen insan da aynı şekilde hassas bir dengeyle yaratılmıştır. Bu dengede görülecek sapmalar, zamanla insanı aşırılıklara götürür; ruh ve beden bütünlüğünde bozulmalara yol açar. Dolayısıyla dengeli bir hayat için ruh ve beden, madde ve mâna, dünya ve âhiret birbirine feda edilemeyecek öneme sahiptir.

Kardeşlerim!

Mümin için hayatın ölçüsü, her türlü aşırılıktan sakınmaktır. Ne dünya için ahiretten, ne de ahiret için dünyadan geçmektir; asıl denge, bu ikisi arasında sınıksız bir bağ kurabilmektir. Müminin ölçüsü, hayat boyu dalâletten kaçıp hidayete iltica etmektir. Rahman'ın emrine sadakat, Resûl'ün yoluna ittibâdır.

Kardeşlerim!

İtidal sahibi mümin olabilmenin yolu önce dengeli şahsiyet olabilmekten geçer. Lokman (a.s), oğluna "Yürüyüşünde tabii ol, sesini alçalt!"² diye öğüt verirken kişiliğin Rabbimizin koyduğu fitrata ve tertemiz öze uygun olması gerektiğini ifade etmiştir. Namazın belli vakitlerde farz kılınışı, günde beş vakit dilimizden dökülen "bizi doğru yola ilet" duası, Furkan Suresindeki infakta orta yolun izlenmesi öğüdü, Kasas suresindeki "Allah'ın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu ara, dünyadan da nasibini unutma"³ ayet-i kerimesi fitratta var olan bu dengenin korunması gerektiğini bildirir.

Kardeşlerim!

Mümin, övgüsünde yergisinde, sevincinde kederinde, öfkesinde sükûnetinde itidal sahibi olandır. O, yemesinde içmesinde, giyiminde kuşamında, kazancında tüketiminde aşırılıktan kaçınandır. Rabbimiz, hayat yüklü mesajlarıyla

bizi dosdoğru bir yola erdirmek ve erdemli bir insan kılmak ister. Bunun için Kerim Kitabında, hayatımızın her kesitiyle ilgili uymamız gereken ölçüler tayin eder. Mademki hududu belirleyen Allah'tır; kul olarak bize düşen, İbrahim misali hudûdullahı sadakattir; İsmailî bir teslimiyettir.

Rabbimiz, "Ey iman edenler! Allah'ın size helal kıldığı iyi ve temiz nimetleri (kendinize) haram etmeyin ve (Allah'ın koyduğu) sınırları aşmayın. Çünkü Allah haddi aşanları sevmez."⁴ buyurmak suretiyle aşırılıkları yasaklar ve dinin sınırlarına riayet etmemizi emreder. Peygamberimiz (s.a.s) de, şu hadisiyle her konuda olduğu gibi ibadet hayatımızda dahî itidal sahibi olmamız gerektiğini vurgular: "Din kolaylıktır. Bir kişi takatinin üstünde ibadete kalkarsa din karşısında aciz kalır. Bunun için aşırıya kaçmayınız, dosdoğru yolu tutunuz ve (salih amellerden alacağınız mükâfattan ötürü) sevininiz."⁵

Kıymetli Kardeşlerim!

Günümüzde pek çok sıkıntının kaynağında hayatın sırrı olan dengenin alt üst edilmiş olması yatmaktadır. Ruh-beden bütünlüğü bozulduğu için niceleri hayatı anlamlandıramamakta ve ruhsal bunalımlar içinde savrulmaktadır. Maddeye gark olmuş, ancak manevî dünyası alabildiğine fakir kalmış nice insanlar vardır. Dünyanın bir yerinde insanlar açlıktan ölürken, bir başka yerinde israfın her çeşidi sergilenmektedir. Birileri kurşunlar, bombalar, esaretler, işkenceler altında yaşam mücadelesi verirken kimileri alabildiğince haz ve hız peşinde koşmaktadır. Kimileri, yüce dinimizi şiddet, terör, vahşet, katliam kaynağı olarak gösterme çabasıyla ne yazık ki kimileri aşırılıkları ve sınır tanımazlıklarıyla buna çanak tutmaktadır.

Değerli Müminler!

Zikredilen bütün bu olumsuzlukların reçetesi, insanlığa hidayet ve şifa kaynağı olarak indirilen Yüce Kur'an'dır. Alemlere rahmet, rehber ve en güzel örnek olarak gönderilen Muhammed Mustafa (a.s.)'dır. Yeter ki bizler Kur'an'a ve Resûlullah'a sadakatle, teslimiyetle, itaatle gönül verelim.

Hutbemi Peygamberimiz (s.a.s)'in bizlere öğrettiği şu dua ile bitirmek istiyorum: "Rabbim! Bütün işlerimdeki ölçüsüzlüğümü, cahilliğimi ve hatamı bağışla. Sen bunları benden daha iyi biliyorsun.

Allah'ım! Açıktan ve gizli olarak yaptığım, yapacağım bütün günahlarımı, kusurlarımı bağışla. Sen, öne alan ve önce olansın. Sen, geriye bırakan ve sonsuz olansın. Senin her şeye gücün yeter."⁶

¹ Buhârî, Nikâh, 1; Müslim, Nikâh, 5.

² Lokmân, 31/18.

³ Kasas, 28/77.

⁴ Mâide, 5/87.

⁵ Buhârî, İmân, 29.

⁶ Buhârî, Deavât, 60; Müslim, Dua ve Zikir, 70.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْوَبْرِ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ

وَقَضَلْنَا لَهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْصِيلاً

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

... وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَحُرْمَةُ الْمُؤْمِنِ أَعْظَمُ عِنْدَ اللَّهِ حُرْمَةً مِنْكَ ...

HER İNSAN ALLAH'IN BİR ÂYETİDİR!

Kardeşlerim!

Hutbemin başında okuduğum ayet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “**Andolsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık. Kendilerini temiz şeylerle rızıklandırdık ve onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık.**”¹

Peygamber Efendimiz (s.a.s), bir gün tavaf esnasında Kâbe'ye yönelerek şöyle buyurmuştur:

“**Ey Kâbe! Sen ne güzelsin. Senin kokun ne güzeldir. Senin azametine ve kutsallığına hayranım. Fakat Allah'a yemin ederim ki, müminin saygınlığı Allah katında senin saygınlığından daha fazladır...**”²

Aziz Kardeşlerim!

Hepimiz insan olarak aynı özden, aynı topraktan yaratıldık. Hepimiz beşer olarak aynı babadan, Âdem'den; aynı anneden, Havva'dan geliyoruz. Hepimiz aynı dünyayı, aynı âlemi birlikte paylaşıyoruz. Hepimiz aynı güneşin ıslığından, aynı ayın ışığından istifade ediyoruz.

Kardeşlerim!

Hepimiz Âdem'in çocukları olarak Allah nazarında tarağın dişleri gibi eşitiz. Hz. Ali'nin, “Ya hilkatte eşimsin ya dinde kardeşimsin” sözü bu hususu veciz bir şekilde ifade etmiştir. Geleneğimize göre insan, insanın kurdu değil yurdudur. İnsan, insanın umududur, sığınağıdır. Bunun içindir ki; medeniyetimizin insan anlayışı, modern zamanların sözde insan merkezli anlayışından oldukça farklıdır. Yunus Emre'nin ifadesiyle bizler, “Yaratılanı Yaratan'dan ötürü severiz”. Zira her insan Allah'ın bir ayetidir. Her insan Allah'ın bir eseridir.

Aziz Müminler!

Bizim hem insan olmaktan hem de İslam'a inanmaktan kaynaklanan kardeşliğimizin bir hukuku ve bir ahlâkı vardır. İnsan olmaktan kaynaklanan kardeşliğimiz gereği hangi dinden, hangi ırktan, hangi renkten, hangi coğrafyadan olursa olsun her insan saygındır. Bu sebeple insan, insana zulmedemez. İnsan, insana haksızlık edemez. Her insanın canı, kanı, malı, onur ve haysiyeti muhteremdir, mukaddestir, dokunulmazdır. Bizlere bu yüce değerleri öğreten dinimizdir, âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamberimiz (s.a.s)'dir. O, Medine-i Münevvere'ye hicret ettiğinde, bütün gayr-i müslimlerle bir sözleşme

imzalamıştır. Böylece farklı dinler ve kültürlerin bir arada barış ve huzur içerisinde yaşayabilmelerinin ahlâkî ve hukukî temellerini atmıştır.

Kardeşlerim!

Din-i mübin-i İslâm'dan kaynaklanan kardeşliğimize gelince; bu kardeşlik, soy, sop, dil, bölge ve asabiyet temelinde bir kardeşlik değildir. Hele hele çıkar temelinde bir kardeşlik hiç değildir. Yüce değerler ve yüksek idealler etrafında bir kardeşliktir. İman ve takva ekseninde bir kardeşliktir. İslâm kardeşliğidir. Müslümanlar, aynı bütünü parçalarıdır. Aynı birin yansımalarıdır. Tevhid ile gelen vahdetin temsilcileridir. Müslümanlar, aynı beden organları, aynı binanın tuğlaları gibidir. Müslümanlar, birbirlerine hak bağı ile bağlıdır.

Müslüman, Allah'a ve O'nun mesajlarına saygı duyan, Allah'a ta'zimde bulunan ve Allah'ın yarattığı bütün mahlukata şefkat nazarıyla bakan insandır. Müslüman, Müslüman kardeşini en az kendisi kadar değerli ve saygıdeğer görür. Onu hor, hakir ve küçük göremez. Müslüman, kendisi için istediğini kardeşi için de ister. Müslüman güvenilir insandır. Eli ve diliyle zarar vermez; kardeşine zulmetmez, haksızlık etmez, düşmanlık etmez. Müslüman, kardeşine sırt çevirmez; sıkıntılı anında ona destek olur. Müslüman, kardeşinin üzüntüsünü, sevincini paylaşır.

Kardeşlerim!

Bugün Âdem'in çocukları olarak kardeşliğe, merhamete, şefkate, insaf ve vicdana her zamankinden daha fazla muhtacız. Bugün insanlık ailesi olarak yüce değerleri hayatımıza aktarmaya her zamankinden daha fazla muhtacız. Bugün insan olmaktan kaynaklanan kardeşliğimizi yeniden hatırlamaya ve bu doğrultuda birlikte yaşamının hukukunu ve ahlakını oluşturmaya her zamankinden daha fazla muhtacız.

Bugün İslâm ümmeti olarak İslâm diyarlarını yeniden ilim, hikmet ve marifet yurduna dönüştürmek için çalışmaya ihtiyacımız var. Bugün İslâm coğrafyasında yeniden barış ve esenliği, merhamet ve şefkati, kardeşlik ve dostluğu, hak ve adaleti, ahlak ve fazileti egemen kılmaya ihtiyacımız var. Birliğe, beraberliğe, yardımlaşmaya, dayanışmaya, saygı ve muhabbetle birbirimizi kucaklamaya ihtiyacımız var. İslâm'ın medeniyetler inşa eden eşsiz ilkelerine yeniden sarılmaya ihtiyacımız var. Kur'an-ı Kerim'in rahmet yüklü mesajlarına, Efendimiz (s.a.s)'in çağlar üstü örnekliğine ihtiyacımız var.

Hutbemi Efendimiz (s.a.s)'in şu hadisi ile bitirmek istiyorum: “**İnsanlar Âdem'in çocuklarıdır, Âdem ise topraktır.**”³

¹ İsrâ, 17/70.

² İbn Mâce, Fiten, 2.

³ Tirmizî, Menâkıb, 74.

Hazırlayan : Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü
İli : Genel
Tarih : 06.11.2015

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

... وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

... الإِحْسَانُ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ...

KULLUĞUN ÖZÜ: İHSAN

Kıymetli Kardeşlerim!

Bir gün Resûlullah (s.a.s) Efendimiz, ashabıyla sohbet ederken kimsenin tanımadığı bir şahıs çıkageldi; Allah Resulü'nün yanına oturdu ve "Bana İslâm'dan bahset!" dedi. Resûlullah (s.a.s) şöyle cevap verdi: "İslâm, Allah'tan başka ilâh olmadığını ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğunu kabul etmen; namazı kılman, zekâtı vermen, Ramazan orucunu tutman ve eğer gücün yetiyorsa hac görevini yerine getirmendir." Bu cevap üzerine, "Bana imanı anlat." dedi sahabenin şaşkın bakışlarla takip ettiği sesin sahibi. Peygamberimiz (s.a.s), "İman; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe ve kadere inanmandır." buyurdu. O zat, bu sefer "Bana ihsanı anlat." dedi. Efendimiz de, "İhsan, Allah'ı görüyormuşçasına kulluk etmendir. Çünkü sen O'nu görmesen de O seni görmektedir." karşılığını verdi.

Allah Resûlü (s.a.s), bir müddet sonra oradan ayrılıp giden bu şahsın Cebrail (a.s) olduğunu bildirdi.¹

Aziz Müminler!

Allah'ın ayetlerini Peygamberimize ulaştıran vahiy meleği Cebrail (a.s), bu defa insan suretinde gelmişti Kutlu Nebî'ye. Ona İslam, iman ve ihsan hakkında sorular sormuştu. Aslında bunlar, kulluğun özünü ve kapsamını teşkil eden sorulardı. Efendimiz, bu sorulara verdiği cevaplarla iman olmadan İslam olmayacağını, ihsansız İslam'ın ise gerçek kulluğu yansıtmayacağını haber veriyordu bizlere. İncanın sadece bir söz, bir amel değil aynı zamanda ihlas ve samimiyetle bezenmiş bir niyet olduğunu ifade ediyordu Rahmet Peygamberi.

Kardeşlerim!

Kendimize, Rabbimize ve birbirimize karşı samimiyetin adı olan ihsan, imanımız ve ibadetlerimizin ruhudur, bir otokontroldür. Kendimize karşı ihsanımız, insan olarak izzet ve haysiyetimizin farkında olmak, elimizdeki nimetlerin değerini bilmektir. İhsan şuuru, imtihan için bahşedilen bedenimizi, en önemli servetimiz olan sağlığımızı, şu kısacık ömrümüzü beyhude tüketmemeyi öğretir.

Rabbimize karşı ihsan, "Biz, insana şah damarından daha yakınız."² buyuran Yüce Mevlamızın bize bizden daha yakın olduğunu hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamaktır. "Her nerede olursanız olun Allah sizinledir. Her ne yaparsanız Allah onu görendir."³ ayetinde ifade edildiği gibi Rabbimizin, yapıp ettiklerimizden haberdar olduğunu bilmektir.

Bu murakabe bilinci her daim bize güç katar, güven aşılar. Biliriz ki, İbrahim (a.s) gibi ateşe atılsak, bizi o ateşten kurtaracak bir sahibimiz vardır. Yusuf (a.s) gibi kör kuyuda mahsur kalsak, bizi o kuyudan çıkaracak bir görenimiz vardır. Yunus (a.s) gibi karanlıklara terk edilsek, bizi bize terk etmeyen, yakarışlarımıza icabet eden bir Rabbimiz vardır. Yeter ki, bizler kulluk yolunda samimiyetten ve gayretten kendimizi mahrum bırakmayalım.

Kıymetli Kardeşlerim!

Birbirimize karşı ihsan, müminler topluluğu olarak gönlümüzü ve zihnimizi birbirimize açmaktır. Kardeşlerimize karşı dargınlık ve kırgınlığı, husumet ve adaveti, kin ve nefreti yüreğimizde barındırmamaktır. "Sakin incitme bir canı, yıkarsın arş-ı Rahman'ı" inceliğidir ihsan; güneş gibi şefkate, toprak gibi tevâzuya, su gibi cömertliğe bürünmektir. Anne ve babamıza, eşimiz ve evladımıza, kardeşimiz ve arkadaşımıza, komşularımıza ve yakınlarımıza merhamet, muhabbet ve meveddettir ihsan; bu dünyayı birbirimizin cenneti kılma, birbirimize ebedi cenneti kazandırma çabasıdır. Evimizde, işimizde, ticaretimizde doğruluk ve dürüstlük erdeminin özlü bir adıdır ihsan; dünyadan ahirete uzanan meşakkatli yolun sonunda hep birlikte kurtuluşa erebilme gayretidir.

Kardeşlerim!

Kerim Kitabımız, pek çok ayetinde Rabbimizin murakabesi altında olduğumuzu vurgular. Her halimize şahit olan Allah'a bilinçli bir şekilde kulluk etmemizi ister. Her an bizimle birlikte olan Kirâmen Kâtibin meleklerinden haber verir. Bu melekler, dilimizden dökülen her sözü, elimizden sadır olan her işi, gözümüzden uzanan her bakışı, ayaklarımızın attığı her adımı kaydetmektedir. Bir gün gelecek, amellerin kaydedildiği bu defter bize teslim edilip okutulacaktır. İbadetimiz ve Rabbimizin razı olacağı amellerimiz yazılıysa defterimiz bizim için neşe, sevinç ve huzura açılacaktır. Defteri, günah ve isyanlarla dolu olanların ise onu okudukça yüzlerini karanlık, içlerini nedamet ve hüsrana kaplayacaktır.

Kardeşlerim!

Ne mutlu, bu dünyada "Yapıp ettiklerim, ibadetlerim, yaşamım ve ölümüm âlemlerin Rabbi Allah içindir."⁴ diyerek yaşayanlara! Ne mutlu Allah'ın gözetiminde olduğu bilinciyle yaşayıp Cemalullah'a kavuşacaklara! Ne mutlu Rabbimizin şu kutsi hadisteki müjdesine mazhar olanlara: "... Beni andığı müddetçe ben kulumla beraberim. O beni kendi başına anarsa, ben de onu kendim anarım. O beni bir topluluk içinde anarsa, ben onu daha hayırlı bir topluluk içinde anarım... Kulum bana yürüyerek gelirse, ben ona koşarak gelirim!"⁵

¹ Buhârî, İmân, 37.

² Kâf, 50/16.

³ Hadîd, 57/4.

⁴ En'âm, 6/162.

⁵ Buhârî, Tevhîd, 15.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا
وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
خَيْرَكُمْ خَيْرَكُمْ لِأَهْلِهِ وَأَنَا خَيْرَكُمْ لِأَهْلِي.

CANA CAN OLMAK: AİLE

Değerli Kardeşlerim!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “**Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda sevgi ve merhamet var etmesi Allah’ın (varlığının ve kudretinin) delillerindendir.**”¹

Okuduğum hadis-i şefite ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “**En hayırlınız, ailesine en güzel şekilde davranandır. Ben, aranızda ailesine en güzel davranan kişiyim.**”²

Kardeşlerim!

İnsanlık, dünya serüvenine aileyle başladı. İlk aile cennette kuruldu ve cennetin bütün güzelliklerini temaşa etti. Ve bu güzelliklerden esintiler taşıyan aile, dünyada insan için yuva oldu. Böylesi yuvalar anneye, babaya, eşe, evlada her daim cennet oldu.

Aziz Müminler!

Peygamberimiz (s.a.s), Veda Haccında, “**Hepiniz Âdem’in çocuklarıdır.**”³ buyurarak bize köklü bir aileye mensup olduğumuzu hatırlattı. Evet, her birimiz insanlık ailesinin birer halkasıyız. Hepimiz yeni halkaların var olması için çaba sarf etmekle yükümlüüz. Çünkü bizler, bir ailede hayat bulduk. Gelecek nesiller de yeni ailelerde var olacaklar. Bu değişmez düzenin sahibi Âlemlerin Rabbidir ve O, Kerim Kitabımızda, insanlığa, bizlere örnek aileler takdim etmiştir: Âdem (a.s) ile eşi Havva validemizin türlü meşakkatle dolu hayat yolculuğunu birlikte adımladıklarını anlatmıştır. Peygamberlerin atası İbrahim (a.s)’in sadakat ve teslimiyet misali eşi ve çocuklarını tanıtmıştır. Hâtemü’l-Enbiyâ Muhammed Mustafa (s.a.s)’nın tertemiz ailesinden övgüyle söz etmiştir.

Kardeşlerim!

Kur’an’ı Kerim ve Efendimiz (s.a.s)’i rehber edinmiş biz müminler için son derece mühimdir aile kurumu. Aile, toplumun en küçük fakat en önemli birimidir; ülfet, muhabbet, saygı, paylaşma ve fedakârlık ortamıdır. Aile, hayatın bütün aşamalarına etki eden bir başlangıç noktasıdır. İşte bu yüzden bizler, aile yuvamıza dua ile adım atarız. “**Allah’ım! Bu nikahı bereketli ve mübarek eyle. Bu çifti ülfet, muhabbet ve bağlılık duygularıyla kaynaştır. Aralarına nefret, fitne ve ayrılığın girmesine izin verme.**” diye özden yakarıştta bulunuruz. Bu birlikteliğin samimiyet, sevgi ve sadakat temelini oturmasını, hayır, bereket ve güzelliklerle örülmesini Rabbimizden dileriz.

Böylesi güzel temennilerle çıkılan bu yolculuk, her birimiz için bir imtihan vesilesidir aynı zamanda. Çünkü, Yüce Rabbimiz, insanı başıboş bırakmamıştır. Onu

kendisine, ailesine, çevresine ve her şeyden öte Yüce Yaratanına karşı sorumlu bir varlık kılmıştır. Dolayısıyla ailede hak ve sorumluluklara riayet edilmelidir.

Kıymetli Kardeşlerim!

Aile kurmak kadar aile olmak da önemlidir. Aile olmak, sadece aynı çatı altında barınmak, aynı sofraya oturmak değildir. Aile olmak, her şeyden önce gönülleri birbirine bağlı eşler olmaktır; sevgi, şefkat ve merhametle bir bütünü tamamlamaktır. Aile olmak, zihinler ve gönüller arasına örülen duvarları muhabbet, saygı, sevgi ve sadakatle kaldırmaktır.

Aile olmak her türlü olumsuzluğa karşı kalkan olmaktır; mutluluk ve huzurumuzu birlikte korumaktır. “**Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun.**”⁴ âyet-i gereğince yüce değerlerle donanmaktır. Eş ve çocuklarımızı kötülüklerden alıkoyup, hayra, ahlaka, faydalı bir insan olmaya teşvik etmektir. Aile olmak değer vermek ve değer bilmektir; iyi gündekötü günde, darlıkta-bollukta, hastalıkta-sağlıkta birbirimizin yanında yâr olabilmektir. Tıpkı nübüvvet görevinde âlemlere rahmet eşini son nefesine kadar destekleyen Hatice validemiz gibi. Bu fedakâr eşinin vefatından sonra onu her daim hayırla yâd eden vefakâr ve örnek eş Allah Resûlü (s.a.s) gibi.

Kardeşlerim!

Aile, huzur ve saadet ortamıdır. Hayatın hengâmesi içerisinde bunalan aile fertleri bu ortamda teskin olur. Fedakârlık, vefakârlık, anlayış ve ilginin hakim olduğu aile sığınılacak bir liman olur. Bu değerlerden yoksun ve mahrum bırakılmış bir aile ise fertleri için ağır bir yükten ibarettir. Tam da bu noktada üzülerek belirtmek gerekir ki; aynı evde yaşayan fakat aynı duyguları paylaşamayanlardan oluşan nice aileler vardır. Pek çok aile, önemi ve değeri kavranamadığı için sorumsuzca heba edilmektedir. Bir ömrü paylaşmak, cana can olmak vaadiyle kurulan yuvaların sevgisizlik, sadakatsizlik, merhametsizlik ve basit nedenlerden dolayı yıkılması her birimizi derinden yaralamaktadır. Yıkılan yuvaların altında ise genellikle göz aydınlığımız ve yarınlarımız olan çocuklar kalmaktadır. Daha hayat yolculuğunun başında nice masum yürek hayatın ağır yükü altında savrulmaktadır.

Kardeşlerim!

Unutulmamalıdır ki, bizler ailemize sahip çıkarsak ailemizde bize sahip çıkar. Ailemizi korursak ailemiz de bizi korur. Ailemiz, bize emanettir ve emaneti korumak müminlerin bir niteliğidir. Öyleyse sorumluluklarımızı hiçbir zaman unutmayalım. Dualarla kurduğumuz yuvalarımız için şu duayı dilimizden düşürmeyelim:

“**Rabbimiz! Eşlerimizi ve çocuklarımızı bize göz aydınlığı kıl ve bizi Allah'a karşı gelmekten sakınanlara önder eyle**”⁵

¹ Rum, 30/21.

² İbn Mâce, Nikah, 50.

³ Tirmizî, Menâkıb, 74.

⁴ Tahrîm, 66/6.

⁵ Furkân, 25/74.

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ

أَعْدَاءَ قَالَفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا ...

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

لَا تَبَاغَضُوا، وَلَا تَحَاسَبُوا، وَلَا تَدَابَرُوا، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا...

BİRLİĞİMİZİ, BERABERLİĞİMİZİ, KARDEŞLİĞİMİZİ MUHAFAZA EDELİM!

Muhterem Müslümanlar!

Okuduğum ayet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Topyekûn Allah’ın ipine sımsıkı sarılın. Parçalanıp bölünmeyin. Allah’ın size olan nimetini hatırlayın. Hani sizler birbirinize düşmandınız da O, kalplerinizi birleştirmişti. İşte O’nun bu nimeti sayesinde kardeş olmuştunuz. Yine siz bir ateş çukurunun tam kenarında idiniz de O sizi oradan kurtarmıştı. İşte Allah size ayetlerini böyle apaçık bildiriyor ki doğru yola eresiniz.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Sevgili Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “...Birbirinize nefret ve düşmanlık beslemeyin. Birbirinize haset etmeyin, birbirinize sırt çevirmeyin. Ey Allah’ın kulları, kardeş olun!”²

Kardeşlerim!

Tarih, insanların olduğu gibi milletlerin de zor zamanlarına şahit olmuştur. Toplumun her ferdini imtihan çemberinden geçiren bu zamanlarda, yürekler buruk, dualar yanıktır. Aziz milletimiz de büyük badirelerden geçmiş, zaferlerin yanı sıra ihanetler görmüş, ağır bedeller ödemiştir. Çanakkale’nin, Sakarya’nın, Dumlupınar’ın kan ve barut kokan hatırası hala hafızalardadır. Cenab-ı Hak, cennet vatanımızı muhafaza eylemiştir; varlığını onun uğruna feda eden ecdadımıza zaferler lütfetmiştir. Elinde silahı olmasa da yüreğinde imanı olan bu necip millet, en zorlu sınavları omuz omuza atlatmıştır. Bizler, birbirimize verdiğimiz değerle; birlik, beraberlik ve kardeşlik ruhuyla; ferasetin ışığı, sağduyunun aydınlığıyla meşakkatli dönemlerin üstesinden geldik. İmkânlarımız sınırlıydı; fakat ruhumuzda aynı secdede Rahman’a kul olmanın, aynı kıblede istikameti bulmanın huzuru vardı. Aynı safta buluşmanın, aynı toprağa, aynı bayrağa, aynı mukaddesata âşık olmanın bereketi vardı. Vicdanı paslanmış, insafî çürümüş, insanlığını unutmuş güçler karşısında bizi dimdik ayakta tutan, işte bu aziz ruhtu!

Kardeşlerim!

Bugün de zorlu bir süreçten, ağır bir imtihandan geçiyoruz. Sınırlarımızın bittiği yerde savaş başlarken, zulümden kaçan milyonlarca insan vatanımıza sığınırken, bizi de ateş çemberinin içine çekmek isteyenler var. Bizi birbirimize düşürmek, gücümüzü zayıflatmak, kardeşi kardeşe kırdırmak isteyenler var. Karanlık oyunlarıyla bu aziz milleti korkutmaya, yıldırmaya, bezdirmeye, bölmeye ve yok etmeye yeltenenler var. Evlatlarımızı hain emellerine alet eden, annelerinin bağrından kızlarımızı kaçıran, babalarının dizinden oğullarımızı koparan şer odakları var. Dini bertaraf edip kin ve nefreti diline dolayan, barış topraklarına nefret tohumları ekmeye çalışanlar var. Askerlerimiz, polislerimiz, nice masum evladımız şehadet şerbetini içti. Analarımızın yürekleri, yavrularımızın hayalleri dağıldı. Derin bir hüznün içindeyiz.

Aziz Müslümanlar!

Elbette bu zor günler de geride kalacak. Allah’ın yardımıyla yaşadığımız acıların üstesinden gelecek, huzura ve sükûna yeniden kavuşacağız. Ancak daha ağır bedeller ödemek için her türlü hile ve tuzağın farkında olalım. Mümine yakışır bir şekilde basiret ve feraseti elden bırakmayalım. Peygamber Efendimiz (s.a.s)’in ifadesiyle, “birbirine kenetlenmiş tuğlalara benzeyen” kardeşlik duvarımızda gedikler açılmasına asla izin vermeyelim. Hiçbir insani ve ahlaki değer tanımayan cinayet şebekelerinin işlediği cürümlerden dolayı, aynı kıbleye yöneldiğimiz, aynı peygambere ümmet olduğumuz, sevincimizi ve kederimizi, varlığımızı ve yokluğumuzu paylaştığımız masum kardeşlerimizi suçlamayalım. Komşumuzdan, akrabamızdan terörün hesabını sormaya kalkışmayalım. Unutmayalım ki; biz, tahriklere kapılıp sokaklarda birbirimize düştüğümüzde sadece cinayet şebekelerinin hain emellerine hizmet etmiş oluruz. Kardeşlerimize kem gözle baktığımızda, şehitlerimizin uğruna canlarını verdikleri değerlere ihanet etmiş oluruz. Bu gibi hallerde öfke aklımızı alıyor; husumet gözümüzü karartıyor; cahiliye asabiyeti bizi tüketiyor. Farkına varalım! Dilimiz, kin, öfke ve nefrete değil; kalbimizdeki sevgi, şefkat ve merhamete tercüman olsun! Çok iyi düşünelim! Yaşadığımız acılar daha büyük acılara sebep olmasın! Düşmanlarımızı sevindirmeyelim!

Kardeşlerim!

Bugün İslam coğrafyasında yaşananlar, kadınlarımızı, çocuklarımızı, canlarımızı, değerlerimizi, tarihimizi, kültürümüzü ve medeniyetimizi yok etme çabasında olanların hangi noktaya eriştiklerini açıkça gösteriyor. Suriye’de, Irak’ta, Yemen’de, Libya’da, Mısır’da ümmetin birliği, milletin şerefi, vatanın hürmeti ayaklar altına alınıyor. Aziz milletimiz, engin basiretiyle tüm yaşananların farkındadır. Gücünü ve bütünlüğünü koruyarak dünyaya umut ışığı olmaya devam etmek bu milletin harcıdır. Birbirimize hakkı ve sabrı, şefkati ve merhameti tavsiye etmenin tam zamanıdır. Akl-ı selime, bin düşünüp bir söylemeye, hayra çağırıp şerre dur demeye her zamankinden daha fazla ihtiyacımız vardır.

Aziz Kardeşlerim!

Geliniz, şu mübarek vakitte Yüce Rabbimize el açıp yalvaralım:

Yâ İlahi! Yâ Rabbe’l-Âlemin!

Aziz şehitlerimize lütfunla, kereminle, rahmetinle muamele eyle! Onları cennetinle ve cemalinle müşerref eyle! Ailelerine sabır ve metanet ihsan eyle! Dinimizin, devletimizin, milletimizin bekasını sarsacak her türlü dâhili ve harici belalardan bizleri muhafaza eyle! Huzurumuzu pusuya düşürmeye, vicdanımızı köreltmeye, birlik ve dirliğimizi sona erdirmeye çalışanlara sen müsaade etme! Eli kalem tutacak çocukların ellerine silah veren vahşet şebekelerini sen Kahhar ism-i celilile kahreyle. Tuzaklarını başlarına çevir. Fitne ateşiyle bizi tutuşturmak isteyenlere karşı yekvücut olmayı, tek bilek olmayı milletçe hepimize nasip eyle! Bütün acılara rağmen milletimizin hiçbir ferdini haktan, hukuktan, adaletten, merhametten bir an olsun ayırma! Sana inanan bu necip millettten yardım ve inayetini, kuvvet ve rahmetini esirgeme Allah’ım. Amin

¹ Âl-i İmran, 3/103.

² Buhârî, Edeb, 57.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿٧﴾ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

أَعْظَمُ النَّاسِ هَمًّا الْمُؤْمِنُ الَّذِي يَهْمُ بِأَمْرِ دُنْيَاهُ وَأَمْرِ آخِرَتِهِ

DÜNYA-AHİRET DENGESİ

Aziz Kardeşlerim!

Resül-i Ekrem (s.a.s) Efendimiz, bir gün hasta bir sahabîyi ziyaret etti. Ona nasıl dua ettiğini sordu. O da, “Allah’ım! Beni ahirette ne ile cezalandıracaksan onu şimdiden dünyada bana ver!” şeklinde dua ediyorum” dedi. Bunun üzerine Allah Resûlü, böyle dua etmemesi konusunda onu uyardı. Kendisine, “Allah’ım, bize dünyada iyilik ver, ahirette de iyilik ver ve bizi cehennem azabından koru!”¹ şeklinde dua etmesini tavsiye etti.²

Kardeşlerim!

Aslında bu dua, Yüce Rabbimizin Kerim Kitabımızda bizlere öğrettiği hikmet yüklü bir duadır. İtidali, yakarışı, ibadeti hayatının vazgeçilmezi kabul eden Efendimiz (s.a.s), bu dua ile dünya ve ahiret arasında dengeli bir tutuma, ölçülü bir hayata dikkat çekmiştir.³ Bu dua, insanı bu dünyada ve ahirette mutlu kılacak olan şeyin iyilik, salih amel, güzel ahlak olduğunu hatırlatır bizlere. İşte bugün bizler, bu duayı her gün beş defa huşuyla eda ettiğimiz ve huzura erdiğimiz namazlarımızda okuyoruz. Böylelikle, dünya ve ahiret dengesini gözettiğimizi her daim dile getiriyoruz. Dünyadaki sorumluluğumuzu, ahiretteki hesabı, mizanı, sıratı, mükâfat ve cezayı bir an olsun unutmadığımızı ikrar ediyoruz.

Kıymetli Kardeşlerim!

Yüce Rabbimiz, Kerim Kitabımızda, “Allah’ın sana verdiğinden O’nun yolunda harcayarak ahiret yurdunu gözet; ama dünyadan da nasibini unutma...”⁴ buyurmaktadır. Rabbimizin bizden istediği, ne dünya için ahireti feda etmek, ne de ahiret için dünyayı terk etmektir. Bizden istenen, bu iki hayat arasında bir denge kurabilmektir. Dünya hayatını ahirete tercih etmemektir, menfaatin esiri olmamaktır. Hiç ölmeyecekmiş gibi dünyaya bağlanmamaktır, heva ve hevesi Allah’ın rızasından üstün tutmamaktır.

Kardeşlerim!

Dünya ve ahiret arasındaki dengenin nasıl olması gerektiğini Peygamberimizin örneğinde görmekteyiz. Allah Resûlü, ibadetimizde, gündelik hayatımızda, dahası bütün yaşantımızda ölçülü olmamız gerektiğini bildirmiştir.⁵ Onun hayatı, bu denge eksenini üzerine kurulmuştur. Efendimiz, dünyadan el çekip sadece ahiret için yaşamaya karar veren bazı sahabileri bedenini, ailenin ve sahip olunan nimetlerin hakkını vermeleri hususunda uyarmıştır.⁶ O, “Sünnetimden yüz çeviren benden değildir.”⁷ uyarısıyla kendisinin böyle bir hayat tarzının olmadığını ifade etmiştir.

Kardeşlerim!

Kimileri, zaman zaman bu dünyanın ahiret yurduna açılan bir kapı, bir imtihan alanı olduğunu göz ardı edebilmektedir. Kimileri, ahireti uğruna, doğru olmayan bir inançla dünyanın meşru nimetlerinden kendini mahrum bırakabilmektedir. Kimileri ise kendi anlayışlarından kaynaklanan aşırılıkları dine mal ederek, rahmet yüklü mesajlarıyla hayat veren yüce dinimize şiddet, vahşet ve katliamlarla ihanet edebilmektedir. Kimileri, dini ruhundan, ibadetleri özünden koparmak suretiyle dar kalıplara mahkum etmekte ve sadece şekle indirgeyebilmektedir. Kimileri ise, yaşantı boyutunu tamamen ihmal ederek dini sadece vicdanlara hapsedebilmektedir. Gerçek şu ki; bütün bu algı ve anlayışlar, Peygamberimizin insanlığa takdim ettiği örnekliğin ve Müslüman kimliğinin doğru idrak edilemeyeşinin sonuçlarıdır.

Kıymetli Kardeşlerim!

Yüce Rabbimiz, kâinattaki her şeyi bir denge üzere yaratmıştır.⁸ Fakat günümüz insanının bu dengeyi ve hayat ölçüsünü yitirmesinin acı neticeleri bütün ibretiyle karşımızda durmaktadır. Bugün niceleri, modern dünyanın, daha çok kazanma ve haz alma tutkusunun, bilerek ya da bilmeyerek adeta esiri olmaktadır. Dünyanın bir köşesinde insanlar yiyecek ekmeğe muhtaçken, diğer bir köşesinde israf, savurganlık, vurdumduymazlık, bencillik had safhadadır. Kimileri, daha konforlu, daha ışıltılı bir hayat arzularken, sığınacak bir barınak uğruna nice canlar okyanusların derin ve karanlık sularında umutları ve yarınlarıyla birlikte yok olmaktadır. Bu olumsuzluklar karşısında insanlığın, bugün topyekûn bir itidal çağrısına muhtaç olduğu açıktır. Ancak bu itidalin, sadece çağrılarla değil, sağlam ve sarsılmaz bir imanla, paslanmamış yüreklerle, tükenmemiş gönüllerle hayata geçirilebileceği asla unutulmamalıdır.

Kardeşlerim!

Geliniz, Yüce Kitabımızın ve Peygamberimizin bize öğrettiği itidale dair duayı kendimize şiar edinelim. Sevgimizde, yergimizde, yaşantımızda, ibadetimizde, dünya ve ahirete bakışımızda bu dengeyi hakim kılalım. Unutmayalım ki; bu bakış ve tutum, sahih ve makbul bir kulluğun gereğidir. Yine unutmayalım ki; niyeti en yüce olanımız, hem dünyasının hem de ahiretinin işlerine önem verenlerimizdir.⁹

Hutbemizi, Peygamberimiz (s.a.s)’in anlam dolu şu duası ile bitirmek istiyorum:

“Allah’ım! İçinde yaşadığım, geçimimi sağladığım dünyamı ve ebedî yaşayacağım ahiretimi benim için hayırlı kıl. Hayatımda her türlü hayrı ziyadesiyle ihsan eyle.”¹⁰

¹ Bakara, 2/201.

² Müslim, Zikir, 23.

³ Müslim, Zikir, 26.

⁴ Kasas, 28/77.

⁵ Buhârî, İman, 29.

⁶ Buhârî, Edeb, 84.

⁷ Müslim, Nikâh, 1.

⁸ Rahmân, 55/7-8.

⁹ İbn Mâce, Ticaret, 2.

¹⁰ Muslim, Dua, 71.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لَا يَذْكُرُ مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ

ZİKİR: KALPLERE HAYAT VEREN İKSİR

Aziz Müminler!

Okuduğum ayet-i kerimede Yüce Rabbimiz, müminler hakkında şöyle buyuruyor: **“Onlar, kalpleri Allah’ı anmakla huzura kavuşanlardır. Biliniz ki, kalpler ancak Allah’ı anmakla huzur bulur.”**¹

Okuduğum hadisi şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: **“Rabbini zikreden ile zikretmeyenin durumu, diri ile ölünün durumuna benzer.”**²

Kardeşlerim!

Göklerin ve yerin mülkü Allah’a aittir. Göklerde ve yerde bulunan her şey, âlemlerin yaratıcısı olan Allah’ı, kendilerine özgü bir lisanla tesbih ederler. Kerim Kitabımız, bu hakikati şu ifadelerle bize haber verir: **“Yedi gök, yer ve bunların içinde bulunanlar Allah’ı tesbih ederler. Her şey O’nu hamd ile tesbih eder. Ancak, siz onların tesbihlerini anlamazsınız.”**³

Kıymetli Kardeşlerim!

Zikir, Allah’ın birliğini, sonsuz kudretini ve yüceliğini dile getirmek, O’nun nimetlerini tefekkür ve tezekkür etmektir. Zikir, gündelik hayatın ruhlarımızı, kalplerimizi yorgun düşüren çekişmelerinden, meşgalelerinden uzaklaşıp Rabbimizin rızasını aramaktır. Bir duruş, bir diriliştir zikir. Özümüzdeki, sözümüzdeki, gözümüzdeki, hâsılı bütün benliğimizdeki hakkı-hakikati perdeleyen her türlü örtüyü, kaldırmaktır, her türlü gafletten kurtulmaktır. Zikir, bizi Rabbimizden uzaklaştıracak her şeyi kalbimizden söküp atmaktır. Evrendeki varlıkların deruni zikrine gönül, zihin, dil ve beden ile ortak olmaktır zikir; hamd ile Allah’ı tesbih etmek ve O’na gönülden ibadet etmektir. Ve zikir, **“Eğer bizi bağışlamaz ve bize acımazsan mutlaka ziyana uğrayanlardan oluruz”**⁴ niyazıyla Rabbimizin engin rahmetine sığınmaktır.

Kardeşlerim!

Zikir, dil, kalp ve bedenle olur. Dil ile zikir, Allah’ı anmak, O’na yalvarıp yakarmak, hak ve hakikati söylemektir. Kalp ile zikir, Allah’ın varlığı ile ilgili her türlü şüpheden uzaklaşıp O’nun muhabbetiyle hemhal olmaktır. Beden ile zikir ise tüm benliğimizle Allah’ın rızasını aramaktır, varlığımızı ve imkânlarımızı O’nun yolunda seferber etmektir, O’nun emirleri doğrultusunda bir hayat sürmektir.

Kardeşlerim!

Allah’ı zikir, kalpleri sükûnete erdirir, ruhları besler, akılları doğru hedefe ulaştırır. Kula idrak, feraset ve şuur kazandırır. Onu gafletten, karamsarlıktan, umutsuzluktan korur, hayatı anlamlı kılar. İnsan, zikir sayesinde sahipsizlik ve yalnızlık duygusundan uzaklaşır, kendisini her daim muhafaza eden bir sahibinin olduğu bilincine varır. Bizi en güzel şekilde yaratan, başta akıl olmak üzere türlü nimetlerle donatan Rabbimizi zikretmemek, O’nu unutmak, O’nun razı olmayacağı bir hayat yaşamak ne vahim bir gaflettir! Zira Yaratanını kaybeden, O’ndan bîhaber olan, varlık adına ne bulmuştur ki? O’nun rızasına ulaşan, O’na yaraşır bir kul olarak yaşayan neyi kaybetmiştir ki?

Kardeşlerim!

Üzülerek belirtelim ki, dünya meşgalesi, istikbal kaygısı, kimi zaman kalplerimizi ve benliğimizi öylesine kuşatıyor ki; bizleri yaratılış amacımızdan ve Rabbimizin rızasından uzaklaştırıyor. Zaman zaman dillerimiz zikrin tadını, kalplerimiz zikretmenin huzurunu, vicdanlarımız zikirle geçen zamanların bereketini unutuyor. Zikirden mahrum hayatlarımız adeta kurak çöle dönüşüyor. Bazen mutluluğu ve huzuru geçici tutkulara arıyoruz. Bu tutkular, doğru düşünmemize, doğruyu dinlememize ve dillendirmemize adeta perde oluyor. Oysa Yüce Rabbimiz, geçici nimetlere tutkuyla bağlanmama ve kendisini bir an olsun unutmama konusunda bizleri şu ayeti kerime ile uyarıyor: **“Ey iman edenler! Mallarınız ve evlatlarınız sizi, Allah’ı anmaktan alıkoymasın. Her kim bunu yaparsa, işte onlar ziyana uğrayanların ta kendileridir.”**⁵

Kardeşlerim!

Öyleyse geliniz dilimizle, kalbimizle ve bedenimizle her daim Rabbimizin rızasını arayalım. Allah’ın lütfettiği ömrümüzü zikrin aydınlığında hayırlı ve faydalı işlerle değerlendirelim. Her daim Rabbimize hamd ederek, şükrederek O’nun rızasına ermek için gayret edelim. Rabbimizin bize bahşettiği her bir organımızın, sağlığımızın, her bir imkânımızın, her bir anımızın, nimet olduğu kadar birer emanet olduğunun bilincinde olalım.

Kardeşlerim!

Hutbemi Peygamberimiz (s.a.s)’in şu duası ile bitirmek istiyorum: **“Rabbim! Beni sana çokça şükreden, seni çokça zikreden, senin azabından çekinen, sana hakkıyla itaat eden, sadece senin için eğilen, daima sana yalvarıp yönelen bir kişi eyle!”**⁶

¹ Ra’d 13/28.

² Buḥârî, Deavât, 66.

³ İsrâ, 17/44.

⁴ A’raf 7/23.

⁵ Münafikun, 63/9.

⁶ Ebu Davud, Tefri’ ebvabi’l-vitr, 25.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

... وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَا كَانَ

بِهِمْ حَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوْقِ حُجَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ .

İMANIN TEZAHÜRÜ: FEDAKÂRLIK VE İSÂR Kardeşlerim!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz, Muhacir kardeşlerini bağırarına basan Medineli Ensâr hakkında şöyle buyuruyor: “... Onlar, Muhacirlere verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık duymazlar. Kendileri son derece ihtiyaç içinde bulunsalar bile onları kendilerine tercih ederler. Kim nefsinin cimriliğinden, hırsından korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “Sizden biriniz, kendisi için istediğini mümin kardeşi için de istemedikçe gerçek anlamda iman etmiş olamaz.”²

Kardeşlerim!

Bir gün sahâbeden bir kadın elinde kenarları dokunmuş bir kumaşla Peygamberimizin yanına gelir ve “Bunu giymeniz için kendi ellerimle dokudum.” der. O günlerde böyle bir giysiye ihtiyacı olan Efendimiz, bu hediye kabul eder. Onu üzerine alır ve ashabının yanına gelir. Ashaptan biri bu yeni giysiyi görünce, Allah Resûlünden kendisine hediye etmesini ister. Bu isteği geri çevirmez Rahmet Elçisi; evine döner dönmez kumaşı katlayarak ona gönderir. Fakat ashaptan bazıları, bu durumu hiç hoş karşılamaz ve o şahsa: “Kendisinden bir şey isteyen asla geri çevirmediğini bildiğin halde ondan bu giysiyi neden istedin.” diye çıkışır. Bu sahabî, onu giymek için değil, Rasulullah’a ait bir giysiyi kendisine kefen yapmak için istediğini belirtir. Ve dediği gibi de olur.³

Kıymetli Kardeşlerim!

İşte Peygamberimiz (s.a.s)’in fedakârlığa dair bu ve benzeri nice örnek tutumu, Muhacirlere gönlünü açan, malını mülkünü onlarla paylaşan Ensâr’ı insanlık medeniyetine takdim etmiştir. Varını yoğunu Allah yolunda tereddütsüz feda eden Hz. Ebu Bekir ve Osman bu sayede fedakârlığın sembolü olmuştur. Hz. Hamza, Mus’ab ve daha nice kahramanımız inancı, bayrağı, vatani ve insanca yaşanılabilir bir dünya uğrunda canından geçerek fedakârlığın zirvesini bizlere göstermiştir.

Kardeşlerim!

Bugün sahip olduğumuz dinî değerlerimizden vatanımıza, bayrağımıza, özgürlüğümüze, malımıza, sıhhatimize kadar her bir değerimiz birilerinin fedakârlığının bir neticesidir. Fedakârlık, paylaşmanın, diğerkâmlığın adıdır; insanın sahip olduğu şeylerden bir başkası için feragatte bulunabilmesidir. Bir görev, bir sorumluluk, bir zorunluluk değil, bir gönüllülüktür fedakârlık; kişinin ulvi bir gaye uğrunda kimi zaman malından, kimi zaman uykusundan, kimi zaman rahatından, kimi zaman da canından vazgeçebilmesidir.

Fedakârlığın zirve noktası ise Ensar ve Muhacir örnekliğinde görülen ve Kur’an’da övgüyle bahsedilen îsârdır. İsâr, muhtaçken dahî kardeşimizi kendimize tercih edebilme erdemidir. Fedakârlık ve îsar, imanın bir hakikati ve tezahürüdür.

Aziz Müminler!

Bu hayatta hepimizin, uğrunda fedakârlık yapması gereken kişiler ve değerler vardır. Şüphesiz bunların başında varlık sebebimiz olan cefakâr anne-babalarımız gelir. Çünkü onlar bizi, türlü meşakkatle, şefkat, merhamet ve sabırla büyüttüler. Bizleri bugünlere getirdiler. O halde anne-babalarımıza karşı evlat olmanın getirdiği görev ve sorumluluklarımız yanında, onların gönlünü hoş tutabilmek, rızalarını alabilmek için bir takım fedakârlıklar gerekir.

Ailemizde fedakârlık, sadece birbirimizin maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılamaktan ibaret değildir. Asıl fedakârlık, sevgi, sadakat ve muhabbetimizi artıracak vesileler aramaktır. Göz aydınlığımız çocuklarımızı insanlığa faydalı birer evlat olarak yetiştirebilmek için var gücümüzle çabalamaktır. Körpe dimağları zehirleyen, yarınları çalıp yok eden zararlı akımlar ve alışkanlıklar karşısında ailemize kalkan olabilmektir. Acıya, yokluğa, zorluğa birlikte tahammül edip katlanabilmektir.

Komşularımıza, akrabalarımıza ve kardeşlerimize karşı fedakârlık, sevincimizi, kederimizi, varlığımızı yokluğumuzu birbirimizle paylaşabilmektir. Kardeşimize karşı fedakârlığımız, yokluğu, sıkıntıyı kardeşimizin değil kendimizin göğüsleyebilmesidir. Kardeşimiz mahzun iken onun hüznüne ortak olabilmek, mazlum iken onun uğramış olduğu zulmü iliklerimize kadar hissedebilmektir.

Milli ve manevi değerlerimize karşı fedakârlık ise, yeri geldiğinde din için, vatan için, bayrak için, ezan için, namus için ve yarınlarımız için candan, anadan, yardan geçebilmektir.

Kardeşlerim!

Ne hazindir ki, bugün insanlık maddeye esir olmayı, birileri açken daha çok kazanmayı, bencilliği ve diğerini yok saymayı mubah sayan bir zihniyetin kısıkcı altındadır. Böyle bir ortam, inancımızdan doğan kardeşliğimizin bir tezahürü olan fedakârlık, îsâr, paylaşma gibi daha nice özgün değerimizin aşınmasına hatta kaybolmasına sebebiyet vermektedir. Günümüzde niceleri yavrusu, anne-babası, yakınları, komşuları, kardeşleri ve kutsal değerleri için fedakârlık göstermesi gerektiğinde bundan uzak durabilmektedir. Sadece kendini düşünme zihniyetine esir olmuş niceleri kendilerini fedakârlığın getirdiği huzur ve bereket ikliminden mahrum bırakabilmektedir.

Kardeşlerim!

Hayat, acısı ve tatlısıyla bir imtihandır, mücadeledir. Acımızı, kederimizi birbirimize fedakârlığımızla hafifletebiliriz. Neşe ve sevincimizi birileriyle paylaşmakla çoğaltabiliriz. Unutmayalım ki, insanlık demek birlikte yaşamak, birlikte yaşamak da fedakârlık demektir.

¹ Haşr, 59/9.

² Buhârî, İmân, 7.

³ Buhârî, Libâs, 18, Cenâiz, 28.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَنْتُمْ مَا أَوْحَى إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ

وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَا مِنْ أَمْرٍ مِنْ أَمْرِ مُسْلِمٍ تَخَضَّرَهُ صَلَاةً مَكْتُوبَةً فَيُحْسِنُ وُضوءَهَا وَخُشوعَهَا وَرُكُوعَهَا

إِلَّا كَانَتْ كَفَّارَةً لِمَا فَتَلَهَا مِنَ الذُّنُوبِ مَا لَمْ يُبَيِّنْ كَبِيرَةً وَذَلِكَ الدَّهْرُ كُلُّهُ.

BİR TEKELLÜF DEĞİL, NİMET OLARAK NAMAZ

Kardeşlerim!

Okuduğum âyet-i kerime'de Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “(Ey Muhammed!) Kitaptan sana vahyolunanı oku, namazı da dosdoğru kıl. Çünkü namaz, insanı hayâsızlıktan ve kötülükten alıkor. Allah'ı anmak (olan namaz) elbette en büyük ibadettir. Allah yaptıklarınızı biliyor.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “Bir Müslüman, farz bir namaz için abdest alıp bütün erkânına riayet ederek namaz kılsa, o namaz, büyük günah işlemedikçe, önceki günahlarına keffaret olur.”²

Kardeşlerim!

Efendimiz (s.a.s) bir gün ashabıyla sohbet ederken onlara şöyle bir soru sorar: “Birinizin kapısının önünden bir nehir aksa, günde beş defa o nehirde yıkansa vücudunda kir namına bir şey kalır mı?”

Sahabe, “Kalmaz Ey Allah'ın Resûlü” diye cevap verir. Bunun üzerine Kutlu Nebi (s.a.s), “İşte beş vakit namazın misâli budur. Kılan bu namazlarla Allah günahları yok eder.”³ buyurur.

Kıymetli Müminler!

Namaz, Resûlullah Efendimiz (s.a.s)'in iki gözünün nuruydu.⁴ Namaz, onun için vazgeçilmez bir ibadet, terk edilemez bir kulluk ölçütüydü. Rahmet Elçisi'nin nazarında bu derece önemli olan namaz, bizi Allah'a kul olmaya davet eden ibadetlerin sultanıdır. Namaz, huzura duruş ve huzura kabuldür. Namaz, bize Rabbimizi, bize kendimizi hatırlatır. Namaz, bize sorumluluğumuzu, sınırlarımızı, müstakim oluşu, tevazuyu öğretir.

Kıblesi ile namaz, bir olan Allah'a yöneliştir. Kâbe eksenli bu yönelişle aynı zamanda müminlerin gönlünde manevi bir bağ ve birliktelik hâsıl olur.

Namaz, tekbiriyle rıza-ı Bari'den başka her şeyi terk ediştir. Dilimiz “Allahu ekber” derken, ellerimizle adeta dünyayı arkamıza alıp manevi yolculuğa başlarız.

Namaz, kıyâmıyla bir diriliş, Allah'ın huzurunda duruştur; saf tuttukça safâ bulur her gönül, esrâr-ı zikrullâh ile. Kıraatiyle namaz, O'na en içten senâ ve yakarıştır; her günahtan paklanır insan, ezkâr-ı zikrullâh ile.

Namaz, rükûsuyla yalnız Allah'a teslim oluştur; secdesiyle, kulluğun zirvesine varıştır. Kibir kulelerimizden inip yerle bulduğumuz an mirâciyemizdir. Başımız secdeye her vardığında bütün bencilliklerimizi bertaraf eder; Rabbimize en yakın olmanın hazzına ereriz.⁵

Kardeşlerim!

Namaz, dünyanın türlü hengâmeleri içerisinde kaybolmaya yüz tutan benliğimizi, gönlümüzü yeniden ihya ve inşa etmektir. Çoğu zaman kalabalıklar içerisinde yalnızlaşan ruhumuzun yoldaşdır namaz.

Cennetin anahtarı olan namaz, şu fâni dünyanın ebediyete uzanan kârıdır. Namaz bir nurdur, yolunu aydınlatır müminin. Günaha kalkandır, doğru yolda rehberidir kendisini kılanın.

Hikmetleri ile insanı kötülük ve hayâsızlıktan alıkoyan en büyük ibadettir namaz. Rabbimizi anmanın adıdır; O'na vuslat köprüsü, bir gönül burağıdır namaz.

Kardeşlerim!

Namazlarımız, bizim miracımız, bizim gönül burağıımız olabiliyor mu? Kıyamette ilk hesaba çekileceğimiz konu olan namaza,⁶ yüzümüzü ağartacak özeni gösterebiliyor muyuz? “Allahu ekber” nidaları yankılanırken, davetin Allah'tan geldiği bilinciyle kıyama durabiliyor muyuz? Miraçtaymış gibi huşû içerisinde secdelere varabiliyor muyuz? Namazı bir külfet değil, nimet olarak görebiliyor muyuz?

Hutbemi İbrahim Efendimizin Kur'an'da yankılanan şu duası ile bitirmek istiyorum:

“Rabbim! Beni ve çocuklarımı namaz kılanlardan eyle. Rabbimiz! Duamı kabul buyur. Hesap görülecek günde, beni, anamı babamı ve inananları bağışla.”⁷

¹ Ankebût, 29/45.

² Müslim, Tahâre, 7.

³ Müslim, Mesâcid, 283.

⁴ Nesâî, İsrâti'n-nisâ, 1.

⁵ Müslim, Salât, 215.

⁶ Nesâî, Muhârebe, 2.

⁷ İbrâhim, 14/40-41.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

... رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا

رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿10﴾

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ أَرْحَمُوا أَهْلَ الْأَرْضِ يَرْحَمَكُم مِّنْ فِي السَّمَاءِ

MERHAMET İKSİRİNİ YUDUMLAYABİLMEK

Kardeşlerim!

Bu hafta hicri takvime göre 1437 yılının ilk ayı olan Muharrem'i yaşamaya başladık. Peygamber Efendimiz (s.a.s)'in ifadesiyle **"hürmete layık bir aya"**¹ ve yeni bir yıla girdik. Muharrem, bir taraftan yenilenmeyi, umut ve azimle yola revan olmayı hatırlatır. Bir taraftan da Kerbelâ'nın derin acısını ve bu acıdan payımıza düşen ibreti anımsatır.

Kerbelâ, Peygamberimiz (s.a.s)'in ciğerparesi, reyhan kokulu torunu, cennet gençlerinin efendisi Hz. Hüseyin'in,² çoğu ehl-i beytten olan yetmişden fazla mümin ile birlikte şehit edildiği yerdir.

Aziz Kardeşlerim!

Geçmişten günümüze yaşanan ve yüreklerimizi dağılayan bu tür elim hadiselerin temelinde, insanın merhametsizliğinin, insaf ve vicdan yoksunluğunun yattığını görürüz. Nitekim bu insaf ve merhamet yoksunluğunun, insanı ne kadar zalim ve gaddar hale getirebileceğine geçtiğimiz günlerde Ankara'da bir kez daha üzüntüyle şahit olduk. Onlarca vatandaşımızın hayatına kasteden menfur terör saldırısı hepimizi derinden yaraladı.

Bu tür menfur saldırılar karşısında dün olduğu gibi bugün de metin bir duruş sergileyerek ve kardeşlik beyanımızı tekrarlayarak gevsemeyecek ve dağılmayacağız. Aksine birbirimizle daha fazla kenetlenerek güçlenecek; akılla, ferasetle, sağduyu ve duayla sıkıntılarını hep birlikte aşacağız.

Kıymetli Kardeşlerim!

Kerim Kitabımızda merhamet sahibi müminlerin şu kuşatıcı duasına yer verilir: **"... Rabbimiz! Bizi ve bizden önceki iman etmiş kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde iman edenlere karşı kötü bir düşünce ve duyguya yer bırakma. Rabbimiz! Kuşkusuz sen çok şefkatlisin, çok merhametlisin."**³

Rahmet Elçisi (s.a.s) de bizleri şu hadisiyle merhameti şiar edinmeye çağırır: **"Siz yeryüzündekilere merhamet edin ki Yüce Allah da size merhamet etsin."**⁴

Kardeşlerim!

Merhamet, Allah'ın Rahman isminin bir yansımasıdır. Âlemlerin Rabbi, **"Rahmetim gazabımı geçti."**⁵ buyurarak merhametinin enginliğini haber vermiştir. İnsanlığa en güzel örnek olan Peygamberimiz (s.a.s)'in de en belirgin özelliği, onun merhamet ve şefkat peygamberi olmasıdır.⁶ O, merhameti, mümin olmanın en başta gelen gereklerinden biri olarak takdim

etmiştir. Efendimiz (s.a.s), bütün müminleri birbirlerine merhamette, muhabbette, lütufta ve yardımlaşmada bir vücuda benzetmiştir. Öyle ki, bu vücudun bir organı hastalanınca, diğer organlar da hasta olanın acısını paylaşır.

Kardeşlerim!

Asırlarca O'nun bu rahmet deryasını, şefkat ve merhametini yudumlamış bir medeniyetin mensuplarıyız. Bu medeniyet, merhametten uzaklaşarak katılaşmış nice kalpleri merhamet iksiriyle yumuşatmıştır. Bu medeniyet, merhametiyle birlikte insanlığını da kaybetmiş nice toplumları yeniden merhametle tanıştırmıştır. Bu medeniyet, "Yaratılanı hoş gör, Yaratan'dan ötürü." sözleriyle insanlığa "önce insan" ilkesini öğretmiştir. Bu medeniyet, "Şefkat ve merhamette güneş gibi ol!" anlayışını yaşamış, yaşatmış ve dünyanın dört bir yanına taşımıştır.

Aziz Müminler!

Üzülerek belirtmek gerekir ki, böylesi bir medeniyetin mensupları olarak bizler her geçen gün merhametimizi yitiriyoruz. Bugün, insanlık, vicdansızlık ve merhametsizlik sorunu yaşıyor. En acısı da insanlığa örnek olması gereken müminler, birbirlerine karşı merhamet, saygı, hoşgörü ve birlikte yaşama ahlakını kaybediyor. Şefkatin yumuşaklığıyla bezenmesi gereken mümin kalpler, İslam dünyasının pek çok yerinde, kin ve nefretin ateşiyle kavruluyor. Birbirlerine hayır, iyilik ve hayat vermek için uzanması gereken eller, bugün şiddet, terör ve ölüme uzanıyor.

Kardeşlerim!

Bütün bu olumsuzluklar karşısında yapmamız gereken, kendimize, ailemize, çevremize ve birbirimize karşı düşüncelerimizi ve davranışlarımızı bir kez daha gözden geçirmektir. Şiddetin, acımasızlığın, terörün, savaşların, katliamların kol gezdiği bir dünyada, en çok muhtaç olduğumuz şey, Peygamber Efendimiz (s.a.s)'in merhamet yüklü mesajlarına yeniden sarılmaktır. Yüreklerimizi onun mektebinde eğitmek, ondan aldığımız ışıkla rahmet insanları olmak ve yeniden rahmet toplumları inşa etmektir.

Aziz Kardeşlerim!

Hutbeme son verirken yeni hicri yılınızı tebrik ediyorum. Bu mübarek Cuma vaktinde, şehitlerin serçeşmesi Hz. Hüseyin Efendimiz başta olmak üzere bütün şehitlerimizi ihtiramla anıyor, teröre kurban giden bütün canlara Allah'tan rahmet diliyorum. Asırlardan beri Peygamber (s.a.s) ve ehl-i beyt sevgisi etrafında kenetlenen milletimizin barış, huzur, güven, anlayış ve saygı içerisinde zor günleri aşmasını Cenab-ı Mevla'dan niyaz ediyorum. Rabbimiz, her türlü fitne, fesat ve tuzağa karşı aziz milletimizin yar ve yardımcısı olsun.

¹ Müslim, Sıyâm, 203.

² İbn Mâce, Sunne, 11/4.

³ Haşr, 59/10.

⁴ Ebû Dâvûd, Edeb, 58.

⁵ Buhârî, Tevhid, 22.

⁶ Tevbe, 9/28.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ
 قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 ...إِرْحَمُوا مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمَكُم مِّنْ فِي السَّمَاءِ...

RAHMET VE MERHAMET YÜKLÜ ADALET PEYGAMBERİ

Aziz Kardeşlerim!

Allah Resulü (s.a.s), ashabıyla birlikte Mekke'yi fethetmeye gidiyordu. Bir ara, Ensar'ın sancaktarlığını yapan Sa'd bin Ubâde'nin dilinden intikam dolu şu sözler döküldü: "Gün, savaş ve intikam günüdür. Gün, kan akıtmanın helal olduğu gündür..."

Bu sözleri duyan Rahmet Elçisi, hemen harekete geçti. Sancağı Sa'd'dan alarak başka bir sahabîye verdi. Ardından ashabına döndü ve şöyle dedi: "**Gün, merhamet günüdür. Gün, kan akıtmanın haram olduğu gündür...**"¹

Aynı şekilde Efendimiz, ordusuyla Mekke'ye hareket halindeyken yeni doğurmuş, yavrularını emziren bir köpek gördü. Rahmet Elçisi, devesinden inerek bir sahabîyi bu hayvanın başında nöbet beklemek üzere görevlendirdi. Ta ki ordu, buradan geçinceye kadar, hayvan ve onun yavruları zarar görmesin diye. Tam o noktada ashaba dönerek şöyle dedi: "**Yerdeki bütün mahlukata merhamet edin ki göktekiler de size merhamet etsin.**"²

Kardeşlerim!

Önümüzdeki Salı'yı Çarşamba'ya bağlayan gece Efendimiz (s.a.s)'in dünyayı teşrifleri vesilesiyle Mevlid Kandilini idrak edeceğiz. Kandilinizi şimdiden tebrik ediyorum. Tüm insanlığın, Peygamberimizin yüce örneğinden nasibini almasını Cenab-ı Mevlâ'dan niyaz ediyorum. Rabbimiz, gönlümüzde var olan peygamber sevgisini hiçbir zaman eksik etmesin. Bizi onun eşsiz örneğinden mahrum bırakmasın.

Kardeşlerim!

Resul-i Ekrem Efendimiz, az önce zikrettiğim hikmet ve insafla müzeyyen sözleriyle on dört asır öncesinden tüm insanlığa büyük bir ders veriyordu. İnsana yakışanın yüreğini kin, nefret ve intikam ateşiyle tüketmek değil; sevgi, saygı, merhamet ve affın güzelliğiyle tezyin etmek olduğunu haykırıyordu. Efendimizi âlemlere rahmet kılan ve ahlakta yüce tutan, onun bu anlayış ve tavrıydı. O, insanlığın yolunu, insanların gönül ve zihinlerini aydınlatan bir kandildi. O, bir müjdeciydi; Allah'a hakiki anlamda kul olan, insanî değerleri yaşayıp yaşatanlara büyük mükâfatlar olduğunu haber veriyordu. Bir uyarıcıydı o; insana Rabbinden, fitratından, ahlak ve erdemden uzaklaşmamasını hatırlatıyordu.

Değerli Kardeşlerim!

Nübüvvet zincirinin son halkası olan Efendimiz (s.a.s), insanlığı bir olan Allah'a inanmaya ve yalnızca O'na kul olmaya davet etti. Onun daveti; ölüme hayat, zulme adalet, cehalete bilgi, vicdansızlığa merhamet, husumete barış oldu. İnsanlık, onunla gerçek anlamını, yaratılış gaye ve hikmetini bir kez daha idrak etti. O'nun sözleri, insanı özüyle buluşturan, kendisiyle barıştıran, tabiatla kaynaştıran, Rabbine yakınlaştıran mesajlar oldu.

Aziz Müminler!

Geçmişten günümüze Müslümanlar olarak, ne zaman ki bu mesajlara sınırsız sarıldık, bunları yaşamak ve yaşatmak için gayret gösterdik, işte o zaman Peygamberimize layık aziz bir ümmet olduk. Ne zaman da gevşekliğe düştük, onun hikmetli öğretilerinden, örneğinden uzaklaştık, işte o zaman yolumuzu kaybettik ve ümmet olarak sıkıntılara maruz kaldık. Bugün de topyekûn insanlık ve bilhassa da İslam coğrafyasının içinden geçtiği zorlu süreçlerin temelinde onun rahmet yüklü mesajlarının, bugüne ve yarına bakışının doğru anlaşılabilmesi yatmaktadır. Onun eşsiz örneğinin, ağızlarından gönüllere indirilememesi, zihinlere, dimağlara iyice yerleştirilememesi, hayata geçirilememesi yatmaktadır. Bugün, İslam coğrafyasının dört bir yanında katledilen masum canların, akan kanın, gök kubbeğe yükselen feryatların sebebi bizim Şefkat Peygamberine hakkıyla ümmet olamayışımızdır.

Kardeşlerim!

Efendimiz (s.a.s), insan ve Müslüman olarak bizlere sorumluluğumuzu ve görevlerimizi öğretti. Ancak bizler, çoğu zaman dünya meşgalesine adeta esir olduk. Efendimiz, ırk, dil, renk, coğrafya ayrımı gözetmeksizin hepimizi aynı Allah'a, aynı kitaba, aynı peygambere inanan, aynı secdeye baş koyan, aynı kiblede istikameti bulan kardeşler olarak ilan etti. Fakat bugün bizler, kardeşlik ahlakını unuttuk, böylesi ulvi bir değeri çoğu zaman cehalet, menfaat, kısır çekişme ve inatlaşmalara kurban eder olduk. Rabbimizin, "**Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.**"³ mesajıyla takdim ettiği Peygamberimiz, bizlere merhameti, şefkati, vicdanı, insafı, affı, sabrı ve hoşgörüyü öğretti. Ancak bizler, kendimize, ailemize, çevremize karşı bu hasletleri yitirdik. Yürekllerimiz katılaştı. Rabbimizin gönüllerimize yerleştirdiği tertemiz fitrata tam anlamıyla sahip çıkamadık.

Peygamberimiz, bizlere adaleti öğretti. Ancak bizler, adalete yalnızca başkalarının muhtaç olduğunu zannettik. O, bizlere yetim ve öksüz kalışı, çaresizlik içerisinde çare, ümitsizlik içinde ümit oluşu, en zor zamanlarda bile hayata azimle tutunuşu öğretti. Fakat bizler, başımıza gelen en ufak bir musibette dahi savrulmalar yaşadık, çoğu zaman da kaderi suçladık. O, bizlere kimsesizlerin kimsesi, mazlumların umudu, gariplerin yurdu olmayı öğretti. Fakat bizler, bitmeyen arzu ve isteklerimizi bir türlü dizginleyemedik.

Kardeşlerim!

Bugün, bütün insanlık olarak intikamı, nefreti, kan dökmeyi önceleyen çağrılara değil, Efendimizin hikmet, merhamet, vicdan, adalet, hak ve hakikat yüklü çağrılarını ihtiyacımız var. Bugün, çoraklaşan yüreklerimizin onun rahmet damlalarıyla hayat bulmasına ve yeniden fethedilmesine çok ihtiyacımız var. Bugün, onun gözüyle insanlığa bakabilmeye, onun yüreğiyle tüm acı ve kederleri hissedebilmeye her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var. Bugün, her yönüyle onu örnek almaya, onun ahlakıyla ahlaklanmaya; sünnetini, benliğimizi her türlü kötülükten koruyacak erdemli tutum ve davranışlara dönüştürebilmeye çok ama çok ihtiyacımız var.

Salât-u selam, tahıyyat-u ikram, her türlü ihtiram Efendimiz (s.a.s)'e, onun âline, ashabına ve onun yolundan gidenlere olsun.

¹ Buhârî, Megâzî, 49.

² Tirmizî, Birr ve Sıla, 16.

³ Enbiyâ, 21/107.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

شَدِيدُ الْعِقَابِ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

الْمُسْلِمُ مِنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَبَيْتِهِ وَالْمُؤْمِنُ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى

دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ

KADINA EL KALKMAZ!

Kardeşlerim!

Okuduğum ayet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: **“İyilik ve takva hususunda yardımlaşın. Günah ve düşmanlık yolunda yardımlaşmayın. Allah’a karşı gelmekten sakının. Çünkü Allah’ın cezası çok çetindir.”**¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Resulullah Efendimiz (s.a.s) şöyle buyurmaktadır: **“Müslüman, diğer müslümanların elinden ve dilinden güvende olduğu kimsedir. Mümin de insanların canları ve mallarını kendisine karşı emniyette bildikleri kişidir.”**²

Aziz Kardeşlerim!

İnsanlığın büyük ölçüde kaybedildiği, müslümanlığımızın maalesef vicdan üretmediği ve sözün neredeyse tükendiği zamanları yaşamaktayız.

Modern dünyanın sakinleri olarak, yüce dinimiz İslam’ın, Kerim Kitabımız Kur’an’ın ve kâinata rahmet olarak gönderilen Peygamber Efendimiz (s.a.s)’in yeryüzünü teşriflerinin öncesi olan cahiliye dönemini olabildiğince eleştiriyoruz. Bilhassa ıssız çölün kumlarına gömülen kız çocuklarının sessiz çığlıklarına asırlar ötesinden ses verip, sık sık bu vahşeti lanetliyoruz. Lakin cahiliyenin, sadece bir çağa değil, bir zihniyete ve yaşam tarzına işaret ettiğini unutuyoruz. Bugün genç kızlarımıza ve kadın kardeşlerimize yönelik her türlü şiddet ve zulmün aynı zihniyetin ürünü olduğu gerçeğini göz ardı ediyoruz.

Şiddet, günümüzde coğrafya, din, dil, ırk ve sosyal statü tanımaksızın bütün insanlığı tehdit eden bir boyutta yaşanmaktadır. Ne yazık ki bu tehdidi en ağır biçimde yaşayanlar kadınlar ve çocuklar olmaktadır. Ülkemizde kadın kardeşlerimizin %39’u fiziksel, %43’ü duygusal şiddete maruz kalmaktadır. Hemen her gün zalim ve gaddar zihniyetlere kurban verdiğimiz masum canlar yüreğimizi yakmaktadır.

Kardeşlerim!

Bizim inancımızda ve örfümüzde dara düşenin yardımına koşmak vardır, dara düşürmek değil. “Aman” dileyene “eman” vermek vardır, emniyetine kast etmek değil. Bizler, “Helali olmayana yan gözle dahi bakılmaz” ve “Kadına el kalkmaz” diyen bir geleneğin mensuplarıyız. Ancak ne hazindir ki bugün, Allah’ın kadın kullarına reva görülen şiddete, zulme, vahşete tanıklık etmenin ızdırabını ve buna engel olamamanın vicdan azabını yaşamaktayız.

Kız çocuğunun ve kadının iffet ve onurunu çiğnemeye, yaşamına kastetmeye pervasızca cüret edenlerin, insanlıktan nasipsizliğini ibretle müşahade etmekteyiz.

Güce sahip, lakin güç ahlakından mahrum olanların, sevgi, saygı ve merhametten yoksun olanların, sınır tanımaz gaddarlıklarının nice hayatlara mâl olduğuna üzülerek şahit olmaktadır.

Değerli Kardeşlerim!

Ateş düştüğü yeri yakar! Yürek yangınına söndürmeye gücümüz yetmez. Ama “ateşin düşmemesi için bize düşen nedir?” Bu soruyu fert, aile, toplum ve kurumlar olarak her birimiz kendimize yöneltmeliyiz. Bu konudaki sorumluluklarımızın muhasebesini ciddi bir şekilde yapmalıyız.

Her türlü istismar, taciz ve tecavüzün, kadını aşağılamanın, hırpalamanın ve hatta incitmenin ne büyük bir günah olduğunu unutmamalıyız. Hangi gerekçeyle olursa olsun bir cana kıymanın bütün insanlığı öldürmek anlamına geleceğini hatırdan çıkarmamalıyız. İşte bu sebeple her birimiz şiddet ile mücadelede üzerimize düşeni yapmalıyız. Şiddete hemen, şimdi, en yakınımızdan, hatta kendimizden başlayarak “dur” demeliyiz. Merhameti, şefkati, erdemi, fazileti kendimize şiar edinmeliyiz.

Kıymetli Kardeşlerim!

Ömrünü cahiliye düzeni ve anlayışını değiştirmeye adanmış Efendimiz (s.a.s), hayatı boyunca kadını, çocuğu, yaşlıyı dahası hiçbir insanı incitecek, onurunu zedeleyecek söz, tutum ve davranış sergilememiştir. Hac ibadetiyle ilgili bir takım hatalar yapan ve bu durumda ne yapması gerektiğini kendisine danışan bir sahâbîye Sevgili Peygamberimizin verdiği cevap tüm ümmetine bir insanlık dersi niteliğindedir: **“Bu hataların bir önemi yok. Yeter ki bir kimse, bir başkasının ırzına, haysiyet ve iffetine saldırmamış olsun. Kim bunu yaparsa günah işlemiş ve helak olmuştur.”**³

Kerim Kitabımızın tohumlarını ektiği, Efendimizin gerçekleştirdiği merhamet eksenli ahlaki dönüşüm ve zihniyet yenilenmesine bugün daha fazla ihtiyacımız olduğunda şüphe yoktur.

Olup biten, yıkıp döken, yakıp yok eden bir şiddetin elbette cezasını vermek gerekir. Ancak şiddeti var eden zihin kalıplarını değiştirmedikçe, değer ve vicdan eğitimine ağırlık vermedikçe, merhamet örneklerini her geçen gün çoğaltmadıkça şiddetin önüne geçmek mümkün olmayacaktır. Kalplere Allah korkusu, vicdanlara “kul hakkı” duygusu hakim olmadıkça, ahiret inancı ve hesap bilinci hayata yön vermedikçe sadece idari, hukuki ve sosyal tedbirler bu vahşetin önünü almaya yetmeyecektir.

Unutmayalım ki kardeşlerim, Efendimiz (s.a.s)’in, **“Her müslümanın bir başka müslümana kanı, malı, ırzı haramdır.”**⁴ uyarısı gereği genelde insanın, özelde ise kadının can güvenliği ve onuru dokunulmazdır. Allah’ın kulu ve yeryüzünün şerefli bir varlığı olan kadına yöneltilen her şiddet sadece bizim vicdanımızı kanatmamakta, aynı zamanda melekût alemi de sarsmaktadır.

¹ Mâide, 5/2.

² Tirmizî, İman, 12.

³ Ebû Dâvûd, Menâsik, 87.

⁴ Müslim, Birr ve Sila, 32.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ

شَدِيدُ الْعِقَابِ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَنْ سَرَتْهُ حَسَنَتُهُ وَسَاءَتْهُ سَيِّئَتُهُ فَذَلِكَ الْمُؤْمِنُ

İNSANI İYİLİK YAŞATIR

Kardeşlerim!

Okuduğum ayet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: **“İyilik ve takva (Allah’a karşı gelmekten sakınma) üzere yardımlaşın. Ama günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın. Allah’a karşı gelmekten sakının. Çünkü Allah’ın cezası çok şiddetlidir.”**¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamber Efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: **“Yaptığı iyiliği kendisini sevindiren, kötülükleri de kendisini üzen kimse gerçek bir mü’mindir.”**²

Kardeşlerim!

İslam medeniyetinde iyilik, var oluşun gayesidir. Âlemlerin Rabbi, bizi yeryüzüne iyi insan olalım, iyiliği egemen kılalım diye gönderdi.

“İyilik” gündelik hayatımızda daha çok “hayır” kavramıyla ifade edilir. “Hayır” deyince her türlü iyi, güzel, faydalı, erdemli tutum ve davranışı anlarız. “Hayır işlemek”, iyilik yapmak anlamına gelir. Amacı insanlara iyilik ve yardım etmek olan gönüllü kuruluşlara “hayır kurumu” deriz. İnsanlara iyi dileklerimizi aktarırken “hayırlı olsun” temennisinde bulunuruz. Yola çıkan kimseyi “hayra karşı” sözüyle uğurlarız. Rüyaları “hayra yormak” isteriz. İyiliğini gördüğümüz insanlara hayatlarında “hayır dua” eder, vefatlarından sonra onları “hayırla yâd” ederiz. Her türlü iyiliğin O’nun elinde olduğunu bildiğimizden, “Hayırlısı Allah’tan!” deriz. “Hayırlı evlat”, ailevî ve manevî değerlerine sahip çıkan iyi çocuklar için kullandığımız bir tabirdir. “Hayırhâh” insan, herkesin iyiliğini isteyen, iyiliksever kişidir. Muhammed Mustafa (s.a.s) “hayru’l-beşer”dir; o, insanların en iyisidir.

Kardeşlerim!

Yüce dinimize göre sadece iyi olmak yetmez. Sadece kendimize iyi olmak yeterli görülmez. Bütün Müslümanlardan istenen, iyi değerler üretmek ve o değerlere öncülük, rehberlik yapmaktır; kötülükleri iyilikle ortadan kaldırmaktır. Kerim Kitabımız, böyle yapıldığı takdirde en azılı düşmanlıkların en sıcak dostluklara dönüşeceğini haber verir bizlere. Bu güzel davranışın, hayır ve olgunluk sahibi kişilerin bir alameti olduğunu bildirir.³

Peygamber Efendimiz (s.a.s) de **“Her iyilik sadakadır.”**⁴ buyurarak bitmez tükenmez çeşitleri olan iyiliğin insana kazandırdığı sevaba işaret eder. Rahmet Elçisi, **“Allah’ım! Beni iyilik yaptığında sevinç duyan, kötülük yaptığında da bağışlanma dileyen kullarından**

eyle”⁵ niyazıyla aslında hepimizin birer iyilik neferi olmamızı ister.

Kardeşlerim!

Bizler, iyiliği yeryüzüne öğreten, iyiliklerle gönülleri fetheden bir medeniyetin mensuplarıyız. Bu medeniyet, insanı yaşat ki devlet yaşasın anlayışıyla yeryüzünü imar etmiştir. Bu medeniyet, ulaştığı her yeri, mescit ve camiler, vakıflar, hanlar, hamamlar, imarethaneler, yetimhaneler, şifahaneler, mektep ve medreseler, çeşme ve sebiller, köprü ve kervansaraylarla donatmıştır. Bu medeniyetin mensupları, iyiliğe öncü, iyilere yol arkadaşı olmayı kendilerine hep şiar edinmişlerdir. Bizim medeniyetimiz, insan onur ve haysiyetini incitmemek adına ihtiyaç sahipleri için sadaka taşlarını düşünecek kadar ince bir anlayışa sahiptir. Bizim medeniyetimiz, soğuk kış günlerinde barınmaları için kuşlara ev yapacak kadar merhameti kuşanmış bir medeniyettir.

Ancak ne hazindir ki, bugün iyiliğin hayat bulduğu topraklardan, iyilerin imar ettiği kimi şehirlerden kan ve barut kokusu yayılıyor. Kötülükler, dünyanın dört bir yanını her geçen gün kuşatıyor. Bu manzara karşısında, İslam âlemi, bugün insanlığa karşı “iyilik teklifi”ni bir kez daha yenilemek zorundadır. Zamana tanıklık eden ve “Ben Müslümanım” diyen herkes, iyiliğin yeniden bu coğrafyada ve bütün dünyada hâkim kılınması için seferber olmalıdır. Her bir mümin, en yakın çevresinden başlamak üzere her işinde hayra anahtar, şerre kilit olmayı kendine ilke edinmelidir.

Kıymetli Kardeşlerim!

Gümümüzde iyilik kavramı, iki büyük tehlikeyle karşı karşıya kalmıştır. Bu tehlikelerden birincisi, iyiliğin, kişinin kendi faydası ve menfaatine şeyler olarak algılanmaya başlamasıdır.

İkinci tehlike ise, sadece Allah rızası için yapılması gereken hayrın ve hayırseverliğin yerini zaman zaman bilinçli ya da bilinçsizce reklam ve gösterişin almasıdır.

Bu olumsuzluklar karşısında bugün yapılması gereken, yaratılış sebebi ve varoluş gayesini dikkate alarak insanın değeri ve onurunu yeniden yüceltmektir. Unutmayalım ki, İslam’ın iyilik anlayışını, sevgi, barış, merhamet ve adalet yüklü mesajlarını yeniden bütün yüreklere yerleştirmek, inananlar olarak hepimizin sorumluluğudur.

Sözlerime Resul-i Ekrem (s.a.s)’in iyilik için yaşamayı bir varoluş sebebi olarak takdim ettiği şu dualarıyla son vermek istiyorum:

“Allah’ım! Yaşamayı benim için her türlü iyiliği artırma vesilesi yap. Ölümü de benim için her türlü kötülükten kurtuluş sebebi yap!”⁶

¹ Mâide, 5/2.

² Tirmizî, Fiten, 7.

³ Fussilet, 41/34-35.

⁴ Müslim, Zekât, 52.

⁵ İbn Mâce, Edeb, 57.

⁶ Müslim, Zikir 75.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصَلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَئِكَ فِي

صَلَاةٍ بَعِيدٍ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ وَالْمُؤْمِنُ مَنْ

أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ.

KÜRESEL TERÖRÜN HEDEF ALDIĞI DİN: İSLAM

Aziz Müminler!

Okuduğum ayet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: **“Dünya hayatını ahirete tercih edenler, Allah’a giden yolu kapatanlar, onu eğri ve çelişkili göstermek isteyenler var ya, işte onlar derin bir sapıklık içindedirler.”**¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: **“Müslüman, elinden ve dilinden Müslümanların güvende oldukları kişidir. Mümin ise canları ve malları hususunda insanların kendisinden emin oldukları kişidir.”**²

Değerli Kardeşlerim!

Yüce Rabbimiz, Peygamberimiz Muhammed Mustafâ (s.a.s) aracılığıyla İslâm mesajını bütün insanlığa tebliğ etti. Allah’ın varlığına ve birliğine iman etmek, O’na hiçbir konuda ortak koşmamak ve sadece O’na kullukta bulunmak, bu ilahi mesajın temelini teşkil ediyordu. Bu mesaj, değerler manzumesi olarak öldürmeyi değil yaşatmayı, zulmetmeyi değil hakkı gözetmeyi, batıla değil hakikate tabi olmayı, hayâsızlığı değil iffeti kuşanmayı ve erdemli duruşu takdim ediyordu. Bu mesaj, cehaleti değil bilgi ve hikmeti öğütüyordu. Bu mesaj, savaşı değil barışı, terör ve vahşeti değil vicdan ve merhameti, fitne ve fesadı değil sulh ve salâhi öğretiyordu. Bu mesaj, vurdumduymazlığı değil sorumluluğu, bencilliği değil paylaşmayı, bölüp parçalamayı değil birleştirmeyi esas alıyordu.

Kardeşlerim!

İslam, hayatın her kesitine vicdan ve merhameti bir ilke, bir prensip olarak yerleştirdi. En zor zamanlarda dahi zulme, şiddete ve haksızlığa asla müsaade etmedi. Meşru müdafaa sadesinde değerlendirilen savaşın bile bir hukuku, bir ahlakı olduğunu asırlar öncesinden insanlığa haykırdı. Kadına, çocuğa, yaşlıya, tabiata dokunulmasını, zarar verilmesini kesin olarak yasakladı. Bu insaf ve merhamet çağrısı kısa sürede tüm coğrafyalarda yankı buldu. Müslümanlar, âleme silah, şiddet ve vahşet değil; sevgi, merhamet, şefkat, adalet ve hakikat medeniyeti taşıdı.

Ancak zamanla kimi cahil müntesipler, dinin özünden, ruhundan, hayat veren değerlerinden uzaklaştı ya da türlü hile ve desiselerle uzaklaştırıldı. İnsanı yaşatmak ve ona varlık gayesini anlatmak üzere gelen bir din, nice süfli emellere alet edildi. İslam, bütün hakikatleri insanlığa bildirmişken kimileri, hakikatin sadece kendi ellerinde olduğunu iddia eder hale geldi.

Kardeşlerim!

Yüce Dinimiz İslam, bugün çok daha büyük bir tehlike ile karşı karşıyadır. Zira İslam’la, Müslümanlıkla ilgisi olmayan cinayet şebekelerinin işlediği cürüm, saldırı, vahşet ve katliamlar ne yazık ki İslam’la birlikte anılır olmuştur. Modern zamanların tüm insafsızlığı, vicdansızlığı, adaletsizliği İslam’a ve masum Müslümanlara mal edilmeye çalışılmaktadır. İslam, vicdanı ve insafı kirlenmiş, yüreği tükenmiş insanlarca terör ve vahşetle birlikte zikredilerek

olumsuz bir İslam imajı ve algısı üretilmektedir. Dinimiz, itibarsızlaştırılmaya, İslâm’la ilgili, insanların kalplerinde bir endişe ve korku oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Kardeşlerim!

İnsanlığa rahmet olarak gelen bir dinin, bir kitabın, bir peygamberin ve o dine mensup olan insanların bu tür terör olayları üzerinden itibarsızlaştırılması, en az işlenen bütün bu vahşetler kadar ağırdır. Yeryüzündeki en büyük cinayet, ahlak ve hukuk tanımayan katliamlara cihat adı verilmesidir. İslam dininde, hayat rehberimiz olan Kur’an-ı Kerim’de böyle bir anlayış yoktur. Dinimizin cihat anlayışı, öldürmek değil, yaşatmaktır. Harap etmek değil, mamur eylemektir. Gönüllere kin, nefret, intikam tohumları değil, sevgi, şefkat, merhamet tohumları ekmektir. Yeryüzüne şiddet, terör ve vahşet üzerinden korku değil, hak ve hakikat yoluyla barış, güven, huzur ve adaleti yaymaktır.

Kardeşlerim!

Bugün din adına masum insanları, kadınları, yaşlıları, çocukları acımadan öldürenler aslında bütün insanlığı katletmektedir. Ne hazindir ki, İslam’ın yüksek şiarı olan tekbir, bu vicdansızlıklara alet edilmektedir. Aslında Ankara’da Paris’te, Beyrut’ta, Bağdat’ta, Nijerya’da, hâsılı dünyanın dört bir yanında öldürülen sadece masum insanlar değil, âlemlere rahmet olarak gönderilen İslam’ın yüce değerleridir. İnsanlığını yitirmiş, gözü dönmüşlerin yaptıkları yüzünden tahkir edilen, Kerim Kitabullah’tır. İtibarsızlaştırılan, Merhamet ve Şefkat Peygamberi Habibullah Muhammed Mustafa’dır. Ötekileştirilenler, dışlananlar, teslimiyetle bu kitaba, bu peygambere gönül veren sadık ve masum Müslümanlardır.

Kardeşlerim!

Bugün, din kisvesine bürünmüş cinayet şebekeleri, geçmişten günümüze birikmiş öfkeleri, incinmiş onurları, bastırılmış duyguları, yıkılmış hayalleri istismar etmektedir. Onlar bugün, tarihte acı hikâyeleriyle hatırladığımız, ortalığı yakıp yıkan, topyekûn medeniyetimizi tahrip eden Moğollarla aynı yöntemi kullanmaktadırlar. Vicdan ve insaf medeniyetine kast eden Haçlılarla aynı yolu yürümektedirler. Bu coğrafyanın masum insanlarını ölümlerden ölüm beğenmeye mecbur edenler, aslında tüm insani değerlere kastetmektedirler. Ancak bizler biliyoruz ki, dillerinden tekbir düşmese de, alınları secdeden kalkmasa da insanlık dışı katliamların faillerinin İslam’la uzaktan yakından asla ilgisi yoktur. Zira insana ve insanlığa yönelik bu tür vahşeti gerçekleştirenlerin, onları yönlendirenlerin ne Allah’a saygıları, ne de herhangi bir dine mensubiyetleri söz konusu olabilir.

Kardeşlerim!

Öyleyse geliniz dünyada huzura, ahirette kurtuluşa erebilmek için İslam’ın rahmet yüklü mesajlarına yeniden sınıksız sarılalım. Çocuklarımıza ve gençlerimize sahip çıkalım. Onlara inanç ve değerlerimizi doğru öğretelim. Sahih dini bilgiye ulaşma ve sahip çıkma çabasını hiç elden bırakmayalım. Sunulan her dini bilgiyi araştırma ve incelemeyi kabul etmeyelim. İslam’ın rahmet iklimini en güzel şekilde temsil etmek için gayret gösterelim.

Hutbemizi şu dua ile bitirmek istiyorum: **“Rabbimiz! İlimimizi, anlayışımızı artır ve bizi salih kullarından eyle!”**

¹ İbrahim, 14/3.

² Tirmizî, İmân, 12.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ

وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

إِنَّ الْمُؤْمِنَ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبَيْتَانِ، يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا.

BİRLİK VE BERABERLİĞİMİZİN HARCİ: KARDEŞLİĞİMİZ

Kardeşlerim!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Allah’a ve Rasûlü’ne itaat edin, birbirinizle çekişmeyin; sonra içinize bir korku düşer de heybet ve kuvvetiniz elden gider. Sabırlı olun! Çünkü Allah sabredenlerle beraberdir.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “Müminlerin birbirlerine olan bağlılığı, birbirine kenetlenerek inşa edilmiş bir binanın duvarları gibidir.”²

İman Bağıyla Gönülleri Birbirine Kenetlenmiş Aziz Kardeşlerim!

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Efendimiz (s.a.s)’in bizlere takdim ettiği en önemli değerlerden biri şüphesiz kardeşliktir. Bu kardeşlik, dilleri, renkleri, ırkları, coğrafyaları farklı olmakla beraber; inançları, sevinçleri, hüznüleri, idealleri ve umutları bir olanları birbirine sınıksız kenetleyen iman kardeşliğidir. Bu kardeşlikte birlik ve beraberliği, onur ve haysiyeti zedeleyen mezhep, meşrep, cehalet ve asabiyete asla yer yoktur. Bu kardeşlikte cana, mala, insan hayatına kastetmek kesinlikle yoktur. Bu kardeşlik, üstünlük yarışını, ötekileştirmeyi, ezmeyi, yok saymayı mübah gören bir kardeşlik değildir. Bu kardeşlik, “ben” i “biz”, “binler” i “bir” yapan, adalet, merhamet, muhabbet ve paylaşma gibi yüce değerlere dayanan bir kardeşliktir. Bu kardeşlik, asırlardır, mazlumlara, masumlara, mağdurlara ümit olan bir kardeşliktir. Bu kardeşlik, Peygamberimiz (s.a.s)’in Veda Hutbesinde “Ayaklarımın altına alıyorum” dediği asabiyet, cehalet, fitne, fesat, ayrılık ve gayrılığın yok eden bir kardeşliktir.

Peygamber şehri Medine’de Evs ve Hazreç kabîleleri arasındaki târihî mücâdeleyi sona erdiren ve onları kaynaştıran bu kardeşliktir. Ensar ile Muhacir arasında görülen, tarihte eşi ve benzeri bulunmayan, tüm çağlara damgasını vuran kardeşlik, işte bu kardeşliktir.

Bedir’de, Malazgirt’te, İstanbul’un fethinde, Çanakkale’de, Sakarya’da, Dumlupınar’da aynı Allah’a, aynı peygambere, aynı kitaba inanan, aynı kibleye yönelenleri aynı idealler uğrunda bir araya getiren işte bu kardeşliktir. Bin yılı aşkın süredir millet olarak bizi bir arada ve diri tutan, bu kardeşlik bağıdır.

Kardeşlerim!

Asırlardır doğusuyla batısıyla, kuzeyiyle güneyiyle aziz milletimizin en önemli harcı olan kardeşliğimiz son zamanlarda bir kez daha hedef alınmıştır. Birçok mihrakın güdümünde olan gözü dönmüş terör, ülkemizin huzurlu havasını ortadan kaldırmak üzere yeniden harekete

geçmiştir. Neredeyse her gün bir şehit cenazesi, memleketimizin birlik ve esenliği üzerine kara bir haber olarak düşmektedir. Bu haberler, milletçe ihtiyaç duyduğumuz kardeşliğin husumet ve nefretle yer değiştirmesinde ne yazık ki bir hayli etkili olmaktadır.

Kıymetli Kardeşlerim!

Biz, geçmişten günümüze din için, vatan için, bayrak için, ezan için, hasılı kutsal değerlerimiz için yüzlerce, binlerce şehit verdik. Ancak her seferinde Rabbimizin, “Biz Allah’ın kullarıyız ve O’na döneceğiz.”³ hükmüne gönülden teslim olduk. “Eğer inanıyorsanız üstün gelecek olan sizlersiniz”⁴ âyetinin mesajıyla yolumuza ümitle ve kararlılıkla devam ettik. Bir binanın yapı taşları gibi sevinçte kederde, varlıkta yoklukta her zorlu süreçte kardeşler olarak birbirimize sınıksız kenetlendik. Kardeşliğimizi, birlik ve beraberliğimizi, gücümüzü fitne ve husumetle yok etmek isteyenlere karşı asla fırsat vermedik. Yüreklarimizi dağılayan elim hadiselerin yaşandığı şu zorlu günlerde hepimize düşen, bir kez daha birbirimize sınıksız kenetlenmektir; dinimiz, güzel ülkemiz, milletimiz ve kardeşliğimiz üzerinde oynanan oyunlara izin vermemektir.

Kardeşlerim!

Geliniz, ülkemizin etrafının ateş çemberine döndürüldüğü şu günlerde birliğimizin, dirliğimizin kıymetini bilelim. Her türlü saldırı, oyun, tuzak ve plan karşısında birbirimize ensâr ve muhacir olalım. Kur’an-ı Kerim ve Efendimiz (s.a.s)’in bizden istediği kardeşler olmakla mükellef olduğumuzu asla unutmayalım!

Geliniz, cahiliye asabiyetinin ürünü olan ve kardeşe kardeşe kırdırmak için körüklenen fitne ateşini basiret, hikmet, bilgi ve irfanla söndürelim! Muhabbetin her türlü düşmanlığa galip geleceğini bilelim. Her daim olduğu gibi bugün de Hakkın, hukukun, adaletin, ahlak ve faziletin tarafında yer alalım.

Kardeşlerim!

Masum insanların katledilmesine sebep olanlar, kardeşlik ve huzurumuza saldıranlar bunun hesabını elbette bir gün Allah’a vereceklerdir. Ancak aziz milletimiz, bu zihni ve kalbi parçalanmayı asla hak etmemektedir. Zira huzura ve ümit vadeden yarınlar sadece ülkemizin ve milletimizin değil, umutlarını bu ülkeye ve bu millete bağlayan tüm mağdur, masum ve mazlumların, hâsılı tüm müminlerin ihtiyacı var. Şunu bilelim ki; bu ülkeye düşecek ateş, sadece bu topraklarda yaşayanların değil, dünyanın yedi iklim dört köşesinde yaşayan tüm mazlumların da bağırnı yakacak, yarınlarını yok edecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle hutbeme son verirken, vatan, bayrak, millet ve mukaddes değerler için hayatının baharında toprağa düşen kahraman şehitlerimize Yüce Rabbimizden rahmet, gazilerimize acil şifalar, ailelerine de sabr-ı cemil diliyorum. Unutmayalım ki; onlar, sadece anne ve babalarının, ailelerinin değil, aziz milletimizin şehit ve gazileridir.

¹ Enfâl, 8/46.

² Buhârî, Salât, 88; Müslim, Birr ve Sıla, 65.

³ Bakara, 2/156.

⁴ Âl-i İmrân, 3/139.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ
الْغَوِّ مَعْرُضُونَ...

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لَا يَنْبَغِيهِ

BOŞ ŞEYLERİ TERK EDEREK HAYATI ANLAMLI KILMAK

Aziz Müminler!

Okuduğum âyet-i kerimelerde Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “**Müminler gerçekten kurtuluşa ermişlerdir. Onlar ki namazlarında huşu içindedirler. Onlar ki boş ve faydasız şeylerden uzak dururlar. Onlar ki zekâtı verirler. Ve onlar ki iffetlerini korurlar...**”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamber Efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “**Faydasız söz ve lüzumsuz işleri terk etmesi, kişinin iyi Müslüman oluşundandır.**”²

Kardeşlerim!

Yüce dinimiz İslam’ın en temel gayelerinden birisi, insanın hayatını anlamlı kılmaktır. Onun boş, anlamsız ve beyhude her türlü söz ve davranıştan uzak bir hayat yaşamasını sağlamaktır.

Bu nedenledir ki, Kerim Kitabımızda kurtuluşa eren müminlerden şu şekilde söz edilmektedir: “**Onlar, anlamsız bir söz işittiklerinde ondan yüz çevirirler ve ‘Bizim işlerimiz bize, sizin işleriniz de size olsun. Selam olsun size. Cahillik edenlerle işimiz yok’ derler.**”³ “**Onlar, yalana şahitlik etmezler. Faydasız boş bir şeyle karşılaştıkları zaman, vakar ve hoşgörü ile geçip giderler.**”⁴

Kardeşlerim!

İslam’ın özünden, yaratılış gayesinden uzaklaşıldığı içindir ki, günümüzde zihin ve gönüller kötü düşüncelere, diller hesabı verilemeyecek lüzumsuz ve beyhude sözlere esir oldu. Bedenler, faydasız işlerde heba edildi. Saygınlıklar, hayasızlıklar tarumar edildi. Ömür sermayeleri, hoyratça tüketildi.

Kıymetli Kardeşlerim!

Oysa Rabbimiz bizi vahiyle, peygamberle terbiye etti; akılla, idrakte ve sayılamayacak nice nimetlerle donattı. Bize yolumuzu ve yönümüzü gösterdi; varlığımız ve yaratılışımızın gayesini öğretti; merhamet, muhabbet ve adalet duygusu lütfetti. Yüce Rabbimiz, bütün bunlara karşılık bizi sorumlu kıldı. Dilimizden dökülen her bir sözün, elimizden sadır olan her bir işin mahkeme-i kübrada hesabının sorulacağını Kerim Kitabımızda defalarca hatırlattı.

Resul-i Ekrem (s.a.s) Efendimiz de, boş ve gereksiz işleri terk edenleri kamil mümin⁵ olarak nitelendirdi. “**Allah’a ve âhîret gününe inanan kişi, ya hayır konuşsun ya da sussun...**”⁶ buyurarak kelimamızın anlamlı ve hikmetli olmasını istedi.

Kardeşlerim!

Bilelim ki Allah’ın gazabına neden olan, kişinin kendisine ve çevresine zararı dokunan her iş ve söz haramdır. Dilimizden gelişi güzel, kuralsızca dökülen sözler, kaba ve çirkin ifadeler, yalan, iftira, gıybet, bunların her biri dinimizde yasaktır. İnsanların özel hallerini araştırmaya, insanlar arasında laf taşımaya, fitne ateşini körüklemeye yönelik her türlü kelimeler boş sözdür, günahdır. Her boş söz ise sadece dilin değil, insanın afetidir. Böylesi sözler, sahibinin şahsiyetini, onur ve haysiyetini zedelediği gibi buna muhatap olan şahsın da hem hakkını ihlaldir, hem de büyük bir vebaldir. Çünkü dilden dökülen her söz sorumluluk gerektirir. Her sözün bir ahlakının olması gerekir. Ahlakı olmayan her söz israftır, günahdır.

Kardeşlerim!

Boş ve gereksiz işler, insanın zihnini meşgul, gönlünü mahkum eder; çok değerli olan vaktini öldürür. Halbuki günümüz insanının en çok ihtiyaç duyduğu, çoğu kez yokluğundan yakındığı nimet, zamandır. Özellikle bugün, kitle iletişim araçlarının çeşitlenip çoğalması, teknolojik imkanların yaygınlaşması ile zamanı verimli ve anlamlı kullanma problemi daha çok hissedilir olmuştur. Üzülerek belirtmek gerekir ki, günümüzde nice ömürler, ekran karşısında anlamsızca tüketilmektedir. Nice hayatlar, nice umutlar, sanal dünyada yalanlar, sahtelikler üzerine inşa edilmektedir. Oysa vahiyle, peygamberle terbiye edilen, akılla desteklenen insan başıboş yaratılmamıştır.

Kardeşlerim!

Oyleyse geliniz, boş ve anlamsız her iş ve sözden, sorumluluk ve muhasebe bilinciyle uzak duralım. Hutbemizi Peygamber Efendimiz (s.a.s)’in, anlam dolu şu duasıyla bitirelim: “**...Allah’ım! Sana teslim olan bir kalp, doğru sözlü bir dil ve güzel bir ahlâk istiyorum. Günahlarımı bağışlamamı ve her türlü hayırdan bana lütfetmeni istiyorum. Bütün şerhlerden de sana sığınıyorum...**”⁷

¹ Mü`minûn, 23/1-10.

² Tirmizî, Zühhd, 11.

³ Kasas, 28/55.

⁴ Furkân, 25/72.

⁵ Buhârî, İmân, 4.

⁶ Buhârî, Edeb, 31.

⁷ Nesâî, Sehih, 61; Hakim, Deavât, 1872.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمٌ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْقَوْزُ الْعَظِيمُ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

عَلَيْكُمْ بِالصَّدَقِ فَإِنَّ الصَّدَقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ وَمَا

يَزَالُ الرَّجُلُ يَصِلُ وَيَتَحَرَّى الصَّدَقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صَدِيقًا

ERDEMLİ BİR DURUŞ: SADÂKAT

Kardeşlerim!

Kutlu Nebi (s.a.s); insanlara, Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya bir gecede gerçekleşen yolculuğundan söz etmişti. Bu nice hikmet ve esrar ile dolu mucizevi bir yolculuktu. Ellerine bir fırsat geçtiğini düşünen müşrikler hemen onun en yakın arkadaşı Ebû Bekir'in yanına koştular. Alaylı tavırlarla ona, Allah Resulü'nün bu yolculuğundan bahsettiler. Akıllarınca o, pişman olup eski dinine geri dönecekti. Fakat bekledikleri gerçekleşmediği gibi Resulullah (s.a.s)'a sadâkatin simgesi olacak şu sözcükler döküldü Ebu Bekir Efendimizin dilinden: "Bunları eğer o söylemişse mutlaka doğrudur."¹

Kardeşlerim!

Ahlaklı ve erdemli bir hayat için vazgeçilmez ilkelerden birisi de hiç kuşkusuz doğruluk ve sadâkattir. Mümin, özü ve sözü doğru olandır. O, dilini yalan, gıybet, boş ve kötü sözle kirletmeyendir. Peygamber Efendimiz (s.a.s), "**Her kim Allah ve Resul'ünün kendisini sevmesini istiyorsa sözünde doğru olsun.**"² ifadesiyle müminde bulunması gereken sözün sadakatine vurgu yapmıştır.

Doğruluk, sadece dilden dökülen sözcüklere bağlı değildir. Gerçek anlamda sıdk ve doğruluk; hak ve hakikati tasdik etmektir. Söylediğimiz doğru söze uygun davranışta bulunmaktır. Sözümüzde durmaktır. Yüce Allah'ın "**Onlar emanetlerine ve verdikleri sözlere riayet ederler.**"³ âyeti ile müminleri vasıflandırdığı erdemli bir duruştur sadâkat.

Kardeşlerim!

Beşeri münasebetlerde çıkarların daha çok önemsendiği, bireyselleşerek "biz" in kuşatıcılığından "ben" in yalnızlığına savrulduğumuz zamanlarda doğruluktan ayrılmayan, her hâliyle dürüstlüğü ve sadâkati yaşatan, Allah katında "siddik" olarak kayda geçer. Yalan ve hile ile hareket etmekten çekinmeyen ise Allah katında bu kötü hâli ile anılır. Neticede Efendimizin dile getirdiği gibi sadâkat mü'mini cennete ulaştırırken yalanın götüreceği son durak ise cehennemdir.⁴

Kıymetli Kardeşlerim!

Müminin sadâkati öncelikle kendisini yaratan Rabbinedir. Sadâkat ehli mümin, daima Allah'ın gözetiminde olduğu bilinciyle hareket eder. Her durumda O'nun buyrukları doğrultusunda yaşar. Rabbinin hoşnut olmayacağı durumlara düşmekten ateşe atılırcasına korkar. Hayatın anlamını O'na kullukta bulur.

Hidayet yolunun kutlu rehberine sadâkat gösterir mümin. Baş tacı eder, onun hakikat adına tebliğ ettiklerini. En güzel örnek bilir O'nu ve erdemli duruşunu. Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ali ve daha nice sâdik müminler gibi.

Anne ve babasına sâdiktir mümin. Her türlü zorluk ve meşakkate katlanarak kendisini yetiştiren ebeveynine hürmet eder. Hastalıkta ve sağlıkta her daim yanlarında olur. Yardımlarına koşar. Hizmetlerinde bulunur. Bunları ibadet aşkı ile yapar. Onlara karşı "öf" sesi bile dökülmez dudaklarından.

Allah'ın birer emaneti olan eşine ve çocuklarına karşı sadâkat sahibidir mümin. Sadâkatinin bir gereği olarak sorumluluklarını yerine getirir. Onların hak ve hukukuna riayet eder. Onları ihmal etmez.

Mümin, çevresiyle olan ilişkilerinde de emin olarak bilinir. Herkesin hak ve hukukunu korur.

Kardeşlerim!

Şimdi soralım şu soruları kendimize:

Rabbime vermiş olduğum kulluk sözüme ne derece sâdik kalabildim? Peygamber-i zîşânın güzel ahlakıyla yeterince hemhal olabildim mi? Anne ve babama, eşime ve çocuklarıma karşı sorumluluklarımı hakkıyla yerine getirebildim mi? İşime, işverenime, işçime ve iş arkadaşşıma sadâkat gösterebildim mi?

Kardeşlerim!

Dünyevi ve uhrevi tüm ilişkilerini sadâkat ölçüsünde sürdüren kişi "emin" olur. Hem güven duyar etrafından, hem de çevresindeki herkese ve her şeye güven verir. Bu güven sayesinde birlik, beraberlik ve vefa duygusu kuvvetlenir.

Öyleyse gelin özümüz ve sözümüzle doğruluktan, sadâkatten ayrılmayalım. Hiçbir şeyin karşılıksız kalmayacağı hesap günü için sadâkati kendimize azık edinelim. Rabbinizin o büyük günde sâdıklara vereceği şu müjdeye kulak verelim:

"Bu, doğrulara, doğruluklarının fayda vereceği gündür. Onlara, içinde ebedi kalacakları, zemininden ırmaklar akan cennetler vardır. Allah onlardan razı olmuştur, onlar da O'ndan razı olmuşlardır. İşte büyük kurtuluş ve kazanç budur."⁵

¹ İbn Hişâm, Sîret, II, 244-245.

² Abdürrezzâk, el-Musanef, No: 19748.

³ Mü'minûn, 23/8

⁴ Müslim, Birr ve sıla, 105

⁵ Máide, 5/119.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ.

SAYILI NEFESLERİMİZİ TÜKETİRKEN...

Aziz Müminler!

Okuduğum âyet-i kerimede Cenâb-ı Hak şöyle buyuruyor: “Allah, hanginizin daha güzel işler yapacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır. O, güçlüdür, bağışlayandır.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “İki nimet vardır ki insanların çoğu onları değerlendirmeye hususunda aldanmıştır: Sağlık ve boş vakit.”²

Kardeşlerim!

Peygamberimiz (s.a.s), bir gün ashabıyla sohbet ederken yere dörtgen bir şekil çizdi. Sonra o şeklin ortasından dışarı uzanan bir çizgi ve o çizgiye bitişen başka çizgiler çizdi. Ardından, kendisini meraklı bakışlarla seyretmekte olan ashaba dönerek bunların ne anlama geldiğini şöyle açıkladı: “Bu dörtgenin ortasındaki çizgi insandır. Dörtgen de insanın ecelidir ve onu kuşatmıştır. Diğer çizgiler ise insanın arzu ve tutkularıdır. İnsan, bu arzu ve tutkuların peşinde koşup dururken, ecel ansızın onun önünü keser ve onu alıp götürür.”³

Kıymetli Kardeşlerim!

Allah Resulu (s.a.s), bize bahşedilen hayatı, hayata dair emellerimizi ve bu emelleri ansızın sonlandıran ecelimizi, böylesi veciz bir benzetmeyle anlatıyordu. Pek çoğumuzun bitmeyecek sandığı şu kısacık hayatın, aslında göz açıp kapayacak kadar bir zamanda yaşanıp tükeneceğine işaret ediyordu. Ecelin çevreleyip kuşattığı insanın, ebedi özgürlüğe ancak iman, salih amel; helal ve haramlara riayet etmekle ulaşabileceğini vurguluyordu.

Kardeşlerim!

Her bir anımız, her bir saniyemiz aslında en kıymetli sermayemizdir. Hayat, bu sermayenin ya kazanıma dönüştürülmesi ya da beyhude tüketilerek heba edilmesidir. Şüphesiz, iyi ve güzel işler yaparak sorumluluk bilinciyle geçirilen bir ömür, Allah katında kazanca dönüştürülmüş bir ömürdür. Haramların, kötülüklerin esaretinde tüketilmiş bir ömür ise heba edilmiş bir ömürdür.

Kardeşlerim!

Bize emanet edilen hayat yolculuğunda zaman hızla akıp gidiyor. Her geçen gün ömür sermayemiz tükeniyor. Zamanını, mekânını ve nasıl olacağını bilemediğimiz o malum sonla bir gün hepimiz yüzleşeceğiz. O an gelecek, fani dünyadan baki âleme göç edeceğiz.

İşte ömür sermayemizden bir yılımızı daha geride bıraktık. Yeni bir yılın eşliğindeyiz. Hayat defterimizden bir sayfayı daha eksiltmek üzereyiz. Yarınlar için planlar yapıyor, hayaller kuruyoruz. Ancak bu noktada hepimize önemli bir vazife düşüyor. Her birimizin, dünümüz ve bugünümüzün muhasebesini yapması gerekiyor. O büyük

gün gelmeden, fırsat elden gitmeden, sayılı nefeslerimiz tükenmeden kendimizi sevap-günah, hayır-şer, iyi-kötü konularında hesaba çekmemiz gerekiyor. Öyleyse geliniz, hep birlikte kendimize şu soruları soralım ve cevabı kendi iç dünyamızda arayalım:

Ömür sermayemizi nasıl tüketiyoruz? Hayatımızı Rabbimizin razı olacağı şekilde değerlendirebiliyor muyuz? Hevâ ve heveslerimizi dizginleyebiliyor muyuz? Dünya meşgalesine esir olmaktan kurtulup ruhumuzu özgürleştirebiliyor muyuz? Zihnimiz kötü düşünceye, dilimiz kem söze, elimiz zararlı işe kapalı mı? Yoksa dilimizle kardeşimizi incitiyor, elimizle yaralıyor, hâsılı gönüller yıkıyor muyuz? Kalbimizi, Resul-i Ekremin insanlığa takdim ettiği merhamet, şefkat, nezaket, adalet, hak ve hakikatin merkezi yapıyor muyuz? Yoksa üzerimizde taşıdığımız kul hakkının ağırlığı, omuzlarımızı çökertip yüreklerimizi tüketiyor mu?

Yetimlere, öksüzlere, gariplere, kimsesizlere kol kanat gerebiliyor muyuz? Yoksa onları, umursamaz bir edayla yalnızlığa, gizli köşelerde gözyaşı akıtmaya mı terk ediyoruz? Komşumuzun, yakınlarımızın, kardeşlerimizin derdiyle hemhal olabiliyor muyuz? Yoksa külfet olurlar endişesiyle kendileriyle aramıza görünmez duvarlar mı örüyoruz? İslam dünyasını kasıp kavuran, kardeşi kardeşe kırdıran fitne ateşi, bizim kalplerimizi sızlatıyor mu? Çocukları, kadınları, yaşlıları, masum canları hedef alan silahlar, onların başına atılan tonlarca bombalar bizim de yüreklerimizi dağlıyor mu? Yoksa modern dünyanın ürettiği kendinden başkasını düşünmeme hastalığı gözümüzü kör, kulağımızı sağır edip vicdanımızı esir mi aldı?

Kardeşlerim!

Acısıyla tatlısıyla geride bırakılan bir yılın bu sorularla muhasebesinin yapılması gereken saatler ne acıdır ki bir takım yanlışlarla heba edilmektedir. Tüketim çılgınlığı, haz ve eğlence kültürü teşvik edilerek başta gençlerimiz olmak üzere milletimizi var eden yüce değerler yozlaştırılmaya çalışılmaktadır. Dünyanın farklı coğrafyalarında kimileri hayatta kalabilme mücadelesi verirken dünyayı bir eğlence gezegeninden ibaret görmek ne hazin bir manzaradır!

Kardeşlerim!

Geliniz! Bugünümüz, ömrümüze işaret koyacağımız gün olsun. Sermayemiz güzel ahlakımız ve salih amellerimiz olsun. Ecelimiz gelmeden evvel, dünümüzü ve bugünümüzü bir kez daha gözden geçirelim. Yarınlarımıza dair hayallerimiz, hesabını veremeyeceğimiz hayaller olmasın. Sayılı nefeslerimizi, kayıplara, ah vahlara, hüsrana değil, ebedi bir hayatın kazanılmasına vesile kılalım.

Hutbemi Peygamberimiz (s.a.s)’in şu hikmetli tavsiyesiyle bitirmek istiyorum: “Beş şey gelmeden önce beş şeyin değerini iyi bil; ölümden önce hayatın, meşguliyetten önce boş zamanın, yokluktan önce varlığın, ihtiyarlardan önce gençliğin ve hastalıktan önce sağlığın.”⁴

¹ Mülk, 67/2.

² Buhâri, Rikâk, 1.

³ Buhâri, Rikâk, 4.

⁴ Hâkim, el-Müstedrek, IV, 341.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَكُلُّ إِنْسَانٍ لَّزِمَتَهُ طَائِرَةٌ فِي عُنُقِهِ وَنُخِرُجُ لَهٗ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا ﴿١٧﴾ اِقْرَأْ

كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٨﴾

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

لَا تَزُولُ قَدَمَا ابْنِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ عِنْدِ رَبِّهِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ خَمْسٍ عَنْ

عَمْرِهِ فِيمَا أَقْنَاهُ وَعَنْ حَسْبَائِهِ فِيمَا أَبْلَاهُ وَمَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَ أَنْفَقَهُ وَمَاذَا عَمِلَ

فِيمَا عَلِمَ

ÖLÜM VE ÖTESİ

Kardeşlerim!

Okuduğum ayet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Her insanın amelinin boynuna yükledik. Kıyamet günü kendisine açılmış olarak karşılaşacağı bir kitap çıkaracağız. ‘Oku kitabını, bugün hesap sorucu olarak sana nefsin yeter’ denilecektir.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “Kıyamet gününde insanoğlu şu beş şeyden hesaba çekilmedikçe Rabbinin huzurundan bir yere kımıldayamaz: Ömrünü nerede ve nasıl tükettiğinden, gençliğini ne şekilde yıprattığından, malını/servetini nereden kazanıp nerelere harcadığından, bildiği ile amel edip etmediğinden.”²

Kardeşlerim!

Hayatta hep yüz yüze olduğumuz hâlde bir türlü idrakine varamadığımız bir gerçek vardır: Ölüm ve ötesi. Oysa Peygamberimiz (s.a.s) bir hadislerinde, “Ağız tadını kaçıran, lezzetleri yok eden ölümü çokça hatırlayın.”³ buyuruyor.

Şöyle geriye dönüp baktığımızda görüyoruz ki zengin-fakir, genç-yaşlı, iyi-kötü, zalim-mazlum nice insanlar bu dünyadan gelip geçtiler. Birçoğunun yerinden yurdundan eser bile kalmadı. Her geçen gün bir sevdiğimiz bizi bırakıp gidiyor. Biz de bir gün sevdiğimizimizi bırakıp gitmek için her an gelmesi muhtemel ecelimizi bekliyoruz. Şurası bir gerçektir ki bugüne kadar ölümden yakasını kurtaran hiçbir insan yoktur. Her geçen gün yıpranan bedene, ağaran saça dur demek mümkün değildir. İstesek de istemesek de doğumla geldiğimiz bu dünyadan ölümle ayrılıp gideceğiz. Bu gerçeği Yüce Rabbimiz bizlere şöyle bildiriyor: “Nerede olursanız olun, sağlam ve güçlendirilmiş kaleler içinde bulunsanız bile ölüm size ulaşacaktır.”⁴ “Her canlı ölümü tadacaktır.”⁵

Kardeşlerim!

İmanın altı esasından biri de ahirete inanmaktır. Ahiret yurdu, bu dünyada yaptıklarımızın karşılığını bulacağımız, hâlimize göre mükâfat ya da azap göreceğimiz yerdir. Öyle ki artık dünyaya geri dönüş yok; herkes bu dünyadaki amelinin karşılığını eksiksiz görecektir. Kimseye haksızlık da yapılmayacaktır. Yüce Allah bu hakikati şöyle dile getirmektedir: “Her kim zerre ağırlığına bir hayır işlerse onun mükâfatını görecektir. Kim de zerre ağırlığına kötülük işlerse onun cezasını görecektir.”⁶

Hesap gününde hiçbir şeye itiraz etme hakkımız olmayacaktır. Zira karşımıza çıkan kendi işlediklerimizden başkası değildir. Yüce Rabbimiz bu konuda şöyle buyuruyor: “Artık kitap (amel defteri) ortaya

konmuştur; suçluların, onda yazılı olanlardan korkuya kapılmış olarak, ‘Vay halimize! Bu nasıl kitapmış! Küçük-büyük hiçbir şey bırakmaksızın hepsini sayıp dökmüş!’ dediklerini görürsün. Böylece yaptıklarımızı karşılığında bulmuşlardır. Rabbin hiç kimseye haksızlık etmez.”⁷

O günün manzarasını yine Yüce Yaraticıcının kelâmından dinleyelim: “Kişinin kardeşinden, anasından, babasından, eşinden ve çocuklarından kaçacağı gün kulakları sağır edercesine şiddetli ses geldiği vakit, işte o gün herkesin kendini meşgul edecek bir işi vardır. O gün birtakım yüzler vardır ki pırl pırl parlar, güler sevinirler. O gün nice yüzler de vardır ki toz toprak içindedir. Onları bir siyahlık bürür. İşte onlar kâfirlerdir, günaha dalanlardır.”⁸

Kardeşlerim!

İnsan, tabiatı gereği dünyaya düşkündür, âhireti ise hatırdan uzaklaştırma eğilimindedir.⁹ İnsanoğlunun ölümden hoşlanmamasının, ondan ürkmemesinin en önemli sebebi, dünyaya olan aşırı tamah, ölümün ve âhiretin unutulup hazırlık yapılmaması, günah ve isyan karanlığında hakikat ışığının görülebilmesidir. Oysa Allah Rasûlü (s.a.s)’nün uyarısı çok ağırdır: “...(Gaflete) dalan, gülüp oynayan, kabirleri ve toprak altında çürümeyi unutan kul ne bedbahttır! Azan, haddi aşan, nereden geldiğini ve nereye gittiğini unutan kul ne bedbahttır!”¹⁰

Kardeşlerim!

Hiç düşündük mü? Neden dünyamızda kötülükler, zulümler, haksızlıklar, katliamlar, savaşlar, cinayetler, öldürmeler, suçlar bir türlü sona ermiyor? Neden hırsızlık, arsızlık, edepsizlik, fuhuş, zina, taciz, uyuşturucu, alkol, kumar hiç azalmıyor? Neden yalan, dolan, gıybet, iftira hiç eksik olmuyor? Neden insanlar tabiata, çevreye ve diğer canlılara sürekli zarar veriyor? Neden insanlardaki daha çok kazanma, daha çok tüketme, daha çok sömürme, daha çok eğlenme hırs ve tutkusu, ikiyüzlülük, bencillik, haset, intikam, kin ve öfke bir türlü sona ermiyor?

Bu soruların birçok cevabı yanında çok önemli bir cevabı var: Ölüm, ahiret ve hesap çoğu zaman aklımıza gelmiyor. Ölmeyecekmiş gibi yaşamaya devam ettiğimiz anlar oluyor. Unutmayalım ki günah ve haramlardan uzaklaşım sevaplara, hayırlara ve iyiliklere yönelmek için ölümü, ahireti ve hesabı daima hatırdan tutmak gerekiyor.

Kardeşlerim,

Dünya pazarında hiçbir şey karşılıksız verilmezken, ebedî âlemde vaat edilen nimetler çalışmadan, hazırlanmadan kazanılır mı? Mademki ölüm var, ahiret var, hesap var, mizan var, sırat var, cennet var, cehennem var; öyleyse ölüme, ahirete ve hesaba hazır olalım! Hesaba çekilmeden önce kendimizi hesaba çekelim!

¹ İsrâ, 17/13-14.

² Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 1.

³ Nesâî, Cenâiz, 3.

⁴ Nisâ, 4/78.

⁵ Âl-i İmrân, 3/185.

⁶ Zilzâl, 99/7-8.

⁷ Kehf 18/49.

⁸ Abese, 80/33-42.

⁹ Kıyâmet, 75/20-21.

¹⁰ Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 17.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ

تَوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

إِنَّ الْمَفْلِسَ مِنْ أُمَّتِي يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِصَلَاةٍ وَصِيَامٍ وَزَكَاةٍ

وَيَأْتِي قَدْ شَتَمَ هَذَا وَقَذَفَ هَذَا وَأَكَلَ مَالَ هَذَا وَسَفَكَ دَمَ هَذَا وَضْرَبَ هَذَا

فَيُعْطَى هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ وَهَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ ...

KUL VE KAMU HAKKI

Kardeşlerim!

Okuduğum ayet-i kerimede Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: “Hiçbir peygamber, emanete hıyanet etmez. Kim emanete yani kamu malına hıyanet ederse, kıyamet günü, hainlik ettiği şeyin günahı boynuna asılı olarak gelir. Sonra da hiçbir haksızlığa uğratılmaksızın herkese kazandığının karşılığı tastamam ödenir.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) ashabına, “Müflis kimdir, biliyor musunuz?” diye sorar. Onlar da, “Müflis, parası ve malı olmayan kimsedir.” şeklinde cevap verirler. Bunun üzerine Efendimiz (s.a.s) şöyle buyurur: “Şüphesiz ki ümmetimin müflisi, kıyamet günü namaz, oruç ve zekât gibi ibadetlerini yerine getirmiş olarak Allah’ın huzuruna çıkar. Bununla beraber kimine sövmüş, kimine iftira etmiş, kiminin malını yemiş, kiminin kanını dökmüş ve kimini de dövmüştür. Bu durum karşısında onun iyiliklerinden elde ettiği sevaplar, kendisinden alınarak hak sahiplerine dağıtılır. İbadetleri ve iyilikleri, ihlal ettiği kul haklarını ödemeye yetmezse, hak sahiplerinin günahlarından alınıp kendisinin günahlarına eklenir. Böylece sevapları gitmiş, günahları artmış, neticede iflas etmiş olarak cehenneme atılır.”²

Değerli Müminler!

Dinimiz İslâm’ın mesajlarının, emir ve yasaklarının hâsılı tüm esaslarının merkezinde hep hak kavramı vardır. Bu itibarla Rabbimiz, kendimiz, diğer insanlar, yaşadığımız çevre ve tabiatla olan her bir münasebetimiz hak kavramı ile yakından ilgilidir. Hak, hem sorumluluklarımızı hem de korumamız, gözetmemiz gereken maddî ve manevî imkânları ifade eder. Hak, bir yönüyle Allah hakkına bir yönüyle de kul hakkına taalluk eder.

Kardeşlerim!

İslâm’da, kamu hakkı Allah hakkı kapsamında değerlendirilmiştir. Kamu yarar ve düzeninin gerçekleşmesi, toplumun huzurlu ve güvenli bir hayata sahip olması bu haklara riayete bağlıdır. Kamuya ait her türlü imkân ve nimetin, topluma ait mekânların,

araç ve gereçlerin, çevre ve tabii kaynakların adalet, hakkaniyet ve liyakat çerçevesinde kullanılması gerekir.

Kardeşlerim!

Dinî-ahlâkî değerlere duyarsızlaşıldığında, ahiretteki hesap unutulduğunda, helâl-haram sınırlarına dikkat edilmediğinde, hak kavramı önemini yitirdiğinde kamu imkânlarını suistimal edenler çoğalır. Böyle bir toplumda ise, ne kamu hizmeti lâıykıyla gerçekleşir ne de insanlar birbirlerine güvenir. Güvenin kalmadığı yerde de huzurlu bir hayattan söz edilemez.

Oysa kamu malı emanettir. Bu emanete ihanet etmek, kişiyi hem dünyada hem de ahirette ağır bir vebal altına sokar. Rahmet elçisi (s.a.s), bu ağır vebale karşı insanları şöyle uyarır: “**Kimse hakkı olmayan bir karış yeri bile almasın! Alırsa Allah, kıyamet gününde yedi kat yeri onun boynuna dolar.**”³, “**Sizden kimi bir işte görevlendirirsek ve o da bizden iğne miktarı ya da daha büyük bir şeyi gizlerse bu bir ihanet olur ve kıyamet günü onu (kendi elleriyle) getirir.**”⁴

Kardeşlerim!

Kamuya ait mallarda, bütün toplum fertlerinin eşit hakkı vardır. Dinimiz, başkalarının hakkını “kul hakkı”; kul haklarının gasp edilmesini ise emanete ihanet olarak değerlendirmiştir. Peygamberimiz (s.a.s), bu konuda şöyle buyurur: “**Kimi bir işte görevlendirip yaptığı işin karşılığı bir ücret verdiğimiz, onun bu ücret dışında alacağı her şey emanete hıyanettir.**”⁵

Aziz Müminler!

Her şeyin ayan beyan ortaya çıkacağı ahirette, hüsrana uğrayanlardan olmamak, cehenneme düşmemek için haramlara bulaşmadan, ömrümüzü helal dairede sürdürmeye özen gösterelim. Kamu mallarını, birer emanet olarak kabul edelim. İhlal edilen her kamu hakkının, zayi edilen her kamu malının, birer kul hakkı ihtiva ettiğini asla unutmayalım. Ve yine unutmayalım ki ahirette milyonlarca insanla helalleşme imkânı olmayacaktır. Hutbemi Efendimizin bu meyandaki bir hadisiyle bitirmek istiyorum:

“Hiç kimse Allah’ın kendisine takdir ettiği rızıkı -geç de olsa- elde etmeden ölmeyecektir. Öyleyse Allah’tan (hakkıyla) sakının ve rızıkınızı güzel yoldan isteyin. Helâl olanı alın, haramdan kaçının!”⁶

¹ Âl-i İmrân, 3/161.

² Müslim, Birr ve sıla, 59.

³ Müslim, Müsâkât, 141.

⁴ Müslim, İmâre, 30.

⁵ Ebû Dâvûd, Harâc, fey’ ve imâre, 9-10.

⁶ İbn Mâce, Ticâret, 2.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

اللَّهُمَّ اهْدِنِي لَأَحْسَنِ الْأَعْمَالِ وَأَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِي لِأَحْسَنِهَا إِلَّا أَنْتَ
أَنْتَ وَفِي سَبِيلِ الْأَعْمَالِ وَسَبِيلِ الْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِي سَبِيلَهَا إِلَّا أَنْتَ.

İMANI HAYAT KILABİLMEK

Aziz Kardeşlerim!

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamberimiz (s.a.s)'e bir gün, "İman nedir?" diye soruldu. Efendimiz, "İman, seni dünyada mesut kılacak bir ahlaktır. Allah'ın haram kıldıklarından uzaklaştıracak bir takvadır. Cahillerin yapıp ettiklerinden uzak tutacak vakur bir duruştur."¹ şeklinde cevap verdi.

Bu cevabıyla Efendimiz, insanı insan kılan ahlakın, takvanın, izzet ve şeref, onurlu bir hayatın, imanın önemli bir yansıması olduğunu çağlar ötesinden dile getiriyordu. Rahmet Peygamberinin bu cevabı, yaratılışımızın hikmeti ve varoluşumuzun gayesini de gayet veciz bir şekilde özetliyordu.

Kardeşlerim!

İman, tevhide sımsıkı sarılmaktır. İman, Rabbimizin rızasına ve ebedi kurtuluşa erebilmenin temel esasıdır.² İman, Allah'ın varlığına ve birliğine, O'nun peygamberlerine, meleklerine, kitaplarına, ahiret gününe, kaza ve kaderin Allah'tan olduğuna gönülden inanmaktır. Kalbin Allah'a sadakat ve teslimiyetidir iman. Bu sadakat ve teslimiyetin düşüncemizde, özümüzde, sözümüzde, davranışlarımızda, hâsılı hayatımızın bütün kesitlerinde tezahür etmesidir. Bu itibarla iman, sadece bir gönül tasdiki ve dil ikrarı değildir; aynı zamanda bir eylemdir, bir hayattır.

Aziz Müminler!

Hayatının her kesitinde bizlere en güzel örnek ve rehber olan Peygamberimiz (s.a.s), kısa sürede şirkin yerine tevhide, zulmün yerine adaleti, hayasızlığın yerine iffeti yerleştirmiştir. Kin, nefret ve husumetin yerine şefkat, merhamet ve kardeşliği ikame etmiştir. Efendimiz, her şart ve durumda Rabbimize, kendimize, çevremize ve birbirimize karşı sadakati, samimiyeti ve ahde vefayı gözetmemizi istemiştir. Özümüz ve sözümüzle doğruluktan ayrılmamayı, her hâlükârda hak ve hakikatin yanında olmayı öğütlemiştir.

Kutlu Nebi (s.a.s), "Kendiniz için istediğinizi kardeşiniz için de istemedikçe kâmil manada iman etmiş olamazsınız."³ sözüyle imanı, kardeşimizi gözetmek, onun sevinç ve kederini paylaşmak, dahası "ben" i "biz" kılmak diye tanımlamıştır. "İman etmeden cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmeden de gerçek anlamda iman etmiş olamazsınız."⁴ sözüyle de, imanın müminleri sevmek, onlara değer vermek ve değer bilmek olduğunu haber vermiştir.

Kardeşlerim!

Mümin, imanının bir gereği olarak Allah ve Resûlü'nün emir ve yasaklarına riayet eder. O bilir ki, imanı diri tutan, salih amel ve güzel ahlaktır. Rahmet Peygamberi tarafından "elinden ve dilinden emin olunan kişi" şeklinde tarif edilen mümin, her daim istikamet üzere olur, emanete asla ihanet etmez. Elini harama alet edemez, hiçbir canlıya zarar veremez, zulmedemez. Kin, nefret ve düşmanlıkla gönlünü harap edemez. Hiçbir dünyevi çıkar için dilini yalanla kirletemez. Bakışlarını harama yöneltmez, ayaklarını harama yönlendiremez. "Utanmadıktan sonra dilediğini yap."⁵ nebevi öğretisini kendisine rehber edinen bir mümin, ahlakı, fazileti, erdemi ve güzellikleri kuşanır, imanı ile bağdaşmayan söz ve davranışlardan kaçınır.

Kardeşlerim!

Geliniz. Hep birlikte şu soruları sorarak kendi kendimize bir muhasebede bulunalım: Rehberimiz, yol göstericimiz olan Peygamberimiz (s.a.s)'in temsil ettiği ve bize öğrettiği ahlakın neresindeyiz? Samimiyetimiz, merhametimiz, adaletimiz, ahde vefamız, hoşgörümüz, nezaketimiz, sevgi ve saygımız, sabrımız onun bize öğrettiklerine ne kadar benziyor? Eşimize, evladımıza, arkadaşımıza, dostumuza, komşumuza, akrabama ne kadar güven verebiliyoruz? Hayatımızda kaç yetim ve öksüzün sevinmesine yardımcı olabildik? Bizler evlerimizde kışı beklerken, barınacak yeri olmayan kardeşimizin derdiyle ne kadar hemhal olabildik, ona ne ölçüde bir katkıda bulunabildik? Nefesimizi alıp verdiğimiz her dem Rabbimizin rızasını ne kadar gözetebiliyoruz ve ona ne kadar yaklaşabiliyoruz?

Kardeşlerim!

İman, ibadet ve ahlak bir bütün halinde hayatın her kesitinde etkin ve belirleyici olmalıdır. İmanımız, hayatımızı, bugünümüzü ve yarınlarımızı diri tutmalıdır. Unutmayalım ki; iman, Allah'ın bize en önemli nimetidir. Ve her nimet bir sorumluluk gerektirir. Yalnızca vicdanlara mahkum edilip gündelik hayata yansımayan, pratiğe dönüşmeyen iman, sahibini sorumluluktan kurtaramayacaktır.

Hutbemi Peygamberimiz (s.a.s)'in şu anlamlı duasıyla bitirmek istiyorum:

"Allah'ım! Beni amellerin ve ahlâkın en güzeline kavuştur. Onların en güzeline ancak sen ulaştırabilirsin. Beni kötü işlerden ve kötü ahlâktan muhafaza et. Bunlardan ancak sen koruyabilirsin."⁶

¹ Taberânî, Mu'cemu'l-Evsat, 5005.

² Tâhâ, 20/75.

³ Buhârî, İman, 7.

⁴ Müslim, İman, 93.

⁵ Buhârî, Ehâdîsü'l-Enbiyâ, 54.

⁶ Nesâî, İftitâh, 16.

Hazırlayan : Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü
İl : Genel
Tarih : 27.11.2015

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نَفَرِقَ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
وَالْأَنْبِيَاءُ إِخْوَةٌ لِعَلَّاتٍ، أُمَّهَاتُهُمْ شَتَّى، وَدِينُهُمْ وَاحِدٌ...

PEYGAMBERLER, İNSANLIĞIN YOLUNU AYDINLATAN REHBERLERDİR

Aziz Müminler!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “**Biz Allah’a ve bize indirilene; kezâ İbrâhim, İsmâil, İshak, Ya’küb ve torunlarına indirilenlere; yine Mûsâ ve İsâ’ya verilenlere ve bütün peygamberlere rableri tarafından gönderilenlere inandık. Onlar arasında ayırım yapmayız; biz O’na teslim olmuşuzdur’** deyin.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “**Peygamberler, anneleri ayrı, babaları bir kardeşlerdir; dinleri de birdir.**”²

Kardeşlerim!

Yeryüzü, peygamberlerin insanlığa getirdiği ilâhî vahiy kadar tutarlı ve sürekli bir zincire şahit olmamıştır. Her gelen peygamber, bir öncekini tasdik ederek ilâhî daveti insanlara ulaştırmıştır. Peygamberler, ilahi mesajı sadece insanlara ulaştırmakla kalmamış, aynı zamanda en güzel bir şekilde yaşayarak gönderildikleri toplumlara örnek olmuşlardır.

Kardeşlerim!

Bütün peygamberler, aynı ilahi sözün elçileridir. Onlar, Yüce Rabbimizin biz insanlara en büyük lütfu ve ihsanıdır. Onlar, insanları küfrün kara bataklığından bir olan Allah’ın tevhit yoluna, bilgi ve inancın aydınlığına çağıran rahmet elçileridir. Onlar, insanlığın yolunu aydınlatan, insanlığa merhamet ve şefkat, huzur ve barış, dostluk ve kardeşlik, hak ve adalet, ahlak ve fazilet önderliği yapan kutlu elçilerdir. Onlar, ilimle ameli, hayatla ahlaki, hikmetle irfanı, bugünle yarını buluşturan ve barıştıran rehberlerdir. Onlar, doğruyla yanlış, güzelle çirkini, iyiyle kötüyü, faydalıyla zararlıyı, adaletle zulmü, ilimle cehaleti, samimiyetle gösterişi birbirinden ayırt eden hidayet kaynağıdır.

Kardeşlerim!

Peygamberler, kalp gözümüzü açan, doğru yolu gösteren Yüce Rahman’ın rahmet mektebinin muallimleridir. Kültür ve medeniyet adına insanlık onlara çok şey borçludur. Bugün gaflet, dalalet, cehalet, fitne, kin, nefret ve intikam çıkmazında boğulan insanlığın, onlara her zamankinden daha çok ihtiyacı vardır.

Kardeşlerim!

Âdem (a.s) insanlığın atasıdır. Hatada ısrar etmemeyi, tövbe ve istiğfarı ilk ondan öğrendik. Nuh (a.s), insanlığın ikinci atasıdır. Zanaatı, tekniği, tufanlardan kurtulmayı ondan öğrendik. İbrahim (a.s), peygamberlerin atasıdır; akıl devriminin mimarıdır. Ümmet olmayı ondan öğrendik. İsmail (a.s), teslimiyetin simgesidir. Kurtuluş ve teslimiyeti ondan öğrendik. Yakub (a.s), sabrın ve şefkatin timsalidir. Ümidi kaybetmemeyi ondan öğrendik. Yusuf (a.s), cemalin, vefanın ve asaletin adıdır. İstikameti, mücadeleyi, affetmeyi ve başarıyı ondan öğrendik. Musa (a.s), hukukun, cesaretin ve ahdin timsalidir. Hak ve adalet mücadelesini ondan öğrendik. İsa (a.s), sevginin ve rahmetin adresidir. Bağışlamayı ondan öğrendik.

Muhammed Mustafa (s.a.s), ilmin, irfanın, ahlakın, güçlüyken müşfik olmanın, haklıyken özveride bulunmanın, haksızlığa karşı en gür sedanın adıdır. Allah’ın emirlerine tazim göstermeyi, mahlukata şefkatle muamele etmeyi ondan öğrendik. Aklın ve imanın önündeki en büyük engel olan batıl inanç, bilgisizlik ve bağınazlığa karşı yüreğini ortaya koymayı ondan öğrendik. O, nübüvvet zincirinin son halkasıdır, Hâtemü'l-Enbiyadır. Âlemlere rahmettir. Ona iman biz müminlerin başta gelen vazifesidir. Bizler, kelime-i tevhidde, kelime-i şهادette Rabbimize imandan sonra Efendimize imanı zikrederiz. Resule iman olmadan Allah’a iman olmayacağı³, onu herkesten ve her şeyden daha çok sevmedikçe kamil manada iman edemeyeceğimizi⁴ biliriz. Zira Rabbimiz, pek çok ayette Resulü’ne imanı kendine imanla birlikte zikretmiştir. Kendi sevgisini kazanmayı Resulü’ne tabi olmaya bağlamıştır.⁵

Kıymetli Kardeşlerim!

Şunu unutmayalım ki; peygambere iman etmek ve onu her şeyden çok sevmek, onun hayat veren çağrılarını gönülden kabul etmektir; onlara sınıksız sarılmaktır. Peygambere iman, ona ülfet ve muhabbet beslemektir. Peygambere iman, insana, canlıya, kâinata onun bakışıyla bakmaktır. Peygambere iman, onun güzel ahlakıyla ahlaklanmaktır; onun merhameti, hoşgörüsü ve tevazuunu kuşanmaktır. Efendimiz (s.a.s)’e iman, onun getirdiği yüce değerlerle yücelmek, onun saygınlığını zedeleyecek her türlü söz ve davranıştan kaçınmaktır.

Kardeşlerim!

Kâinatın efendisi, hidayet rehberimiz olan Peygamberimiz (s.a.s)’e ve bütün peygamberlere sonsuz salat ve selam olsun! Rabbimiz, Efendimiz (s.a.s)’in ümmeti olma bahtıyarlığından bizleri mahrum bırakmasın! Onun hayat veren örnekliğinden, iki cihan mutluluğuna ulaştıran sırat-ı müstakiminden bir an olsun ayırmasın!

¹ Bakara, 2/136.

² Buhârî, Enbiyâ, 48.

³ İbn Hanbel, VI, 382.

⁴ Buhârî, İman 8; Müslim, İman 69.

⁵ Âl-i İmran 3/31.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ
مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَبِئْسَ فِتْنًا لَكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: اتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ وَأَتِيعِ السَّبِيحَةَ الْحَسَنَةَ
تَمَحُّهَا وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقِ حَسَنٍ

İNSAN: AKILLI VE SORUMLU VARLIK

Aziz Müminler!

Okuduğum ayet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: **Ey iman edenler! Kendi sorumluluklarınıza dikkat edin. Hidayet üzere olduğunuz müddetçe yanlış yola sapanlar size zarar veremez. Dönüşünüz Allah'adır ve yapmakta olduğunuz her şeyi Allah size bildirecektir.**¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamberimiz (s.a.s) şöyle buyurmaktadır: **“Nerede olursan ol, Allah'a karşı gelmekten sakın. Şayet bir kötülük yaparsan onu affettirecek bir iyilik yap. İnsanlara da güzel ahlâkla davran!”**²

Kardeşlerim!

Varlık sebebimiz, her şeyden önce Hakkı tanımak, O'na tabi olmak ve yaratılış amacımıza uygun bir hayat sürmektir. Bu hayat Kur'an hayatıdır. Bu hayat, alemlere rahmet ve rehber olarak gönderilen Efendimiz'in (s.a.s) hayatıdır. Bu hayat, sırat-ı müstakim üzere yaşamını tanzim edenlerin hayatıdır. Günde beş vakit okuduğumuz Fatiha'da, Rabbimizden; bizlere hidayet vermesini ve bizleri dosdoğru yola ulaştırmasını niyaz ederek rükûlârimize, secdelerimize, dualarımıza başlarız. Bu dosdoğru yol peygamberlerin, salihlerin, yoludur. Bu yolda ubudiyet, muhabbet, teslimiyet, sadakat ve samimiyet vardır. Bu yol, yolcusunu selamete, huzura ve felaha ulaştırır.

Bizler bu yola kelime-i şehadetle Rabbimizin varlığını ve birliğini, sonsuz kudretini, O'nun alemlere rahmet olarak gönderdiği kutlu elçisi Muhammed Mustafa'nın (s.a.s) peygamberliğini kabul ve ikrar ederek başladık. Bu, sıradan bir kabul ve ikrar değildi elbette. Bu şehadetle ağır bir sorumluluk üstlendik. Bu şehadet ağızımız oldu. Dünya hayatında karşılaştığımız türlü hengamelerde, çıkmazlarda bu şehadetle ayakta kaldık. Bu şehadetle başıboş yaratılmadığımızı, sorumluluk sahibi mükerrer bir varlık olduğumuzu öğrendik. Öyleyse Rabbimize, kendimize ve bütün yaratılmışlara karşı sorumluluk bilinciyle hareket etmek asli görevimizdir.

Kıymetli Kardeşlerim!

Mümin olarak Rabbimize karşı sorumluluğumuz, teslimiyet ve sadakat sahibi bir kul olmaktır. Her vesile ile Allah'ın rızasını aramaktır. O'na itaatsizlikten, ateşe düşmekten korkarcasına sakınmaktır. O'na, göndermiş olduğu kitaba ve peygambere karşı samimi olmaktır.

Kendimize karşı sorumluluğumuz, Yüce Rabbimizin bize vermiş olduğu maddi ve manevi imkânları meşru ölçüler çerçevesinde kullanmaktır. Allah'ın her birimize

bahşettiği akıl ve bedeni, bilgi ve tecrübeyi, gücü ve kudreti insanlığın hayrı için seferber etmektir.

Ailemize, akrabamıza, kardeşlerimize karşı sorumluluğumuz onlara sevgi, insaf ve merhametle muamele etmektir. Yaptığımız iyiliğin, yardımın, fedakârlığın karşılığını yalnızca Allah'tan umarak yanlarında yer almaktır. Onların onur ve haysiyetlerini, hak ve hukuklarını korumaktır. Diğer insanlara karşı sorumluluğumuz ise, onlara adaletle davranmaktır. Allah'ın var ettiği bir değer olarak her insanın canına, malına, şeref ve onuruna hürmet göstermektir. Hayatın birlikte anlam kazandığını, dünyanın hepimize emanet olduğunu unutmamaktır.

Kardeşlerim!

İsraftan haksız kazanca, gıybetten iftiraya, yalandan dolandırıcılığa, hakareten zulme; İslam'ın yasakladığı bütün davranışlar, günah olmanın yanında birer sorumsuzluk örneğidir. Hem Allah'ın hem de insanların hakkını ihlal etmektir. Müslüman, şerre alet olmamaya ve kötülükle anılmamaya dikkat eder. Çünkü Allah Rasülü'ne (s.a.s) göre Müslüman; insanların, elinden ve dilinden zarar görmedikleri kişidir. Mümin ise, insanların canları ve mallarını kendisine karşı güvende bildikleri kimsedir.³

Kardeşlerim!

Ne acıdır ki insanlık ailesinin ortak bahçesi olan dünyada bugün çiçekler solmuş, ekinler kavrulmuş, nehirler kurumuş bir haldedir. Kendisinden başka kimseye hayat hakkı tanımayanlar, mazlum ve masum canlara acımasızca kıymaktadır. İnsanca yaşamaya, hasret kalmış nice mağdurlar evinden, yurdundan hatta canından olmaktadır. Sorumsuzluğun sebep olduğu acının en derin örnekleri başta İslam dünyası olmak üzere, birçok bölgede yaşanmaktadır.

Değerli Müminler!

Bizler, hakka ve hukuka inanmış, adaleti yüceltmiş bir medeniyetin mensuplarıyız. Bizler biliyoruz ki, hiçbir haksızlık, hiçbir zulüm ebedi değildir. Yapılan zerre miktarı iyilik ya da kötülük, şaşmayan hak terazisinde bir gün karşılığını mutlaka bulacaktır.⁴ Rabbimize karşı samimi, kendimize karşı dürüst, yakın çevremize karşı merhametli ve insanlığa karşı da adaletli olduğumuz sürece yolumuz sırat-ı müstakim olacaktır. Hiç kimse bizi bu yoldan saptıramayacak, hakkı tutup kaldırdığımızda Rabbimiz de bizi yüceltecektir.

Kardeşlerim!

Geliniz şu mübarek Cuma vaktinde hep birlikte Rabbimize el açıp yalvaralım:

Allah'ım! Bizleri, sorumluluğunun bilincinde olanlardan eyle.

Allah'ım! Bizleri Hakkı hak bilip Hakka uyan, batılı batıl bilip batıldan uzaklaşanlardan eyle.

Allah'ım! Bizleri zalimlerle birlikte olmaktan ve Haktan yüz çevirmekten muhafaza eyle.

¹ Maide, 5/105

² Tirmizî, Birr ve Sıla, 55

³ Nesai, İman ve Şerâihü, 8.

⁴ Zilzâl, 99/7-8.